

////////////////////

RAPORT O STANIE MIASTA

OLSZTYN 2019

////////////////////////////////////

www.olsztyn.eu

Opracowanie zbiorowe
Na podstawie materiałów jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta
Raport dostępny w wersji elektronicznej na stronie: www.olsztyn.eu

Olsztyn 2020

ROZDZIAŁ I. INFORMACJE OGÓLNE 8

1. Charakterystyka	9
1.1 Demografia; stopa bezrobocia rejestrowanego	9
1.2 Miejski Obszar Funkcjonalny Olsztyna	13
1.3 Zbiorcze zestawienie projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych	18
2. Budżet Olsztyna	21
2.1 Wybrane dochody budżetu Olsztyna	21
2.2 Ogólny podział wydatków z budżetu Olsztyna	22

ROZDZIAŁ II. ZADANIA I KOMPETENCJE PREZYDENTA OLSZTYNA 23

1. Gospodarka komunalna	24
1.1 Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy	25
1.2 Gospodarowanie nieruchomościami	29
1.3 Targowiska	30
1.4 Cmentarze	32
1.5 Zaopatrzenie w energię ciepłą	33
1.6 Gospodarowanie wodami opadowymi	35
1.7 Zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	36
1.8 Gospodarowanie odpadami komunalnymi	38
1.9 Projekty rewitalizacyjne	42
2. Planowanie przestrzenne i budownictwo	45
2.1 Miejskowe plany zagospodarowania przestrzennego	45
2.2 Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego i decyzje o warunkach zabudowy	46
2.3 Pozwolenia na budowę i zezwolenia na realizację inwestycji drogowych	46
3. Transport publiczny i mobilność miejska	50
3.1 Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu publicznego	51
3.2 Rower miejski	53
3.3 Strefa Płatnego Parkowania	53
3.4 Utrzymanie dróg i drogowych obiektów inżynierskich, w tym infrastruktury rowerowej	54

4.	Środowisko	56
4.1	Program ochrony środowiska dla Miasta Olsztyna do roku 2020	57
4.2	Program ochrony środowiska przed hałasem	57
4.3	Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Olsztyna	58
4.4	Plan gospodarki niskoemisyjnej	58
4.5	Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Olsztyna	59
4.6	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Olsztyna	60
4.7	Program ochrony powietrza dla strefy miasto Olsztyn ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 i Program ochrony powietrza ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)piranu dla strefy Olsztyn	62
4.8	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Olsztynie	62
4.9	Zarządzanie i utrzymanie terenów zieleni	63
5.	Stymulowanie przedsiębiorczości, turystyka i promocja miasta	65
5.1	Promocja gospodarcza i obsługa inwestora	66
5.2	Promocja miasta na arenie krajowej i międzynarodowej	66
5.3	Promocja turystyki	68
5.4	Współpraca międzynarodowa	69
5.5	Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości	70
5.6	Rozwój usług publicznych	72
6.	Zdrowie i pomoc społeczna	74
6.1	Strategia rozwiązywania problemów społecznych Olsztyna	76
6.2	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Olsztyna – miasta na prawach powiatu	78
6.3	Wieloletni Gminny Program Ochrony w Zakresie Dożywiania Dzieci i Młodzieży dla Miasta Olsztyna	79
6.4	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	79
6.5	Gminny Program Wspierania Rodziny w Olsztynie	80
6.6	Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej	81
6.7	Zapewnienie instytucjonalnej opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	82
6.8	Kreowanie polityki prorodzinnej	83
6.9	Działania na rzecz seniorów	83
6.10	Działania na rzecz przeciwdziałania bezdomności	85

7.	Edukacja	86
7.1	Działalność przedszkoli i szkół prowadzonych przez Miasto Olsztyn	87
7.2	Działalność placówek oświatowo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Olsztyn	91
7.3	Działalność jednostek oświatowych prowadzonych przez inne podmioty niż Miasto Olsztyn	92
8.	Sport i rekreacja	93
8.1	Działania na rzecz rozwoju sportu i rekreacji	94
8.2	Wspieranie i upowszechnianie sportu wśród mieszkańców Olsztyna	94
8.3	Współorganizacja imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych, udział sportowców reprezentujących Miasto w imprezach i zawodach sportowych	95
8.4	Nagrody, stypendia dla zawodników za osiągnięte wyniki sportowej, dla trenerów i innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej	96
8.5	Działalność Ośrodka Sportu i Rekreacji	97
8.6	Działania na rzecz rozwoju infrastruktury sportowej oraz sportowo-rekreacyjnej Miasta	98
9.	Kultura, ochrona zabytków i opieka nad zabytkami.....	100
9.1	Działalność miejskich instytucji kultury.....	101
9.2	Współpraca miejskich instytucji kultury w ramach Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego	107
9.3	Mecenat Miasta Olsztyna	107
9.4	Pozostała działalność w zakresie kultury	108
9.5	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	109
10.	Komunikacja społeczna i aktywność obywatelska	113
10.1	Konsultacje społeczne.....	113
10.2	Olsztyński Budżet Obywatelski.....	116
10.3	Inicjatywa lokalna.....	116
10.4	Program współpracy Miasta Olsztyna z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	117
11.	Bezpieczeństwo.....	120
ROZDZIAŁ III. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA OLSZTYNA		129
1.	Realizacja celu strategicznego A. Wzrost poziomu kapitału społecznego.....	130
1.1.	Cel operacyjny A1. Umacnianie międzynarodowej pozycji Olsztyna, jako styku kultur wschodu i zachodu.....	130
1.2.	Cel operacyjny A2. Budowanie tożsamości Miasta	131
1.3.	Cel operacyjny A3. Wzrost współpracy opartej na zaufaniu.....	132

2.	Realizacja celu strategicznego B. Wzrost napływu kapitału inwestycyjnego	133
2.1.	Cel operacyjny B1. Wysokiej jakości edukacja przedsiębiorczości	133
2.2.	Cel operacyjny B2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	133
2.3.	Cel operacyjny B3. Skuteczna promocja gospodarcza	134
3.	Realizacja celu strategicznego C. Wzrost innowacyjności	135
3.1.	Cel operacyjny C1. Olsztyn – przyjazne środowisku centrum innowacyjności i nowoczesnych technologii	135
3.2.	Cel operacyjny C2. Przekształcanie Olsztyna w wyspecjalizowany ośrodek biznesowych usług zewnętrznych	135
3.3.	Cel operacyjny C3. Olsztyn – centrum inteligentnych specjalizacji Warmii i Mazur	135
4.	Realizacja celu strategicznego D. Rozwój funkcji metropolitalnych	136
4.1.	Cel operacyjny D1. Regionalne centrum komunikacyjne	136
4.2.	Cel operacyjny D2. Wzrost dostępności usług publicznych o znaczeniu regionalnym i międzynarodowym	137
4.3.	Cel operacyjny D3. Budowa silnej pozycji Olsztyna w sieciach współpracy	137
4.4.	Cel operacyjny D4. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i wysokiej jakości środowiska przyrodniczego	137

ROZDZIAŁ IV. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI OLSZTYŃSKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO140

1.	Stan realizacji projektów Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego wyłonionych w roku 2018 do wykonania w roku 2019	141
2.	Raport ewaluacyjny z przebiegu konsultacji społecznych projektów Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego przeprowadzanych w roku 2019	144

ROZDZIAŁ V. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIASTA OLSZTYNA145

ROZDZIAŁ VI. PODSUMOWANIE I WNIOSKI155

Obowiązek przygotowania i udostępnienia *Raportu o stanie gminy* reguluje Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹. Zapisy dotyczące Raportu wprowadzone zostały Ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych. Wspomniana ustawa dokonała nowelizacji m.in. ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym, ustawy o samorządzie województwa, a także Kodeksu wyborczego.

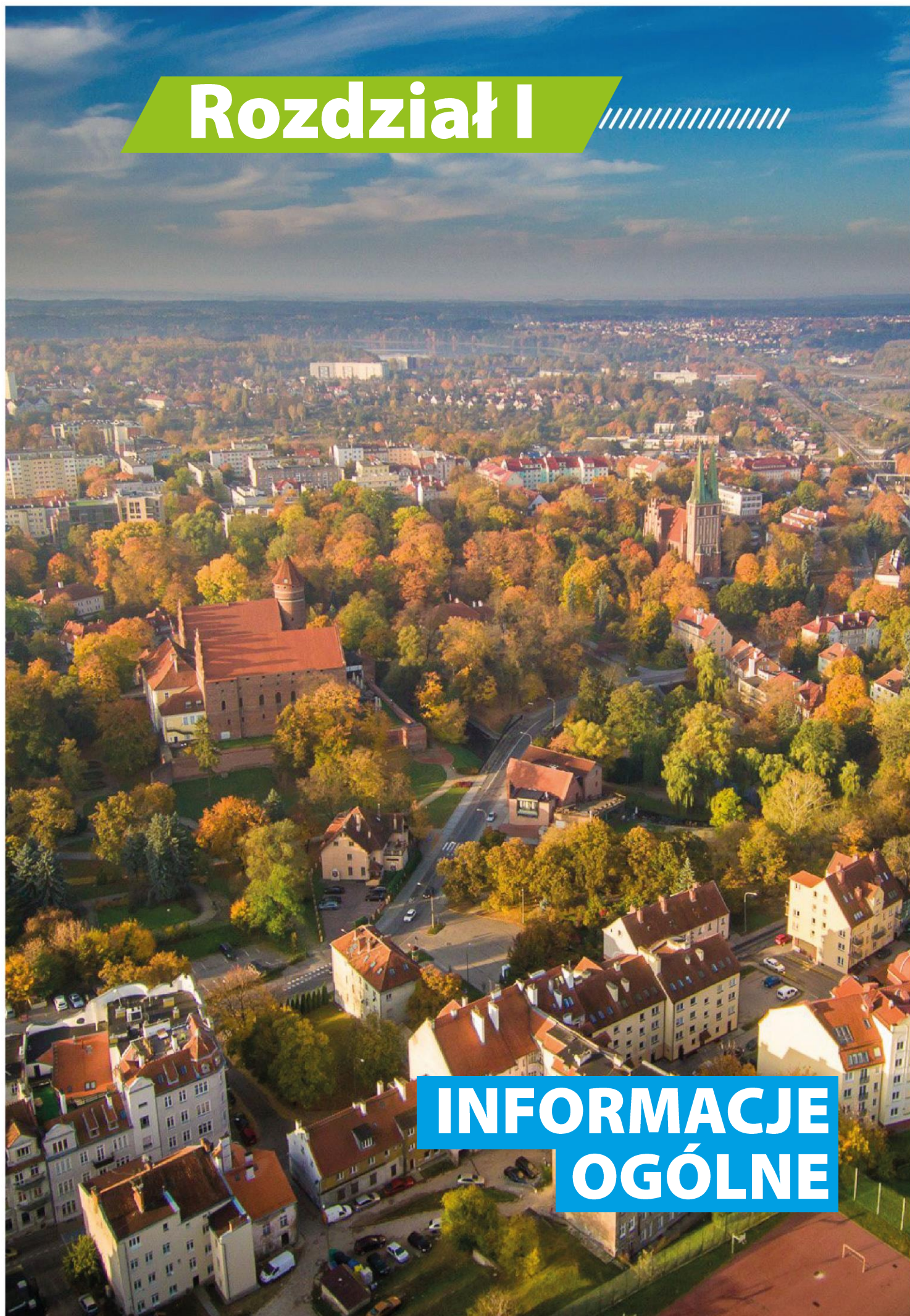
Artykuł 28aa. Ustawy o samorządzie gminnym zobowiązuje wójta, a w przypadku Olsztyna prezydenta miasta do przedstawienia Radzie Miasta *Raportu o stanie gminy* za rok miniony do 31 maja roku bieżącego. Zgodnie z zapisami wspomnianego artykułu Raport obejmuje podsumowanie działalności prezydenta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Raport jest rozpatrywany podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała Rady Miasta w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium prezydentowi. Jest on rozpatrywany w pierwszej kolejności, a nad przedstawionym raportem przeprowadza się debatę. Po zakończeniu debaty nad Raportem Rada Miasta przeprowadza głosowanie nad udzieleniem prezydentowi miasta wotum zaufania.

Niniejsze opracowanie odwołuje się do wymogów narzuconych Ustawą o samorządzie gminnym. Materiał wyjściowy poddano starannej selekcji, a główny wysiłek został położony na pokazanie najistotniejszych danych dotyczących kluczowych obszarów funkcjonowania miasta, jako wspólnoty samorządowej. Intencją osób zaangażowanych w opracowanie Raportu było pokazanie dorobku Olsztyna i zmian, jakie dokonały się w roku 2019 w sposób maksymalnie skondensowany, czytelny i zawężony do najważniejszych spraw, istotnych dla jego mieszkańców. Jednocześnie chodziło o pokazanie Raportu w sposób przystępny, także dla osób mniej zorientowanych w problematyce samorządowej.

Opracowanie podzielone jest na rozdziały, a jego konstrukcja jest uwidoczniła w spisie treści.

¹ tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r., poz. 506

Rozdział I

**INFORMACJE
OGÓLNE**

1. Charakterystyka

1.1. Demografia

Olsztyn to miasto na prawach powiatu, stolica administracyjna województwa warmińsko-mazurskiego, największe miasto oraz regionalne centrum życia społecznego, gospodarczego, kulturalnego i naukowego Warmii i Mazur. Według danych pochodzących z ewidencji meldunkowej prowadzonej przez Urząd Miasta Olsztyna, miasto w 2019 r., według stanu na 31 grudnia 2019, zamieszkiwało 163 001 osób, w tym 75 043 mężczyzn oraz 87 958 kobiet. Warto zaznaczyć, że wartości te różnią się znacznie od danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, który w swoich statystykach *uwzględnia bilans liczby i struktury ludności w gminach imiennie opracowane w oparciu o wyniki Narodowych Spisów Powszechnych*.²

Mieszkańcy zameldowani w Olsztynie na pobyt stały i czasowy, według płci i wieku w roku 2019

Wiek	mężczyźni 75 043	kobiety 87 958	ogółem 163 001
0-9	8 753	8 051	16 804
10-19	8 105	7 664	15 769
20-29	8 149	8 308	16 457
30-39	12 756	14 117	26 873
40-49	11 312	12 552	23 864
50-59	8 454	10 196	18 650
60-69	10 022	13 832	23 854
70-79	5 052	7 863	12 915
80+	2 440	5 375	7 815

źródło: dane UM Olsztyna

² za: <https://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/3913,pojecie.html>
Zgodnie z danymi GUS, wg stanu na dzień 30 czerwca 2019 r. liczba ludności Olsztyna wyniosła 172 194 osoby.

Struktura mieszkańców Olsztyna nie różniła się znacząco od sytuacji innych miast o podobnej wielkości. Kobiety stanowiły w Olsztynie 53,96 % społeczeństwa, co oznacza, że na 100 panów przypadało 117 pań. Podobnie jak w innych miastach, olsztynianki w 2019 r. żyły dłużej – w grupie wiekowej powyżej 75 lat przewaga pań była niemal dwukrotna (13 238 kobiet na 7 492 mężczyzn). W roku 2019 w Olsztynie narodziło się 1 511 dzieci, a zmarło 1 679 osób, co oznacza ujemny przyrost naturalny.

Mieszkańcy zameldowani w Olsztynie na pobyt stały i czasowy według wieku w latach 2015-2019 (wg stanu na 31.12) ³

Wiek	2015	2016	2017	2018	2019
0-9	17 756	17 677	17 701	17 374	16 804
10-19	15 433	15 239	15 323	15 306	15 769
20-29	21 583	19 976	18 577	17 301	16 457
30-39	29 964	29 393	28 741	27 822	26 873
40-49	21 279	21 811	22 462	23 097	23 864
50-59	22 398	21 326	20 226	19 292	18 650
60-69	23 183	23 914	24 212	24 222	23 854
70-79	10 123	10 440	11 096	11 953	12 915
80 i więcej	7 199	7 423	7 598	7 698	7 815
RAZEM:	168 918	167 199	165 936	164 065	163 001

źródło: dane UM Olsztyna

Liczba mieszkańców zameldowanych w Olsztynie w latach 2015-2019 stale spada. Porównując rok 2019 do 2015 stan ludności uległ obniżeniu o 3,5% – mniej o 5 917 osób (168 918 osób – w roku 2015, 163 001 osób – w roku 2019). Największy spadek liczby zameldowanych odnotowano w grupie 20-29 latków (21 583 osób – w roku 2015, 16 457 osób – w roku 2019). Największy wzrost liczby zameldowanych olsztynian odnotowano w grupie 70-79 latków (10 123 osoby – w roku 2015, zaś 12 915 osób – w roku 2019).

W 2019 roku 627 par weszło w związek małżeński, mniej o 11,06% w porównaniu do roku 2016 (705 zawartych małżeństw). Połowa z tych ślubów stanowiła śluby konkordatowe. W kolejnych latach konsekwentnie wzrasta liczba małżeństw zawartych przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego poza siedzibą USC. W roku 2016 było to 18 uroczystości natomiast w roku 2019 – 31.

³ stan na dzień 31.12, raport wygenerowany w dniu 21.01.2020 r.

Ruch naturalny ludności w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Urodzenia żywe	1 613	1 706	1 750	1 631	1 511
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,55	10,20	10,55	9,94	9,27
Zgony	1 570	1 592	1 557	1 646	1 679
Zgony na 1000 ludności	9,29	9,52	9,38	10,03	10,30
Przyrost naturalny	0,25	0,68	1,16	-0,09	-1,03

źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Olsztyna

Liczba urodzeń w Olsztynie systematycznie spada, co wpisuje się w ogólną tendencję starzejącego się społeczeństwa. W grupie mieszkańców Olsztyna w 2019 r. ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 57,7% społeczeństwa, w tym 63,1% to mężczyźni. Na wiek poprodukcyjny przypadało 24,2% społeczeństwa, a w wieku przedprodukcyjnym było 18,1%.

Mieszkańcy zameldowani w Olsztynie według ekonomicznych grup wieku

Ekonomiczna grupa wieku	mężczyźni	kobiety	ogółem
wiek przedprodukcyjny ⁴	15 406	14 157	29 563
wiek produkcyjny ⁵	47 331	46 731	94 062
wiek poprodukcyjny ⁶	12 306	27 070	39 376
Razem:	75 043	87 958	163 001

źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Olsztyna

Według prognozy Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) niekorzystne zmiany demograficzne w najbliższej perspektywie dotkną zdecydowanej większości miast Polski. Liczba młodych, którzy mogliby zastąpić osoby w wieku reprodukcyjnym będzie maleć, natomiast liczba starych wymagających wsparcia i opieki – rosnąć. Zgodnie z założeniami metodologicznymi przyjętymi przez GUS, odnoszącymi się do miast Polski Wschodniej (Olsztyna, Kielc, Białegostoku, Rzeszowa), największy spadek liczby ludności nastąpi w Kielcach, o blisko 52,5 tys. mieszkańców (27,56%) w roku 2050 w stosunku do roku 2020. W tym samym okresie spadek populacji jest prognozowany również w przypadku Białegostoku (o 32 099 osoby -10,94%) i Olsztyna (o 23 451 osoby -13,62%).

Rozpatrywanie sytuacji demograficznej Olsztyna jest ściśle powiązane ze zmianami, jakie są, bądź będą udziałem otaczających go gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego (dalej: MOF Olsztyna), w skład którego poza Olsztynem wchodzi samorządy: Barczewa, Dywit, Gietrzwałdu, Jonkowa, Purdy,

⁴ wiek przedprodukcyjny – wiek, w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0-17 lat

⁵ wiek produkcyjny – wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet –18-59 lat

⁶ wiek poprodukcyjny – wiek, w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn – 65 lat i więcej, dla kobiet – 60 lat i więcej

Stawigudy. Rozkład ludności MOF Olsztyna jest bardzo nierównomierny – największa liczba mieszkańców gromadzi się wokół jego rdzenia (Olsztyna), co jest charakterystyczne dla obszarów funkcjonalnych. W przypadku miasta Olsztyn prognozuje się 1,82% spadek liczby ludności do roku 2030. W pozostałych gminach MOF Olsztyna przewiduje się wzrost liczby ludności: więcej o 5,01% w gminie Barczewo, w gminie Purda – o 10,32%, w gminie Giętrząwałd – o 13,67%, więcej o 15,37% w gminie Dywity, w gminie Stawiguda – o 18,85%, w gminie Jonkowo – o 20,02%.

2,04 %

procent prognozowanego przyrostu
mieszkańców MOF w roku 2030
w porównaniu do roku 2019

Prognoza ludności gmin MOF w latach 2019, 2025, 2030⁷

Miejscowość	VI.2019	2025	2030
Olsztyn	172 194	171 154	169 063
Barczewo	17 994	18 532	18 896
Dywity	11 833	12 894	13 652
Giętrząwałd	6 680	7 250	7 593
Jonkowo	7 402	8 330	8 884
Purda	8 655	9 257	9 548
Stawiguda	10 123	10 888	12 031
MOF Olsztyna	234 881	238 305	239 667

źródło: opracowano na podstawie danych GUS-BDL

Stopa bezrobocia rejestrowanego

2,70 %

wskaźnik stopy
bezrobocia rejestrowanego

Na koniec roku 2019 w Olsztynie liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wyniosła 2 403 osoby. Stopa bezrobocia rejestrowanego od roku 2015 wciąż spada. Według stanu na 31 grudnia 2019 r. wielkość stopy bezrobocia rejestrowanego osiągnęła w Olsztynie poziom 2,7% (w roku 2015 – 5,8%).⁸

⁷ <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/prognoza-ludnosc-gmin-na-lata-2017-2030-opracowanie-eksperymentalne,10,1.html>

⁸ Źródło: Statystyki i analizy urzędu, Miejski Urząd Pracy w Olsztynie, <https://mupolsztyn.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/>

1.2 Miejski Obszar Funkcjonalny Olsztyna

1) Podstawa formalno-prawna

Strategia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego jest dokumentem łączącym funkcję strategiczną oraz operacyjną. Diagnozuje stan obszaru, określa cele i kierunki rozwoju, zasady współpracy oraz najważniejsze działania i przedsięwzięcia do realizacji, wynikające z przeprowadzonej diagnozy.

Granice obszaru objętego Strategią MOF zostały określone przez ministerstwo ds. rowoju oraz Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025* i obejmują następujące gminy:

1. Gmina Barczewo
2. Gmina Dywity
3. Gmina Gietrzwałd
4. Gmina Jonkowo
5. Gmina Olsztyn
6. Gmina Purda
7. Gmina Stawiguda

Podstawą prawną realizacji Strategii MOF jest zawarte 11 maja 2015 r. porozumienie w sprawie *współdziałania celem realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna* (ze zm.) szczegółowo określające obowiązki stron oraz wskazujące Lidera pełniącego funkcję Instytucji Pośredniczącej ZIT.

2) Główne założenia Strategii MOF

Realizacja działań zawartych w Strategii MOF, wynika z jego wizji, która definiuje *Miejski Obszar Funkcjonalny Olsztyna jako zintegrowany i konkurencyjny krajowy ośrodek wzrostu gospodarczego opartego o wielopoziomą współpracę.*

Najważniejsze obszary, których dotyczy obowiązująca Strategia MOF zmierzają do rozwiązania problemów komunikacyjnych, infrastrukturalnych oraz rozwoju usług publicznych. W sferze Strategii pozostają także: koncentracja instytucji, organizacji pozarządowych oraz wysokie zaangażowanie instytucjonalne w sprawy lokalne, zasoby kultury materialnej, bezpieczeństwo, zasoby przyrodnicze i niska emisja.

Na podstawie analiz oraz rekomendacji Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego wyznaczono główne kierunki, realizowane z alokacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) – instrumentu wspomagającego realizację celów MOF. Należą do nich:

- Podniesienie jakości komunikacji zbiorowej i transportu drogowego,
- Uporządkowanie przestrzeni publicznych dla podniesienia bezpieczeństwa, ładu przestrzennego i konkurencyjności,
- Wzrost jakości usług publicznych.

3) Wdrażanie Strategii MOF

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 na realizację ZIT Olsztyna przeznaczono 63 746 052 Euro, z czego 45 833 334 Euro na działania „twarde” w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), a 17 912 718 Euro na działania „miękkie” z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

W ZIT realizowany jest jeden projekt w formule pozakonkursowej pt. *Bezpieczny MOF*.

Alokacja i kontraktacja projekt pozakonkursowy EFRR

Oś priorytetowa	Działanie	Poddziałanie	PI	Alokacja ze środków UE (w Euro)	Kontraktacja (w zł)
5. Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów	5.4 Zapobieganie i zarządzanie ryzykiem	5.4.2 Bezpieczny MOF (ZIT Olsztyna)	5b	7 370 000	29 670 961

źródło: dane UM Olsztyna

Umowa na dofinansowanie realizacji projektu *Bezpieczny MOF* opiewa na kwotę 29 670 961 zł, co stanowi 15,21% alokacji ZIT w ramach EFRR oraz 10,93% całkowitej alokacji ZIT.

W formule konkursowej EFRR do dnia 31 grudnia 2019 r. zakontraktowano środki ZIT na łączną kwotę 163 195 121 zł, co stanowi 83,65% alokacji ZIT w ramach EFRR oraz 60,14% całkowitej alokacji ZIT.

Alokacja i kontraktacja projekty konkursowe EFRR

Oś priorytetowa	Działanie	Poddziałanie	PI	Alokacja (w Euro)	Kontraktacja (w zł)
4. Efektywność energetyczna	4.4 Zrównoważony transport miejski	4.4.1 Ekomobilny MOF (ZIT Olsztyna)	4e	19 752 750	84 094 963
7. Infrastruktura transportowa	7.2 Infrastruktura drogowa w miejskich obszarach funkcjonalnych	7.2.1 Mobilny MOF (ZIT Olsztyna)	7b	18 710 584	79 100 159
Razem:				38 463 334	163 195 121

źródło: dane UM Olsztyna

Do dnia 31 grudnia 2019 r. zakontraktowano środki ZIT na projekty w formule konkursowej EFS, na łączną kwotę 55 571 746 zł, co stanowi 72,88% alokacji ZIT w ramach EFS oraz 20,48% całkowitej alokacji ZIT.

Alokacja i kontraktacja projekty konkursowe EFS

Oś priorytetowa	Działanie	Poddziałanie	PI	Alokacja (w Euro)	Kontraktacja (w zł)
11. Włączenie społeczne	11.1 Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie	11.1.2 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji – projekt Społeczny MOF	9i	10 823 529	21 783 483
	11.2 Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym	11.2.2 Ułatwienie dostępu do usług zdrowotnych – projekt Zdrowy i Aktywny MOF	9iv	295 412	312 507
		11.2.4 Ułatwienie dostępu do usług społecznych – projekt Zdrowy i Aktywny MOF		6 793 777	23 475 756
Razem:				17 912 718	45 571 746

źródło: dane UM Olsztyna

4) Realizacja wskaźników

Główną miarą realizacji celów Strategii MOF jest stopień osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu założonych w tym dokumencie.

Wykonanie wskaźników

Nr poddziałania	Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa	Wartość zakontraktowana
1	2	3	4	5	6
4.4.1	Długość nowych lub przebudowanych linii komunikacji miejskiej	produktu	km	5,8	83,9
4.4.1	Długość dróg dla rowerów	produktu	km	36,1	44,1
4.4.1	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	produktu	szt.	3	13
4.4.1	Szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych	produktu	Mg CO ₂ /rok	2 240	4 094
5.4.2	Liczba wprowadzonych do użycia systemów monitorowania zagrożeń i systemów wczesnego ostrzegania	produktu	szt.	1	1
7.2.1	Całkowita długość nowych dróg	produktu	km	5,8	14,6
7.2.1	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	produktu	km	19,5	30,3
11.1.2	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	produktu	os.	1 968	2 209
11.1.2	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	produktu	os.	182	649
11.2.2	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie	produktu	os.	681	543
11.2.4	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	produktu	os.	3508	2 789

źródło: dane UM Olsztyna

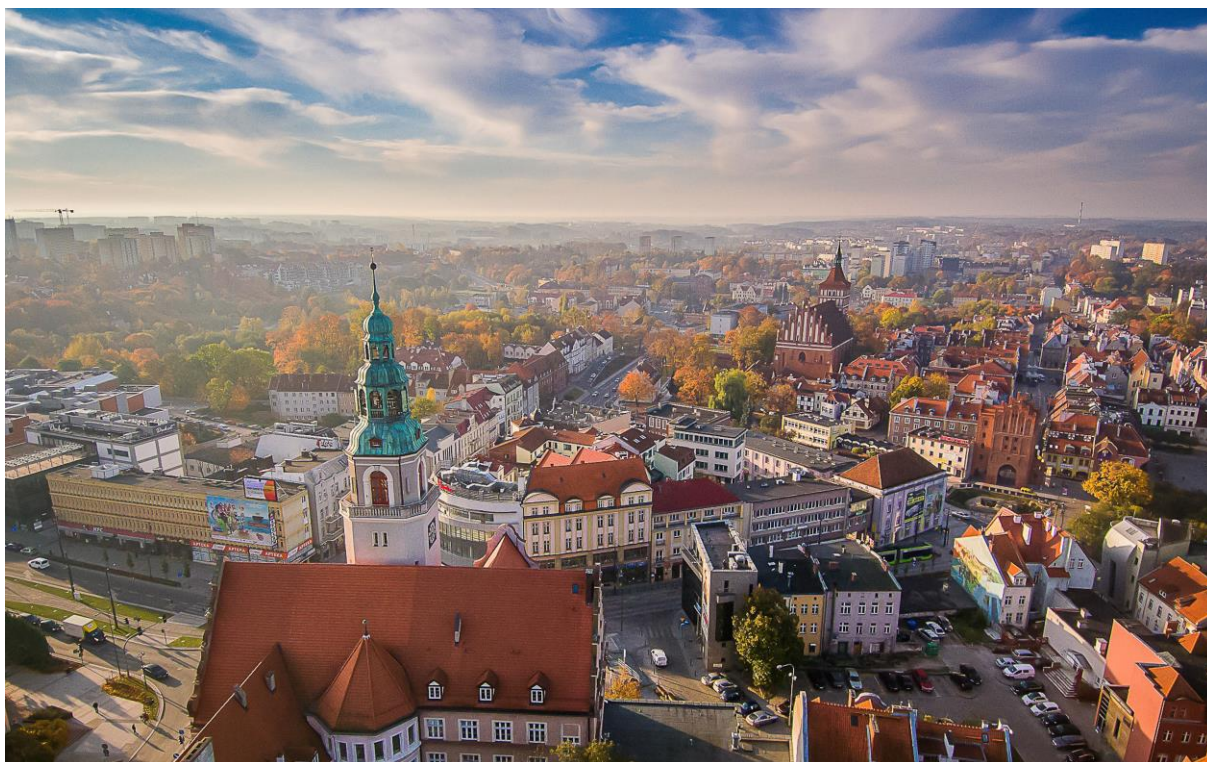
5) Pozostałe działania podejmowane w ramach MOF

W ramach tworzenia trwałej współpracy i partnerstwa terytorialnego między gminami MOF podejmowane są inicjatywy nieuwzględnione w finansowaniu z ZIT. W głównej mierze dotyczą one zrównoważonej mobilności na tym obszarze, a tym samym zwiększają jego spójność przestrzenną. W ramach powyższych działań zostały przygotowane następujące dokumenty:

- *Plan mobilności Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna do roku 2025,*
- *Analiza możliwości lokalizacji parkingów P+R w Olsztynie i jego obszarze funkcjonalnym,*
- *Koncepcja rozwoju dróg rowerowych w Olsztynie z rozszerzeniem na Miejski Obszar Funkcjonalny Olsztyna w zakresie powiązań komunikacyjnych z miastem rdzeniem – aktualizacja.*

Ponadto Gmina Olsztyn przystąpiła do programów, gdzie wypracowywano rozwiązania dla całego obszaru MOF. Były to:

- Partnerska Inicjatywa Miast – Miasta uczące się – program wymiany i promocji wiedzy pomiędzy miastami zaangażowanymi w kształtowanie i realizację polityki miejskiej.
- Projekt SUMBA, dotyczący analizy problemu codziennych dojazdów, związany z tłokiem na ulicach, wzrostem zanieczyszczenia powietrza czy problemami z parkowaniem. W projekcie współpracuje 12 partnerów z sześciu krajów bałtyckich: Niemiec, Polski, Litwy, Łotwy, Estonii i Szwecji, wraz z czterdziestoma organizacjami stowarzyszonymi. W ramach projektu przeprowadzono badania ankietowe podróży i zachowań komunikacyjnych mieszkańców MOF Olsztyna.

1.3 Zbiorcze zestawienie projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych

W 2019 r. realizowano 79 projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych, z programów zarówno unijnych, jak i krajowych. Całościowa kwota dofinansowania wyniosła 886 993 359 zł. Projekty realizowano w następujących 9 obszarach działania:

- transport publiczny i mobilność miejska | 12 projektów | wartość dofinansowania 672 522 552 zł,
- bezpieczeństwo | 1 projekt | wartość dofinansowania 29 670 961 zł,
- środowisko | 7 projektów | wartość dofinansowania 76 512 814 zł,
- edukacja | 41 projektów | wartość dofinansowania 39 734 930 zł,
- zdrowie i pomoc społeczna | 6 działań | wartość dofinansowania 6 716 143 zł,
- rewitalizacja | 7 projektów (w ramach 5 przedsięwzięć) | wartość dofinansowania 17 835 604 zł,
- stymulowanie przedsiębiorczości | 3 działania | wartość dofinansowania 43 460 600 zł,
- kultura, ochrona zabytków | 1 projekt | wartość dofinansowania 516 103 zł,
- sport i rekreacja | 1 projekt | wartość dofinansowania 23 652 zł.

Zestawienie projektów dofinansowanych z podstawowych programów operacyjnych:

Nazwa Programu	Obszar działania	Liczba projektów	Wartość dofinansowania
Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020	Projekty RPO WiM 2014-2020 ogółem	45	197 388 260,12 zł
	Transport publiczny i mobilność miejska	4	65 185 898,83 zł
	Bezpieczeństwo	1	29 670 961,12 zł
	Środowisko	5	20 426 242,92 zł
	Edukacja	21	36 441 868,78 zł
	Zdrowie i pomoc społeczna	6	6 716 143,49 zł
	Rewitalizacja	6	12 556 983,05 zł
	Stymulowanie przedsiębiorczości	2	26 390 161,93 zł
Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020	Projekty POPW 2014-2020 ogółem	5	617 729 787,26 zł
	Transport publiczny i mobilność miejska	4	600 659 349,26 zł
	Stymulowanie przedsiębiorczości	1	17 070 438,00 zł
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Projekty POIiŚ 2014-2020 ogółem	2	56 086 571,29 zł
	Środowisko	2	56 086 571,29 zł

źródło: dane UM Olsztyna

Ponadto dofinansowanie uzyskano na realizację projektów z niżej wymienionych programów:

Nazwa Programu	Obszar działania	Liczba projektów	Wartość dofinansowania
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	Projekty POWER 2014-2020 ogółem	2	419 196,51 zł
	Edukacja	2	419 196,51 zł
Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020	Projekty POPC 2014-2020 ogółem	1	12 672,00 zł
	Edukacja	1	12 672,00 zł
Program Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020	Projekty PWT P-R 2014-2020 ogółem	1	516 103,20 zł
	Kultura, ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	1	516 103,20 zł
Interreg Baltic Sea Region	Projekty Interreg BSR ogółem	1	376 875,72 zł
	Transport publiczny i mobilność miejska	1	376 875,72 zł
Erasmus+	Projekty Erasmus+ ogółem	12	2 819 544,25 zł
	Edukacja	12	2 819 544,25 zł
Budżet Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Projekty z budżetu WiM ogółem	1	5 000,00 zł
	Edukacja	1	5 000,00 zł
Fundusz Dróg Samorządowych	Projekty FDS ogółem	1	1 838 132,80 zł
	Transport publiczny i mobilność miejska	1	1 838 132,80 zł
Fundusz Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego	Projekty Funduszu Dopłat BGK ogółem	1	5 278 620,82 zł
	Rewitalizacja	1	5 278 620,82 zł
Program ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań <i>Razem bezpiecznie</i> im. Władysława Stasiaka	Projekty <i>Razem bezpiecznie</i> ogółem	1	100 000,00 zł
	Transport publiczny i mobilność miejska	1	100 000,00 zł
Program rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym – Otwarte Strefy Aktywności (OSA) Edycja 2019 r. Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	Projekty OSA 2019 ogółem	1	23 652,00 zł
	Sport i rekreacja	1	23 652,00 zł
Rezerwa subwencji ogólnej	Projekty rezerwy subwencji ogólnej	1	4 362 295,00 zł
	Transport publiczny i mobilność miejska	1	4 362 295,00 zł
Funduszu Wspierania Inicjatyw Edukacyjnych Państwowy Instytut Badawczy NASK	Projekty PIB NASK ogółem	1	11 200,00 zł
	Edukacja	1	11 200,00 zł
Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży	Projekty PNWM ogółem	3	25 448,00 zł
	Edukacja	3	25 448,00 zł

źródło: dane UM Olsztyna

2. Budżet Olsztyna

2.1 Wybrane dochody budżetu Olsztyna

W 2019 r. dochody budżetu Miasta Olsztyna wyniosły 1,31 mld zł.

WYBRANE ŹRÓDŁA DOCHODÓW BUDŻETU MIASTA OLSZTYNA W 2019 R.

Udziały w podatkach dochodowych PIT i CIT	307,0 mln zł
Subwencje i dotacje z budżetu państwa	529,2 mln zł
Dofinansowanie z Unii Europejskiej	108,7 mln zł
Podatek od nieruchomości	108,2 mln zł
Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	44,3 mln zł
Sprzedaż biletów komunikacji miejskiej	35,2 mln zł
Podatek od czynności cywilnoprawnych	16,5 mln zł

2.2 Ogólny podział wydatków z budżetu Olsztyna

W 2019 r. wydatki budżetu Miasta Olsztyna wyniosły 1,31 mld zł. Ponad 13% wydatków dotyczyło działalności inwestycyjnej (172,6 mln zł).

 <i>PODZIAŁ WYDATKÓW BUDŻETU MIASTA OLSZTYNA W 2019 R. WG DZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ</i>	
Rolnictwo i łowiectwo	0,04 mln zł
Przetwórstwo przemysłowe	4,7 mln zł
Transport i łączność	216,3 mln zł
Turystyka	0,3 mln zł
Gospodarka mieszkaniowa	10,3 mln zł
Działalność usługowa	2,8 mln zł
Administracja publiczna	66,9 mln zł
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1,0 mln zł
Obrona narodowa	0,1 mln zł
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	42,1 mln zł
Wymiar sprawiedliwości	0,5 mln zł
Obsługa długu publicznego	7,1 mln zł
Różne rozliczenia	7,3 mln zł
Oświata i wychowanie	425,7 mln zł
Ochrona zdrowia	8,5 mln zł
Pomoc społeczna	93,7 mln zł
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	12,4 mln zł
Edukacyjna opieka wychowawcza	43,3 mln zł
Rodzina	203,6 mln zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	109,6 mln zł
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	20,1 mln zł
Kultura fizyczna	31,6 mln zł

Rozdział II

ZADANIA I KOMPETENCJE PREZYDENTA OLSZTYNA

1. Gospodarka komunalna

Gospodarka komunalna jest kluczowym obszarem funkcjonowania każdej gminy. Jej zadaniem jest zaspokojenie podstawowych i najpilniejszych potrzeb mieszkańców. Obejmuje zaopatrzenie w wodę, ciepło, odbiór ścieków i odpadów komunalnych, gospodarowanie zasobem mieszkaniowym i nieruchomościami. Bez sprawnej gospodarki komunalnej funkcjonowanie gminy i bezpieczeństwo jej mieszkańców są realnie zagrożone. Zadania w obszarze gospodarki komunalnej są realizowane przez szereg podmiotów, w tym przez wyspecjalizowane spółki komunalne, będące własnością lub współwłasnością gminy. Gospodarka komunalna to także jedna z największych pozycji budżetowych gminy, przy czym znaczną część kosztów gospodarki ponoszą sami mieszkańcy w postaci opłat za określone usługi.

1.1 Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy

Celem gospodarki mieszkaniowej gminy jest optymalne wykorzystanie posiadanych nieruchomości gminnych w procesie wykonywania zadań publicznych, tzn. zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej poprzez zapewnienie niezbędnej liczby lokali mieszkalnych, w tym właściwe utrzymanie już istniejących oraz budownictwo nowych. Zadania gminy w tym zakresie określane są w Wieloletnich Programach Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy na kolejne lata, jednakże nie wyczerpują one wszystkich możliwości i aspektów, a przede wszystkim nie wskazują długiego horyzontu czasowego.

Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy jest dokumentem, którego uchwalenie wynika z przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. *o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego*. Uchwałą Nr XXXII/514/17 z dnia 25 stycznia 2017 r. Rada Miasta Olsztyna zatwierdziła *Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Olsztyn na lata 2017-2021*, określający podstawowe działania związane z prawidłową i racjonalną gospodarką mieszkaniową Gminy Olsztyn.

Lokale komunalne

Na koniec 2019 r. 8 838 osób mieszkało w lokalach należących do zasobu Gminy Olsztyn. Mieszkaniowy zasób Gminy Olsztyn tworzą lokale komunalne, lokale przeznaczone na najem socjalny lokalu i pomieszczenia tymczasowe. Lokale usytuowane są w budynkach stanowiących 100% własności Gminy Olsztyn oraz w budynkach stanowiących własność Wspólnot Mieszkaniowych, z udziałem Gminy Olsztyn. Do dyspozycji Gminy pozostają również lokale wynajmowane od Spółdzielni Mieszkaniowych

i lokale będące w administracji tymczasowej. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w mieszkaniowym zasobie Gminy Olsztyn było 4 140 lokali mieszkalnych, w tym 1 414 lokali mieszkalnych usytuowanych w 113 budynkach mieszkalnych stanowiących 100% własności Gminy Olsztyn. W skład zasobu Gminy Olsztyn wchodziło 319 lokali niezbędnych do realizacji wyroków sądowych orzekających eksmisję z przyznanym uprawnieniem do najmu socjalnego lokalu oraz 20 pomieszczeń tymczasowych, koniecznych do wykonania wyroków eksmisyjnych bez przyznanego uprawnienia do najmu socjalnego lokalu.

W roku 2019 rozpoczęła się też przebudowa budynku przy ul. Niepodległości 52/58, w którym przewidziano 84 lokale mieszkalne.

W porównaniu do lat ubiegłych, tj. 2017 r. i 2018 r. nastąpił spadek liczby budynków stanowiących w 100% własność Gminy Olsztyn. Odnotowano natomiast wzrost lokali mieszkalnych w budynkach 100% własności Gminy Olsztyn, w porównaniu do 2018 r. oraz zwiększenie liczby lokali przeznaczonych na najem socjalny lokalu w zasobie Gminy Olsztyn.

Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych należy do zadań własnych gminy. Łączne zapotrzebowanie na lokale komunalne wg stanu na koniec 2019 r. wyniosło 309 lokali, w tym:

- 48 lokali koniecznych do zrealizowania zobowiązania Gminy wobec rodzin umieszczonych przez Społeczną Komisję ds. Mieszkań Komunalnych na listach osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu,
- 236 lokali wynikających z wniosków spełniających kryteria uchwały w sprawie określenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Olsztyn,
- 25 lokali wynikających z potrzeby dostarczenia lokali zamiennych, ze względu na stan techniczny budynku lub planowane inwestycje.

Gmina zobowiązana jest również do dostarczania lokali na mocy prawomocnych wyroków sądowych. Na dzień 31 grudnia 2019 r. do realizacji pozostawało 561 wyroków sądowych orzekających eksmisję z przyznanym uprawnieniem do najmu socjalnego lokalu, na podstawie których Gmina zobowiązana jest do złożenia oferty najmu socjalnego lokalu. Niewykonanie powyższego obowiązku powoduje powstanie roszczenia o zapłatę odszkodowania. Kwota wypłaconych przez Gminę Olsztyn odszkodowań za niedostarczenie lokalu na potrzeby najmu socjalnego w 2019 r. wyniosła 660 025 zł.

Lokale mieszkalne z zasobu Gminy Olsztyn odzyskiwane są w wyniku rotacji, ale wymagają remontów o znacznych nakładach. W 2019 r. prace remontowe przeprowadzono w 70 lokalach mieszkalnych, a ich koszt wyniósł 2 388 079 zł. Lokale mieszkalne, których remont jest ekonomicznie nieopłacalny dla Gminy lub opróżnione w wyniku eksmisji, a także pomieszczenia niemieszkalne mogą być wynajmowane w drodze konkursu ofert. W 2019 r. w ramach tych działań wyremontowano 11 lokali mieszkalnych.

Polityka czynszowa

Wieloletni Program określa także zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu. Zarządzeniem Nr 288 Prezydenta Olsztyna z dnia 17 lipca 2019 r. ustalono stawkę czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej najmu socjalnego lokalu oraz tymczasowego pomieszczenia w wysokości 1,80 zł. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 277 Prezydenta Olsztyna z dnia 16 lipca 2012 r. stawkę czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego w zasobie mieszkaniowym Gminy ustalono w wysokości 5,92 zł. Natomiast zgodnie z Zarządzeniem Nr 152 Prezydenta Olsztyna z dnia 18 kwietnia 2017 r., stawka, o której mowa wyżej, podlega procentowemu zróżnicowaniu m.in. z uwagi na wyposażenie lokalu lub położenie budynku. W trosce o najuboższych mieszkańców wprowadzono także możliwość obniżenia stawki czynszu najmu lokalu. Jej wysokość uzależniona jest od łącznych dochodów osiąganych przez najemców i osoby zamieszkujące w danym lokalu. W 2019 r. wpłynęły 733 wnioski o obniżkę czynszu, a 714 najemcom udzielono obniżek czynszu.

Faktycznie poniesione koszty utrzymania budynków gminnych i lokali gminnych ogółem w 2019 r. są wyższe o 1 156 000,00 zł, niż koszty prognozowane. Z analizy faktycznych kosztów utrzymania budynków i lokali gminnych w 2019 r. w stosunku do kosztów prognozowanych wynika, że:

- koszty remontów wzrosły o 988 000,00 zł,
- koszty administrowania wzrosły o 667 000,00 zł,
- koszty eksploatacji uległy zmniejszeniu o 409 000,00 zł,
- koszty konserwacji zmniejszyły się o 90 000,00 zł.

Jednocześnie, faktyczne koszty utrzymania nieruchomości wspólnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych były niższe o 222,00 zł niż koszty prognozowane na omawiany rok 2019. Poziom wykonania wynika z realizacji zadań wynikających z uchwał wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy podejmowanych na corocznych zebraniach przez właścicieli lokali. W związku ze zmniejszeniem udziału Gminy we Wspólnotach Mieszkaniowych, spowodowanym wykupem lokali mieszkalnych i użytkowych przez najemców, koszty utrzymania nieruchomości wspólnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych w 2019 r. w odniesieniu do kosztów w 2018 r. uległy zmniejszeniu o 141 000,00 zł.

Prognozowana kwota dotacji przedmiotowej na remonty części wspólnych nieruchomości wyniosła 1 588 000,00 zł, zaś przyznana na 2019 r. Uchwałą Nr VII/104/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 24 kwietnia 2019 r kwota dotacji wyniosła 1 525 890,00 zł.

W kwietniu 2019 na remont 10 lokali mieszkalnych, Bank Gospodarstwa Krajowego przyznał Olsztynowi kwotę dofinansowania w wysokości 427 795,65 zł, a całość przedsięwzięcia zamknęła się w kwocie 950 657,00 zł.

W dniu 7 października 2019 r. Bank Gospodarstwa Krajowego poinformował o przyznaniu wsparcia finansowego na remont lokali mieszkalnych na wynajem przy ulicy Orkana i Okrzei kwotą 171 448,75 zł. Wkład własny gminy wyniesie 209 548,49 zł. Lokale zostaną wyremontowane do końca 2020 roku.

Na koniec roku 2019 – 1 474 dłużników ma zasądzone zaległości w łącznej kwocie 52 313 720,42 zł.

W oparciu o postanowienia Uchwały Nr III/859/14 Rady Miasta Olsztyna z 28 maja 2014 r., w roku 2019 r. 269 dłużnikom zostały rozłożone na raty zaległości w łącznej kwocie 1 096 932,58 zł, a 91 dłużnikom odroczone spłata zaległości w łącznej kwocie 1 806 004,45 zł.

Uchwała Nr XXXII/514/17 Rady Miasta Olsztyna z dnia 25 stycznia 2017 r. w sprawie *Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Olsztyn na lata 2017-2021*, daje możliwość odpracowania należności czynszowych. Z możliwości spłaty zadłużenia w formie świadczeń niepieniężnych od stycznia do grudnia 2019 r. skorzystały 53 osoby, a odpracowane długi wyniosły 344 840,17 zł.

1.2 Gospodarowanie nieruchomościami

Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami między innymi gospodaruje zasobem nieruchomości Gminy Olsztyn. W szczególności zadania te polegają na ewidencjonowaniu nieruchomości, ich wycenie, zbywaniu i nabywaniu nieruchomości oraz ich obciążaniu ograniczonymi prawami rzeczowymi (użytkowanie, służebność gruntowa, służebność przesyłu), wydierżawianiu, użyczaniu, współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi gospodarującymi nieruchomościami Gminy Olsztyn, a także na podejmowaniu czynności w postępowaniach sądowych oraz składaniu wniosków o założenie ksiąg wieczystych dla nieruchomości Gminy Olsztyn oraz o wpis w księgach wieczystych.

Zaplanowane dochody ze sprzedaży składników majątkowych na 2019 r. w wysokości 48 480 786 zł zostały zrealizowane w kwocie 58 801 105 zł, tj. 121,29%.

Dochody wg źródeł pozyskania

Wyszczególnienie	kwota [zł]
Sprzedaż gruntów	19 465 237,50
Sprzedaż lokali mieszkalnych	5 558 354,24
Sprzedaż lokali użytkowych	443 706,00
Sprzedaż innych obiektów	79 064,67
Dochody z opłat za użytkowanie wieczyste	14 928 336,69
Nabycie prawa własności przez użytkowników wieczystych	350 695,35
Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego	6 245 421,76
Dochody z opłat za trwałe zarząd, użytkowanie, służebności, dzierżawę	3 696 967,61
Dochody JST związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych	4 938 326,79
Wpływy z pozostałych odsetek	1 092 128,50
Zadania z zakresu geodezji i kartografii	598 093,34
Wpływy z opłat: adiacenckie i renta planistyczna	1 399 407,00

źródło: dane UM Olsztyna

W 2019 r. trwał proces przekształcania prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości. Ogółem z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wpływy do budżetu ponad trzykrotnie przekroczyły zakładany plan tj. 2 mln (312,27%).

Tak wysokie wykonanie planu wynika przede wszystkim z wielkiego zaangażowania urzędników, dzięki którym Olsztyn osiągnął najlepszy wynik w liczbie wydanych zaświadczeń o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności za okres III kwartałów 2019 r. w rankingu dużych miast w Polsce. W tym miejscu należy także podkreślić, że Olsztyn niemal w stu procentach wywiązał się z terminu wydania zaświadczeń do końca 2019 roku.

Rok 2019 okazał się też korzystny w sprzedaży lokali mieszkalnych. Sprzedano łącznie **101** lokali mieszkalnych, w tym 78 mieszkań w trybie bezprzetargowym i 23 mieszkania w trybie przetargowym. Plan dochodów z tego tytułu został przekroczony o 38,96%.

Również dochody ze sprzedaży lokali niemieskalnych zostały przekroczone o 47,9% w roku 2019.

1.3 Targowiska

Na terenie Gminy Olsztyn funkcjonują targowiska przy ul. Kolejowej wraz z Miejską Halą Targową *Zatorzanka*, na ul. Grunwaldzkiej i ul. Wilczyńskiego stanowiące jej własność. W Olsztynie występuje istotne zróżnicowanie targowisk pod względem infrastruktury technicznej oraz liczby miejsc handlowych.

- Targowisko przy ul. Kolejowej

Targowisko znajduje się pomiędzy ulicami: Sienkiewicza, Kolejowej, Okrzei i Żeromskiego w sąsiedztwie Miejskiej Hali Targowej *Zatorzanka*. W roku 2019 na terenie o powierzchni 12 652 m² zlokalizowane były 44 kioski, 8 straganów oraz 55 ław handlowych. Na obszarze targowiska 31 kontrahentów związanych jest umowami najmu lub dzierżawy, a 13 osób rezerwuje miejsca do handlu. Od dłuższego czasu zainteresowanie handlem rozwija się tu na niezmiennym poziomie. Na targowisku prowadzony jest również handel sezonowy. Każdego roku, w ramach rezerwacji miejsc do handlu, przydzielanych jest: 8 stanowisk na sprzedaż sadzonek, 5 na sprzedaż chryzantem i zniczy oraz 5 z choinkami.

- Miejska Hala Targowa *Zatorzanka*

W obiekcie o powierzchni użytkowej 2 550m² znajdują się 84 boksy handlowe o łącznej powierzchni 1 286m². Spośród 49 boksów na parterze hali 34 są zajęte na podstawie umowy najmu, natomiast na piętrze obiektu na 35 boksów jedynie 2 stanowią przedmiot najmu, 6 boksów

o powierzchni 106 m² zaadoptowano na składnice akt Zarządu Dróg Zieleni i Transportu, dzięki czemu można było zrezygnować z wynajmowania pomieszczeń do tego potrzebnych od innych jednostek.

Od roku 2012 zaobserwowano spadek zainteresowania handlem w *Zatorzance*, zwłaszcza w części przemysłowej (I piętro). W 2017 r. podjęto współpracę z biurem pośrednictwa w obrocie nieruchomościami, jednak zainteresowanie wynajmem było znikome. W obiekcie wymagane jest przeprowadzenie remontu dachu w części naświetli wykonanych z poliwęglanu. Z kalkulacji wynika, że wymiana zużytego poliwęglanu i zastąpienie go np. dylami szklanymi to koszt nawet 2 mln złotych.

- Targowisko przy ul. Grunwaldzkiej

Targowisko to obejmuje powierzchnię 26 586 m². Na jego terenie, wg stanu na grudzień 2019 r., znajduje się 66 obiektów handlowo-magazynowych, 128 ław, z czego 100 pod zadaszeniem, 60 stanowisk do handlu z pojazdów, 3 wiaty oraz 5 murowanych pawilonów handlowych, z czego w jednym wydzielonych jest 10 boksów magazynowych.

Na handel na targowisku podpisanych jest 100 umów najmu i dzierżawy oraz 90 umów rezerwacji. Po zlikwidowaniu opłaty targowej blisko 120 osób prowadzi sprzedaż nie wiążąc się umową i nie ponosząc żadnych kosztów.

Zainteresowanie sprzedażą na targowisku nie maleje od wielu lat, przy czym największe przypada na okres między kwietniem a październikiem. W tym czasie organizuje się sprzedaż sezonową (sadzonki, rozsady, owoce i warzywa sezonowe, chryzantemy, znicze, choinki). W tym okresie podpisywanych jest dodatkowo około 60 umów. Struktura targowiska przy ul. Grunwaldzkiej jest w dużym stopniu zdekapitalizowana i wymaga gruntownej przebudowy lub modernizacji.

- Targowisko przy ul. Wilczyńskiego

Targowisko osiedlowe zajmuje powierzchnię 2 208 m², na jego terenie, wg stanu na grudzień 2019 r., znajdują się 24 obiekty handlowe i 22 ławy. Obecnie 12 kontrahentów posiada umowy najmu i dzierżawy. Część osób prowadzi handel bez wiązania się umową. Zainteresowanie handlem na omawianym targowisku rokrocznie spada. Obecnie nie ma planów rozbudowy lub remontu targowiska.

1.4 Cmentarze

Na terenie miasta funkcjonują dwa cmentarze komunalne znajdujące się w trwałym zarządzie Zakładu Cmentarzy Komunalnych w Olsztynie:

- cmentarz komunalny *Poprzeczna* przy ul. Poprzecznej 9B, o powierzchni 18,3 ha,
- cmentarz komunalny *Dywity* przy ul. Wadąskiej 11, o powierzchni 53,3 ha, w tym 25,1 ha powierzchni rezerwowej.

Przygotowanie zmarłych do pogrzebu odbywa się w Miejskich Domach Przedpogrzebowych:

- MDP nr 1 przy ul. Poprzecznej 9B,
- MDP nr 2 przy ul. Mariańskiej 4.

W 2019 r. przechowywano w nich 2 154 ciała osób zmarłych, a do pogrzebu przygotowano 1 100 zmarłych. Na obu nekropoliach spoczywa ogółem 62 471 zmarłych. W 2019 roku na cmentarzu *Poprzeczna* pochowano 729 zmarłych, a na cmentarzu *Dywity* 965 zmarłych; łącznie 1 694 osób, z czego 32% stanowiły pochówki pokremacyjne.

Z uwagi na potrzebę skrócenia czasu i poprawy warunków organizacji uroczystości pogrzebowych oraz rosnące wśród mieszkańców Olsztyna zainteresowanie kremacją, coraz pilniejsza okazuje się potrzeba wybudowania spopieliarni zwłok. Taki obiekt wraz z salami ceremonialnymi i miejscem kompleksowej obsługi administracyjnej ma powstać, jako *Wielofunkcyjny dom przedpogrzebowy* na terenie cmentarza *Dywity*. Obecnie trwa procedura wyboru inwestora w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

1.5 Zaopatrzenie w energię ciepłą

Dostawa ciepła dla ponad 60% mieszkańców Olsztyna realizowana jest przez Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Olsztynie sp. z o.o. Obecnie ciepło produkowane jest w dwóch głównych źródłach należących do spółki MPEC:

- *Ciepłowni Kortowo* (5 kotłów o mocy nominalnej 29 MW, każdy zasilany węglem kamiennym),
- *Kortowo BIO* (kocioł o mocy 25 MW wraz z odzyskiem ciepła ze spalin o mocy 4 MW zasilany biomasą w postaci zrębki leśnej).

Dodatkowym źródłem ciepła – zewnętrznym, jest *Elektrociepłownia Michelin*, w której Spółka zamawia 100 MW mocy cieplnej. Pozostałe źródła będące również własnością Spółki, stanowią lokalne kotłownie gazowe o łącznej mocy 4,88 MW oraz dwa silniki gazowe o łącznej mocy cieplnej 1,28 MW.

Transport wytworzonego ciepła odbywa się poprzez Miejską Sieć Ciepłowniczą (MSC) o długości 168 km, z czego 122 km stanowi nowoczesna sieć z rur preizolowanych. W ramach MSC pracują trzy przepompownie, zlokalizowane przy ul. Niepodległości, Jarockiej i Partyzantów. Obecnie trwają przygotowania do budowy najnowszej przepompowni zlokalizowanej przy ul. Tuwima, która istotnie poprawi dystrybucję ciepła z Ciepłowni Kortowo. Bezpośrednie zasilanie odbiorców w ciepło odbywa się poprzez 1 578 węzłów cieplnych, z czego 1 010 należy do Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej. Pozostałe są własnością odbiorców ciepła.

W roku 2019 w źródłach będących własnością Spółki wyprodukowano łącznie ok. 1 mln GJ ciepła oraz podobną ilość zakupiono od Spółki Michelin. Z łącznej wyprodukowanej ilości ok. 2 mln GJ sprzedano odbiorcom końcowym 1,86 mln GJ. Różnica wynika z konieczności pokrycia strat ciepła, które

występują podczas wytwarzania i transportu ciepła oraz potrzeb własnych Spółki. W roku 2019 straty ciepła wyniosły 10,45%. Dodatkowo, z wykorzystaniem silników gazowych, wyprodukowano 4 277 MWh energii elektrycznej, która w 68% została zużyta na własne potrzeby Spółki.

W roku 2019 zrealizowano plan inwestycyjny o łącznej wartości blisko 47,5 mln zł, z czego na główne zadania przeznaczono:

- 10 mln zł na przyłączanie nowych odbiorców ciepła,
- 7,5 mln zł na modernizację miejskiej sieci ciepłowniczej,
- 20,3 mln zł na budowę źródła ciepła *Kortowo BIO*,
- 1,7 mln zł na inwestycje związane ze źródłem ciepła *Ciepłownia Kortowo*.

W większości zadania przyłączania nowych odbiorców ciepła realizowane są siłami własnymi Spółki. Modernizacje sieci ciepłowniczych oraz budowa *Kortowo BIO* wykonywane były przez firmy zewnętrzne.

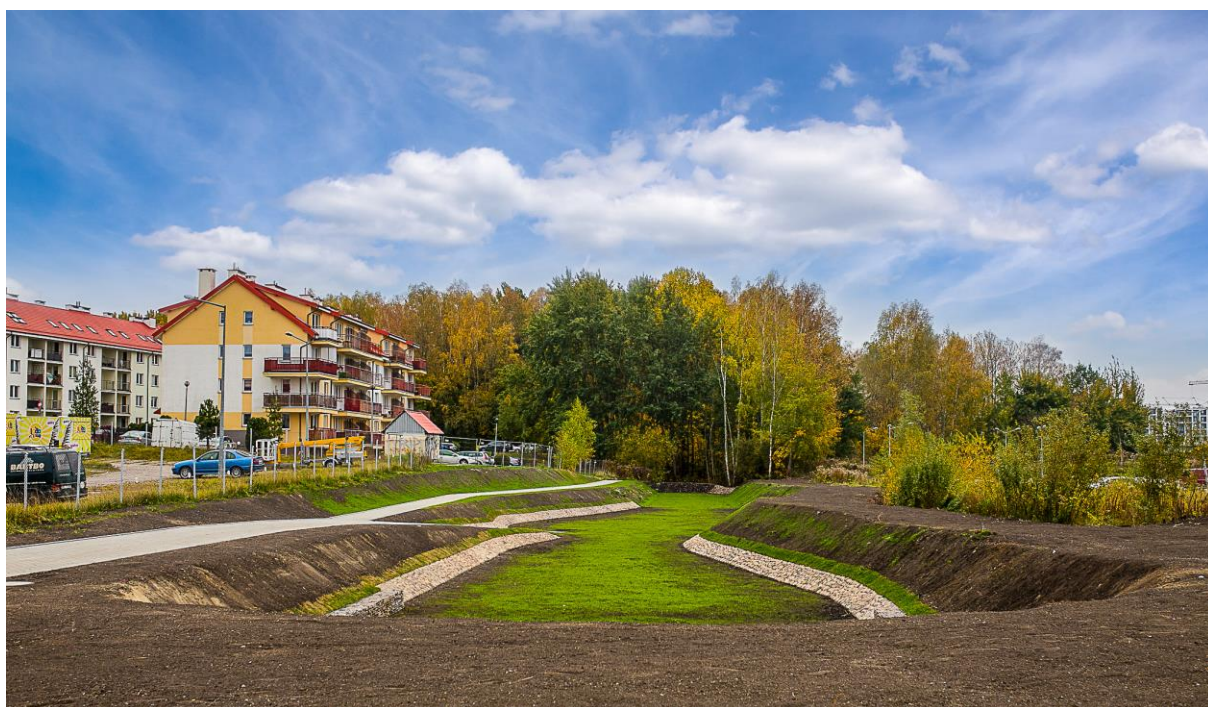
W ramach działalności niekoncesjonowanej Spółki, w roku 2019 świadczone były usługi czyszczenia wymienników ciepła, tzw. stała obsługa instalacji (w tym usuwania awarii na instalacjach ciepłych, sanitarnych, gazowych i elektrycznych) oraz sprzedaży węgla w asortymencie groszek.

1.6 Gospodarowanie wodami opadowymi

Gmina Olsztyn poprzez Wydział Inwestycji Miejskich zarządza całą infrastrukturą deszczową na terenie miasta Olsztyna. W skład tej infrastruktury wchodzi: sieci kanalizacji deszczowej o długości 215 km, ponad 1000 szt. studni deszczowych, 66 szt. separatorów, 3 przepompownie, 7 piaskowników oraz rowy melioracyjne o łącznej długości ponad 5,5 km.

Na terenie Gminy Olsztyn preferowane jest retencjonowanie wód opadowych i wykorzystywanie ich w miejscu powstania, o ile pozwolą na to warunki gruntowo-wodne i ustalenia Planów Zagospodarowania Przestrzennego dla danego rejonu. Retencjonowanie wód opadowych jest korzystne z uwagi na konieczność zapobiegania obniżaniu się poziomu wód w gruncie, lepsze zasilanie roślinności w wodę oraz zapobieganie powstawaniu podtopień. Istnieją w Olsztynie tereny o budowie geologicznej, które nie są w stanie wchłonąć wód opadowych. W takiej sytuacji konieczne jest odprowadzenie wód opadowych do sieci deszczowych z ewentualnym ich przetrzymaniem w szczelnych zbiornikach. Na terenie Gminy Olsztyn znajduje się 5 zbiorników retencyjnych, w tym 4 nowo wybudowane w latach 2018-2019:

- zbiornik przy ul. Bajkowej,
- zbiornik przy ul. Bydgoskiej
- zbiorniki przy ul. Pstrowskiego,
- zbiornik przy ul. Witosa-Laszki,
- zbiornik przy ul. Bukowskiego-Brylantowej.

Oprócz zarządzania stanem istniejącym, Gmina prowadzi szereg działań w celu modernizacji i rozwoju infrastruktury deszczowej, w tym zadania dotyczące rozbudowy i przebudowy sieci. Zadania te są dofinansowane ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 i Programu Operacyjnego Polska Wschodnia na lata 2014-2020.

W 2019 wydano na inwestycje związane z rozbudową kanalizacji deszczowej ponad 27,5 mln zł. Do roku 2021 planowane jest zakończenie realizacji 6 zbiorników:

- przy ul. Bukowskiego-Antonowicza (w realizacji),
- przy ul. Sikorskiego-Paukszty (w realizacji),
- przy OBI (modernizacja istniejącego zbiornika w realizacji),
- przy ul. Drozdy-Zięby (w realizacji),
- zbiorników 105.1 i 106.5 (planowane do realizacji).

Dzięki realizacji tych zadań w latach 2017-2021 będzie możliwa znaczna poprawa funkcjonowania kanalizacji deszczowej w Olsztynie i tym samym dostosowania się do zmian klimatu.

1.7 Zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Olsztynie spółka z o.o. (PWik) prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w ramach zadań własnych Gminy Olsztyn. Głównymi odbiorcami są mieszkańcy, instytucje i firmy mające swoje siedziby w granicach administracyjnych Olsztyna oraz w miejscowościach z 6 ościennych gmin.

W roku 2019 PWik dostarczyło odbiorcom 8 161 tys. m³ wody o wysokich parametrach jakościowych. Woda transportowana była do odbiorców siecią wodociągową, której długość wraz z przyłączami wyniosła 390,45 km. W roku 2019 wybudowano sieci na ul. Piotrowskiego, Murzynowskiego/Orłowicza, Pstrowskiego/Opolskiej/Koszalińskiej, Cementowej/Towarowej, Staszica, Porannej o łącznej długości 342 m oraz oddano do użytkowania magistralę wodociągową o długości 3,9 km, prowadzącą wodę od osiedla Podleśna do granicy z Gminą Dywity.

W celu zabezpieczenia systemu wodociągowego Olsztyna przed wtórnym bakteriowym zanieczyszczeniem wody oraz poprawienia jakości wody uzdatnionej pod względem smakowym, zapachowym i zdrowotnym – na Stacjach Uzdatniania Wody Kortowo, Jaroty, Zachód i Likusy – wdrożono proces wykorzystania promieniowania ultrafioletowego za pomocą lamp UV.

W roku 2019 na terenie dzielnicy Kortowo, Śródmieście i Zatorze wybudowano 9 źródeł ulicznych oraz sfinansowano zakup i montaż źródełek z wodą do picia w 24 placówkach oświatowych. Ich koszt wyniósł 73 000 zł i był wsparty akcją informacyjno-edukacyjną – *Najlepsza z kranu*.

Zdrój uliczny
Plac Łódzki
(Kortowo)

Źródełko Szkoła
Podstawowa nr 9
w Olsztynie

W roku 2019 PWiK odebrało od odbiorców i oczyściło 9 062 tys. m³ ścieków. Długość sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej będących na stanie Spółki na koniec 2019 roku wyniosła 374,2 km. W roku 2019 wybudowano sieci na ul. Trylińskiego i Grunwaldzkiej o łącznej długości 575 m oraz rozpoczęto budowę kolektora Centralnego Bis w ul. Leśnej o długości 3,6 km. Budowa kolektora ściekowego, równoległego do istniejącego, jest kluczowym zadaniem zmierzającym do poprawy funkcjonowania systemu kanalizacji w aglomeracji Olsztyn oraz zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego i ciągłości pracy układu.

W ramach prac remontowych, naprawczych i konserwacyjnych dokonano 233 udrożeń sieci kanalizacji sanitarnej, wykonano 150 remontów studni i regulacji włączów, przeprowadzono 143 punktowe remonty rur metodami bezwykopowymi, dokonano 1 100 przeglądów i czyszczenia studni oraz przeprowadzono przeglądy 25 km sieci kanalizacji sanitarnej.

W dniu 3 października 2019 r. podpisano umowy o dofinansowanie ze środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 na realizację dwóch projektów:

- *Przebudowa systemu dystrybucji ciepła na Oczyszczalni Ścieków „Łyna” w Olsztynie wraz z robotami towarzyszącymi* – polegający na zastosowaniu na Oczyszczalni Ścieków Łyna wysokosprawnej kogeneracji,
- *Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta w Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie* – mający na celu poprawę standardu obsługi klientów Spółki poprzez udostępnienie mieszkańcom Olsztyna kompleksowego systemu e-usług oraz wprowadzenie inteligentnego układu telemetrycznego, pozwalającego na monitoring strefowy oraz zdalne odczyty wodomierzy na osiedlu Dajtki.

1.8. Gospodarowanie odpadami komunalnymi

Odbiorem odpadów komunalnych objęci byli wszyscy mieszkańcy Olsztyna, podmioty gospodarcze oraz tereny rekreacyjno-wypoczynkowe. System gospodarki odpadami komunalnymi finansowany jest z opłat pobieranych od właścicieli nieruchomości.

Od września 2019 r. obowiązuje powszechna segregacja. Odpady segregowane są w podziale na: papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale, odpady ulegające biodegradacji, popiół i odpady reszkowe. Poza tym wydzielane są leki, baterie, wielkogabaryty i zużyty sprzęt elektryczno-elektroniczny.

Odpady zmieszane odbierane były minimum raz w tygodniu, a w rejonie Starego Miasta codziennie. Odpady segregowane, w zależności od zabudowy – co dwa tygodnie w zabudowie jednorodzinnej, a w zabudowie wielorodzinnej dwa razy w tygodniu.

Opłata za odpady komunalne dla podmiotów gospodarczych w 2019 r. [zł/opróżnienie pojemnika]

	Pojemnik	Segregacja	Bez segregacji	Podwyższona
styczeń – marzec	80 l	8	12	nie dotyczy
	110 l	11	16	nie dotyczy
	240 l	21	31	nie dotyczy
	1100 l	78	115	nie dotyczy
	KP -7	470	691	nie dotyczy
kwiecień – listopad	80 l	14	28	nie dotyczy
	110 l	20	40	nie dotyczy
	240 l	38	76	nie dotyczy
	1100 l	141	282	nie dotyczy
	KP -7	851	1 702	nie dotyczy

źródło: dane UM Olsztyna

Opłata za odpady komunalne dla podmiotów gospodarczych od grudnia 2019 r. [zł/opróźnienie pojemnika]

stawki od grudnia 2019 r.	80 l	14	nie dotyczy	42
	110 l	20	nie dotyczy	60
	240 l	38	nie dotyczy	114
	1100 l	141	nie dotyczy	423
	KP -7	851	nie dotyczy	2 553

źródło: dane UM Olsztyna

Opłata za odpady komunalne dla mieszkańców w 2019 r. [os/zł/miesiąc]

	Segregacja	Bez segregacji	Podwyższona
styczeń – marzec	9,80	14,41	nie dotyczy
kwiecień – listopad	18	36	nie dotyczy
od grudnia	18	nie dotyczy	54

źródło: dane UM Olsztyna

Opłata za tereny rekreacyjno-wypoczynkowe w 2019 r. wynosiła [zł/miesiąc]:

	Segregacja	Bez segregacji	Podwyższona
styczeń – grudzień	16	25	nie dotyczy

źródło: dane UM Olsztyna

Przychód z tytułu opłaty w 2019 r. wyniósł 44 701 779,08 zł. Na koszty systemu gospodarki odpadami komunalnymi wydatkowano 42 194 478,94 zł. Powstała po 2019 r. nadwyżka zostanie rozliczona w kolejnym roku kalendarzowym na potrzeby systemu gospodarki odpadami.

Właściciele nieruchomości wyposażeni byli w pojemniki i worki do gromadzenia odpadów. Liczba i pojemność kontenerów w zabudowie mieszkalnej zależna była od liczby osób zamieszkujących. W terenach niezamieszkałych zależała ona od zadeklarowanych potrzeb danego podmiotu.

W 2019 r. na terenie Olsztyna w zabudowie wielorodzinnej rozstawionych było 1 440 sztuk pojemników na tworzywa sztuczne i metale, 1 420 sztuk pojemników na papier, 1 039 sztuk pojemników na szkło i 1 165 sztuk pojemników na bioodpady.

Na potrzeby zabudowy jednorodzinnej i podmiotom gospodarczym wydano 1 343 800 sztuk worków do segregacji. Na dzień 31 grudnia 2018 r. liczba osób wskazywanych w deklaracji o opłacie za gospodarowanie odpadami wynosiła 145 069. Po podwyższeniu opłat, od kwietnia 2019 r., obserwowano systematyczny spadek liczby osób. Stan na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosił 143 587 osób.

Odpady odbierane były przez firmy wyłonione w drodze przetargu, tj.: Remondis Olsztyn Sp. z o.o. Sp. k. i KOMA Olsztyn Sp. z o.o. Umowy obowiązują do 31 grudnia 2021 roku.

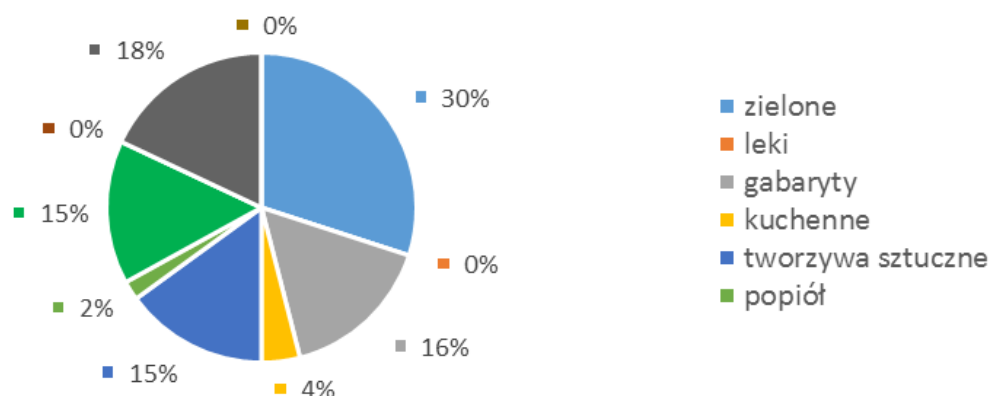
W 2019 r. z terenu Olsztyna odebrano 65 077,35 Mg odpadów komunalnych, tj. 0,5 % więcej niż w roku poprzednim, przy czym liczba odpadów zmieszanych spadła o 6,3 %, a segregowanych wzrosła o 20% w stosunku do roku ubiegłego. Większą popularnością cieszył się również Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów, w którym przyjęto o 56% więcej odpadów.

Wielkość odebranych odpadów komunalnych

Rodzaj odpadu	Wielkość [Mg]	
	2018 rok	2019 rok
zmieszane	50 231	47 057,95
selektywne	12 745	15 304,18
PSZOK	1 736	2 715,22
Razem:	64 739	65 077,35

źródło: dane UM Olsztyna

Spośród odpadów segregowanych, najwięcej w 2019 r. odebrano odpadów zielonych, papieru, gabarytów i tworzyw sztucznych. Udział poszczególnych frakcji w strukturze odpadów segregowanych:

W 2019 r. skontrolowano 1 418 punktów gromadzenia odpadów pod kątem prawidłowej segregacji odpadów. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami 7 wspólnotom (211 osób) podwyższono opłatę za gospodarowanie odpadami.

Zagospodarowanie odpadów

Zagospodarowaniem odpadów komunalnych odbieranych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych zajmował się Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie. Głównym zadaniem spółki jest zagospodarowywanie odpadów pochodzących z terenu 37 gmin byłego Regionu Centralnego województwa warmińsko-mazurskiego. Drugim kluczowym elementem działalności jest prowadzenie sprzedaży surowców wtórnych zebranych, bądź wyprodukowanych w instalacji w Olsztynie. Odpady, które nie mogły być zagospodarowane na terenie instalacji w Olsztynie, Spółka przekazywała innym podmiotom posiadającym stosowne pozwolenia, wybieranym zgodnie z Ustawą o Zamówieniach Publicznych.

Dodatkowo, Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi zrealizował ponad 270 różnych działań edukacyjno-informacyjnych, których odbiorcami były dzieci, młodzież i dorośli objęci działalnością spółki. Objęły one prawie 12 tysięcy mieszkańców naszego miasta i regionu. Akcje edukacyjno-informacyjne w Zakładzie Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Olsztynie w 2019 r.

Działanie	Liczba uczestników	Odbiorcy
lekcje edukacyjne	4 000	uczniowie szkół podstawowych
akcje edukacyjne	6 000	uczestnicy festiwali, festynów
prelekcje i wycieczki	80	radni i przedstawiciele gmin
ekolekcje w ZGOK	1 600	uczniowie
	11 680	

źródło: dane ZGOK w Olsztynie

1.9 Projekty rewitalizacyjne

8,08 km²

obszar centrum Olsztyna
objęty działaniami
rewitalizacyjnymi

Miejski Program Rewitalizacji Olsztyna 2020 został przyjęty do realizacji uchwałą nr XXIV/345/16 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29.06.2016 r. Głównym założeniem programu jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez powiązane wzajemnie przedsięwzięcia, obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne czy też środowiskowe. Obszar prowadzenia działań rewitalizacyjnych skupia się w centrum Olsztyna i obejmuje teren o powierzchni 8,08 km², w skład którego wchodzi osiedla w całości: Śródmieście, Zatorze, w części: Wojska Polskiego, Podleśna, Kościuszki, Kętrzyńskiego, Pojezierze, Podgrodzie, Grunwaldzkie, Kormoran, Nad Jeziorem Długim.

W *Miejskim Programie Rewitalizacji Olsztyna 2020* zidentyfikowanych zostało 5 podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wdrażanych przez Miasto Olsztyn. W ramach tych przedsięwzięć, realizowane są projekty, które wynikają wprost z określonych w programie trzech celów strategicznych:

CEL A – Wzmocnienie kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji

Cel ten został uznany za kluczowy dla powodzenia działań rewitalizacyjnych. Skupiły się one na wsparciu osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, zidentyfikowanych przez system pomocy społecznej a także na kształtowaniu postaw obywatelskich, poczucia przynależności do wspólnoty samorządowej oraz budowaniu lokalnej tożsamości mieszkańców obszaru rewitalizacji. W ramach tych działań w roku 2019 uruchomiono trzy projekty wdrażane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie i dofinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego:

- *Rodzinna układanka* – dofinansowanie: 775 651 zł (w trakcie realizacji),
- *Wzmacnianie poprzez działanie* – dofinansowanie: 1 071 401 zł (zakończony),
- *Dodaj skrzydeł* – dofinansowanie: 591 776 zł (zakończony).

Objęły one wsparciem łącznie 119 rodzin, czyli 394 osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym. Interwencja obejmowała m.in. diagnozę i opracowanie kontraktów socjalnych, wsparcie pracowników socjalnych i asystentów rodzin, zajęcia grupowe zwiększające kompetencje społeczne oraz wsparcie animacyjno-edukacyjne.

W ramach realizacji tego celu w 2019 r. zakończona została także *Adaptacja zabytkowego budynku przy ul. Bałtyckiej 45 na warsztaty terapii zajęciowej*, dofinansowana z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego kwotą 5 343 589 zł. W obiekcie znalazły się nowoczesne sale

szkoleniowo-terapeutyczne, oraz trzy mieszkania przeznaczone dla osób niepełnosprawnych, planujących usamodzielnienie.

W 2019 r. zakończono również *Adaptację budynku dawnej zajezdni trolejbusowej na cele Muzeum Nowoczesności*, dofinansowaną z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego kwotą 5 161 602 zł, wraz z zagospodarowaniem otoczenia budynku dawnego tartaku – dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wyniosło 3 400 000 zł.

Do działań służących realizacji wspomnianego celu należą również projekty realizowane przez miejskie instytucje kulturalne – Pałac Młodzieży im. Orłąt Lwowskich oraz Olsztyński Teatr Lalek, w ramach przedsięwzięcia *Kultura jako środek do wzmocnienia kompetencji społecznych mieszkańców rewitalizacji, w szczególności osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym*.

Projektem, którego założeniem jest kształtowanie postaw mieszkańców nieobojętnych na miejsce, w którym żyją, jest program *Podwórka z Natury*. Program integruje działania na rzecz społeczności lokalnych, starając się jednocześnie rozwiązać problemy w sferze przestrzennej, środowiskowej i technicznej. W 2019 r. działania zrealizowano na trzech podwórkach przy ulicach: Żeromskiego – Sienkiewicza, Puszkina – Małeckiego oraz Dąbrowszczaków – Mazurskiej. Na jednym z podwórek powstał ogród deszczowy, retencjonujący wodę opadową z całego terenu podwórka.

CEL B – Poprawa warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego

Projekty realizowane w ramach tego celu stanowią kompleksowe uzupełnienie działań zaplanowanych w celu strategicznym A. W 2019 r. ukończone zostały ważne z punktu widzenia zaangażowania realizacji programu projekty miejskie, finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Należy do nich *Projekt adaptacji budynku przy al. Wojska Polskiego 14 na mieszkania komunalne i socjalne* z dofinansowaniem w wysokości 2 071 879 zł. Łącznie w budynku powstało 28 nowoczesnych, samodzielnych lokali mieszkalnych, w których zamieszkało ok. 50 osób, wymagających wsparcia w trudnej sytuacji życiowej. W tym samym roku rozpoczęła się *Modernizacja budynku przy al. Niepodległości 52/58* – dofinansowanie z budżetu państwa: Bank Gospodarstwa Krajowego w wysokości 5 278 621 zł. Zakończenie prac planowane jest na rok 2021.

Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji to również stworzenie warunków do zwiększenia ich mobilności. W 2019 r. zakończona została realizacja projektów:

- *Budowa ciągu pieszo-rowerowego Łynostrada – od Tuwima do Parku Centralnego oraz wzdłuż Wojska Polskiego* (dofinansowanie z EFRR: 3 617 376 zł)
- *Przebudowa układu ulicznego w Centrum Olsztyna – ul. Pieniężnego wraz z mostem św. Jakuba oraz ul. Partyzantów* (dofinansowanie z EFRR: 86 414 368 zł).

Dzięki obydwu projektom znacząco poprawił się komfort korzystania mieszkańców z przestrzeni miejskiej na obszarze rewitalizacji.

W 2019 r. w trakcie realizacji pozostawał *Projekt rozwoju transportu zbiorowego w Olsztynie* (dofinansowanie z EFRR: 365 224 506 zł), obejmujący swym zasięgiem również obszar rewitalizowany.

CEL C – Wzrost przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji

W 2019 r. zakończył się projekt *Modernizacja i wyposażenie warsztatów Zespołu Szkół Mechaniczno-Energetycznych w Olsztynie*, którego dofinansowanie wyniosło 22 512 992 zł. Zakres projektu obejmował roboty remontowe budynku edukacyjnego, a także wyposażenie pracowni warsztatowych w nowoczesne maszyny, meble, sprzęt komputerowy oraz materiały dydaktyczne.

Reasumując, wszystkie realizowane w 2019 r. projekty rewitalizacyjne przyczyniały się do odwracania sytuacji kryzysowych, zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji. Działania te były ze sobą powiązane i wzajemnie się uzupełniały, godząc interwencję w sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej.

2. Planowanie przestrzenne i budownictwo

Działania mające na celu zapewnienie ładu przestrzennego są warunkiem koniecznym do harmonijnego rozwoju miasta i poprawy życia jego mieszkańców. Wszelkie działania na terenie miasta bez względu na miejsce i inicjatora tych działań tworzą przestrzeń, która jest dobrem wspólnym.

2.1. Miejsce plany zagospodarowania przestrzennego

56 %

wielkość powierzchni Olsztyna
objęta miejscowymi planami
zagospodarowania przestrzennego

W 2019 roku Rada Miasta Olsztyna uchwaliła 5 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP), zwiększając do 79 liczbę obowiązujących planów miejscowych. Na koniec 2019 r. miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęto 56% powierzchni Olsztyna. Przyjęte przez Radę Miasta plany zmieniały obowiązujące na tych terenach prawo miejscowe w związku z nowymi uwarunkowaniami przestrzennymi, ekonomicznymi, prawnymi i społecznymi. W toku procedur planistycznych odbyło się 5 dyskusji publicznych nad projektami planów miejscowych, w których czynny udział brali mieszkańcy Olsztyna.

2.2 Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego i decyzje o warunkach zabudowy

Na obszarach, na których nie obowiązywały plany miejscowe, pozwolenia na budowę wydawane były na podstawie decyzji o warunkach zabudowy. W 2019 r. wydano 197 takich decyzji oraz 73 decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego. 44% decyzji o warunkach zabudowy dotyczyło zabudowy mieszkaniowej, z czego blisko połowa – zabudowy wielorodzinnej.

2.3 Pozwolenia na budowę i zezwolenia na realizację inwestycji drogowych

Blisko 42% z 617 decyzji o pozwoleniu na budowę wydano na terenach, na których obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. 32 postępowania zakończone zostały odmową wydania pozwolenia na budowę.

Ważnym elementem działań inwestycyjnych w mieście są decyzje zezwalające na realizację inwestycji drogowych. W 2019 roku wydano 2 takie decyzje.

Kluczowe inwestycje drogowe

W roku 2019 przekazano do użytku kluczowe drogi powiązane funkcjonalnie z oddaną również w roku 2019 południową obwodnicą Olsztyna. Budowa nowych dróg na terenie miasta, łączących się bezpośrednio z południową obwodnicą miasta realizuje cel główny Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020, jakim jest *wzrost konkurencyjności i innowacyjności makroregionu Polski Wschodniej* poprzez poprawę efektywności układów transportowych oraz zrównoważonego transportu miasta wojewódzkiego Olsztyna i jego obszaru funkcjonalnego, a także zwiększenie dostępności makroregionu w zakresie infrastruktury transportowej. Celami inwestycji była:

- poprawa mobilności mieszkańców oraz poprawa dostępności wewnętrznej i zewnętrznej miasta wojewódzkiego i jego obszaru funkcjonalnego,
- wzmocnienie powiązań z układem TEN-T (relacja Grudziądz – Augustów),
- poprawa dostępności drogowej Polski Wschodniej,
- wyprowadzenie ruchu z centrum Olsztyna,
- poprawa bezpieczeństwa ruchu,
- ożywienie przedsiębiorczości.

1. Inwestycja pn. *Budowa DK 51 w Olsztynie na odcinku od skrzyżowania ul. Towarowej z ul. Leonharda do węzła Wschód (S51)*

Inwestycja zlokalizowana jest we wschodniej części miasta i stanowi powiązanie układu drogowego drogi krajowej DK51 z węzłem Wschód położonym w ciągu południowej obwodnicy Olsztyna – droga krajowa S51. Efektem inwestycji jest wybudowanie lub przebudowanie:

- dróg o długości 2,56 km,
- chodników o długości ponad 9,05 km,
- ciągów pieszo-rowerowych i ścieżek rowerowych o długości ponad 3,09 km.

Budowa rozpoczęła się 29.09.2016 r., a została zakończona 24.06.2019 r. Koszt realizacji inwestycji wyniósł 141 208 670 zł, w tym wsparcie środkami unijnymi z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 – 89 702 770 zł. Wykonawcą budowy było konsorcjum firm: BUDIMEX SA oraz FERROVIAL AGROMAN SA (Hiszpania).

2. Inwestycja pn. *Budowa drogi wojewódzkiej nr AAA w Olsztynie na odcinku od ul. Pstrowskiego do węzła drogowego Pieczewo (S51)*

Droga poprawia dostępność komunikacyjną regionu Polski Wschodniej i przenosi ruch z drogi krajowej DK 16 (relacja Grudziądz – Augustów) oraz z drogi krajowej DK 53 (relacja Olsztyn – Ostrołęka), prowadzącej do portu lotniczego Olsztyn-Mazury w Szymanach.

Efektem realizacji jest droga wojewódzka klasy G o długości 2,66 km. Droga jest dwujezdniowa, z których każda ma dwa pasy ruchu. Długość wybudowanych ścieżek rowerowych wynosi 6,28 km. W ciągu drogi wybudowano sześć rond umożliwiających w przyszłości połączenie z drogami wewnętrznymi planowanego osiedla. Towarzystwającą infrastrukturę tworzą m.in. chodniki, ścieżki rowerowe, 10 zatok autobusowych z przystankami, bezkolizyjne przejście dla pieszych i rowerzystów, pętla autobusowa i stanowisko do ważenia pojazdów. Całość została oświetlona energooszczędnymi lampami LED. Ponadto inwestycja objęta została budową systemu ITS.

Koszt inwestycji zamknął się kwotą 68 373 022 zł, a wartość dofinansowania (85%) z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 wyniosła 54 596 506 zł.

3. Inwestycja pn. *Budowa ciągu dróg trzeciorzędnych ulic Gościnniej, Kresowej, Wołodyjowskiego, Żurawiej, Perkoza wraz z odcinkiem drogi w gminie Gietrzwałd, jako połączenia drogi wojewódzkiej 527 z DK 16 – węzeł Olsztyn Zachód*

W roku 2019 oddano do użytku sieć dróg w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna (MOF), dofinansowych z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2014–2020, z działania Mobilny MOF i Ekomobilny MOF w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Projekt otrzymał dofinansowanie w wysokości 85 %.

Inwestycja obejmuje budowę i przebudowę dróg o łącznej długości blisko 7,5 km, budowę ciągów pieszych i rowerowych, zatok autobusowych, skrzyżowań, oświetlenia, odwodnienia, urządzeń ochrony środowiska, zagospodarowanie zieleni. W ramach projektu wybudowane zostały drogi i ulice na terenie gmin: Olsztyn, Jonkowo i Gietrzwałd:

- Droga gminna nr 158017N od granic Olsztyna do skrzyżowania z DK16 (Gietrzwałd), ul. Perkoza (Olsztyn);
- Odcinek ul. Żurawiej od ul. Czarnieckiego do skrzyżowania ul. Cyranki i Perkoza w Olsztynie;
- Droga gminna nr 1507016N od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 527 do ul. Gościnniej, ul. Gościńska (Jonkowo), ul. Kresowa, ul. Wołodyjowskiego (Olsztyn).
- Inwestycja rozpoczęła się 02.09.2017 r. a zakończyła 06.12.2019 r.
- Wartość zadania zamknęła się kwotą 34 154 358 złotych.

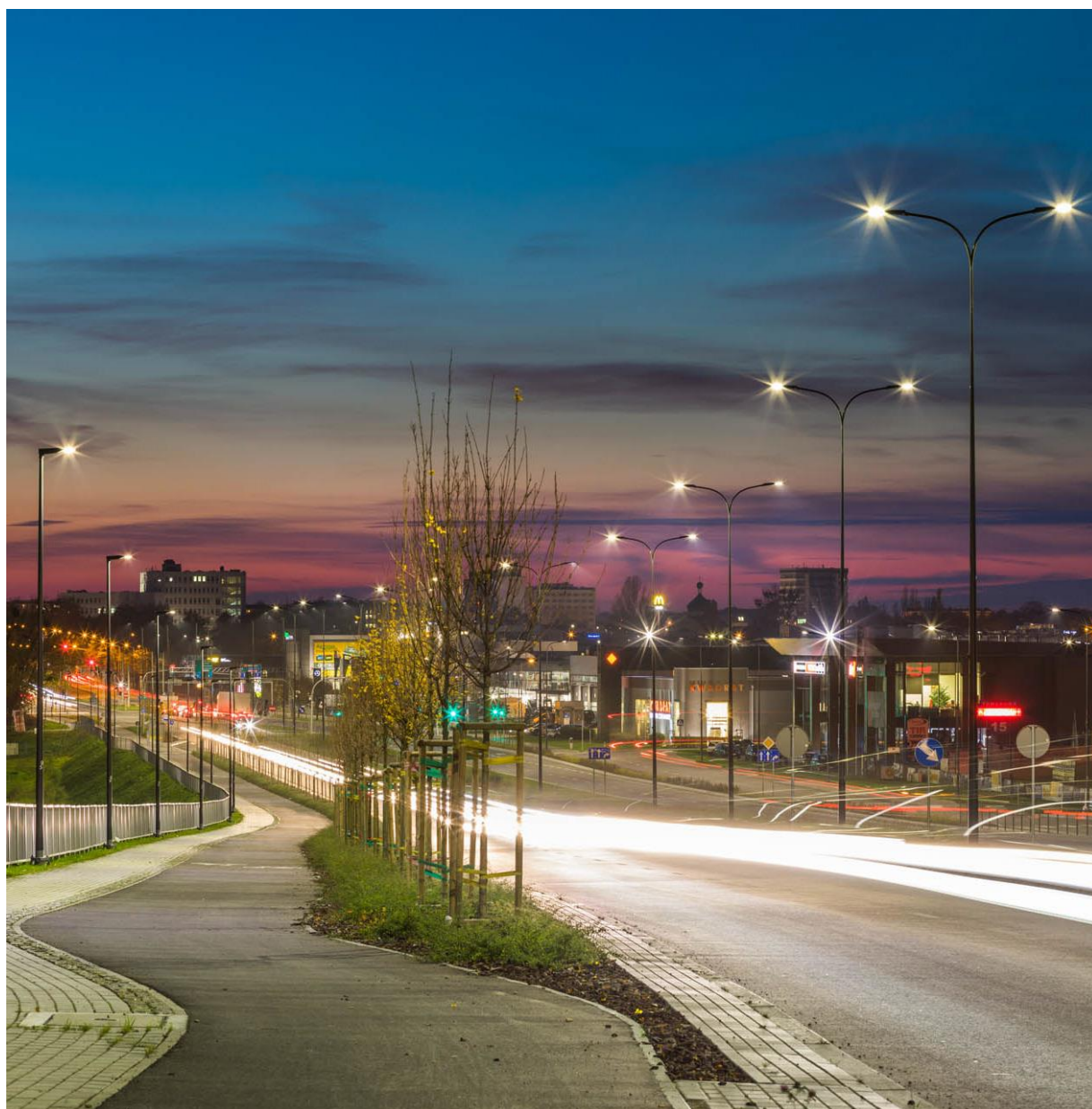
4. Przebudowa budowa układu ulicznego w Centrum Olsztyna – budowa ul. Partyzantów oraz budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego przy Dwrocu PKP/PKS

Poza wcześniej wymienionymi, w roku 2019 zrealizowano jeszcze jedna bardzo ważna i oczekiwana inwestycję – przebudowano ulicę Partyzantów oraz wybudowano nowoczesne, zintegrowane centrum przesiadkowe. Ulica Partyzantów została zbudowana od podstaw, wymienione zostały również wszystkie podziemne sieci. Ulica ma po dwa pasy ruchu w każdym kierunku, przy czym zewnętrzne pełnią rolę buspasów. Powstała także ścieżka rowerowa i nowe chodniki. U zbiegu Partyzantów i Dąbrowszczaków powstał też park kieszonkowy

Data rozpoczęcia prac przypadła dzień 14.07.2017 r. a data zakończenia na 30.09.2019 r. łączny koszt budowy zamknął się kwotą 44 529 807 zł, przy dofinansowaniu z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2022 (85 %) w wysokości 32 317 057 zł.

W 2019 roku podjęto szereg działań, których celem była poprawa jakości przestrzeni publicznej. Pod koniec roku wyłożony został do publicznego wglądu projekt Uchwały Krajobrazowej Olsztyna (UKO) określający zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń.

Wszystkie działania w obszarze planowania uwzględniały wytyczone kierunki polityki przestrzennej miasta wskazane w dokumentach strategicznych, uwzględniając ciągłość podejmowanych decyzji związanych z przestrzenią.

3. Transport publiczny i mobilność miejska

W 2019 r. zaktualizowano jeden z najważniejszych dokumentów planistycznych dotyczących transportu publicznego i mobilności miejskiej, jakim jest *Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Olsztyna na lata 2012-2027*. Aktualizacja obejmowała uwzględnienie wskazań analizy kosztów i korzyści związanych z wykorzystaniem autobusów zeroemisyjnych. Nie zmieniła się natomiast wizja transportu publicznego opisana w dokumencie, która zakłada funkcjonowanie oraz rozwój nowoczesnego i proekologicznego transportu zbiorowego, spełniającego oczekiwania pasażerów – w sposób tworzący z tego transportu realną alternatywę dla podróży realizowanych własnym samochodem osobowym.

3.1 Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego

Do tej pory udało się spełnić większość postulatów przewidzianych w *Planie*, do realizacji do 2027 r. Efektem jest wzrost liczby pasażerów notowany regularnie od 2014 r. W 2019 r. w autobusach miejskich i tramwajach wg szacunków przewieziono 43 530 954 pasażerów.

W dni robocze, w szczytach komunikacyjnych na trasy wyjeżdża średnio 12 tramwajów oraz ok. 165 autobusów. Poza godzinami szczytu jest to również 12 tramwajów i ok. 108 autobusów.

W 2019 r. Olsztyn wydał na zakup usług przewozowych 104 mln zł brutto. Wpływy z biletów wyniosły natomiast 35,1 mln zł. Gminy Dywity, Purda, Stawiguda, Olsztynek, a od 2019 r. także Barczewo oraz firmy, z którymi Gmina Olsztyn zawarła stosowne porozumienia, dopłaciły 3,5 mln zł do funkcjonowania komunikacji miejskiej.

Tramwaje w 2019 r. obsługiwały 3 linie zwykłe. Autobusy kursowały na 25 liniach zwykłych, w tym 7 na liniach współfinansowanych przez gminy ościenne, 5 liniach dowozowych, 6 okresowych oraz 2 nocnych.

W granicach miasta wyznaczonych było 25 przystanków tramwajowych, 13 tramwajowo-autobusowych i 401 autobusowych. Około 92% z nich oznakowano zgodnie ze standardami Systemu Identyfikacji Miejskiej. Na ok. 63% przystanków można skorzystać z wiat. Z kolei 106 przystanków wyposażono w tablice elektronicznej informacji pasażerskiej, a 50 w biletomaty. Łączna długość linii tramwajowych wynosiła 21 km, podczas gdy autobusowych 196 km.

W 2019 r. wskaźnik punktualności tramwajów wyniósł 87,2%. W przypadku autobusów osiągnął 83,6%. Wskaźnik kursów zrealizowanych przez autobusy wyniósł 99,9%, a przez tramwaje 97,2% – nie licząc przypadków wprowadzania komunikacji zastępczej, np. na czas napraw torowisk.

W 2019 r. w Olsztynie utrzymano dotychczasową ofertę taryfową, w tym ceny za poszczególne rodzaje biletów (jednoliniowe, czasowe: 30-, 45- i 90-minutowe, 24-godzinne, 3-dobowe, miesięczne, 30-dniowe i roczne). Wyjątek stanowiły wprowadzone w drugiej połowie 2019 r., bezpłatne przejazdy dla dzieci w wieku szkolnym, które mieszkają w Olsztynie.

W 2019 r. sprzedano 3 941 918 biletów jednorazowych i krótkookresowych normalnych oraz 4 266 712 biletów ulgowych. Sprzedano również 133 021 biletów długookresowych normalnych i 158 070 ulgowych.

W 2019 r. zrealizowano kilka inwestycji mających na celu spełnienie postulatów dotyczących transportu zbiorowego, które zostały zawarte w *Planie*. Wśród nich znalazły się m.in.:

- rozbudowa systemu ITS obejmująca 25 przystankowych tablic elektronicznych, 125 pilotów dla osób niewidomych, 27 kamer przystankowych, 11 biletomatów stacjonarnych a także wyposażenie 6 tramwajów oraz 24 autobusów w system zliczania pasażerów. Wartość projektu – 8,8 mln zł netto,
- przebudowa ul. Partyzantów, z wyznaczeniem buspasów w obu kierunkach, utworzeniem nowych przystanków autobusowych i wyposażeniem ich w elementy ITS,
- przebudowa ul. Towarowej, z wyznaczeniem buspasów w obu kierunkach, utworzeniem nowych przystanków autobusowych i wyposażeniem ich w elementy ITS,
- oznaczenie dodatkowo 45 przystanków zgodnie z Systemem Informacji Miejskiej.

W 2019 r. zakupiono 3 autobusy z 2011 r., które spełniają wyższe normy ochrony środowiska. To był również rok przygotowań do dużych zakupów tramwajów i autobusów, które zaplanowano w 2020 r.

Należy dodać, że 100% tramwajów (15 składów) i 100% autobusów (206 pojazdów) będących w posiadaniu operatorów publicznego transportu zbiorowego, przystosowanych jest do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach poruszania się, poprzez wyposażenie w specjalną rampę/klapę ułatwiającą dostanie się do pojazdu. 99,5% taboru ma możliwość wykonania tzw. przykłąku, 76,2% posiada klimatyzację, 100% pojazdów monitoring oraz system zapowiedzi przystankowych, 87,9% biletomat, 14,6% bramki zliczające. Zgodnie z systemem identyfikacji miasta pomalowano 72,3% autobusów i tramwajów. Średni wiek taboru wyniósł 8,6 roku, w tym autobusy 9 lat.

3.2 Rower miejski

W 2019 r. ponownie uruchomiono system Olsztyńskiego Roweru Miejskiego – ORM, umożliwiający za niewielką opłatą wypożyczanie, poprzez aplikację mobilną bądź sms, rozlokowanych w różnych punktach miasta rowerów.

Na system, który w pełnym zakresie został uruchomiony w czerwcu 2019 r. składało się w szczytowym momencie 240 rowerów w 33 strefach (w tym 7 tzw. wirtualnych). Rowery dzięki zastosowaniu lokalizacji GPS i specjalnych zabezpieczeń można było również wypożyczać oraz pozostawić w dowolnym punkcie na terenie Olsztyna.

Łącznie w całym okresie funkcjonowania użytkownicy wykonali ponad 220 tys. przejazdów, realizując ok. 546 tys. km. Długość ścieżek rowerowych w 2019 r. wyniosła 101 km. Otwarto m.in. ok. 9 km odcinek *Łynostrady*.

3.3 Strefa Płatnego Parkowania

Elementem kształtowania mobilności miejskiej jest Strefa Płatnego Parkowania (SPP). Jest to obszar Olsztyna charakteryzujący się znacznym deficytem miejsc postojowych. Granice strefy wyznaczają znaki drogowe D-44 (strefa płatnego parkowania) oraz D-45 (koniec strefy płatnego parkowania). Liczbę miejsc postojowych w SPP szacuje się na ok. 2 400. Średnie dzienne napełnienie miejsc postojowych kształtowało się w 2019 r. na poziomie ok. 80%.

W 2019 r. olsztyńska SPP podzielona była na 3 podstrefy cenowe: C (czerwona), Z (żółta) oraz T (zielona) charakteryzujące się zróżnicowanymi stawkami opłat jednorazowych. Teren SPP wyposażony

jest w 112 parkomatów, w których można dokonać zakupu biletu jednorazowego przy użyciu bilonu lub z wykorzystaniem Olsztyńskiej Karty Miejskiej. Pozostałe formy płatności za parkowanie to opłaty mobilne oraz abonamentowe.

Wpływy z SPP w 2019 r. wyniosły 4 079 596 zł i wzrosły w stosunku do 2018 r. o 277 139 zł.

Rada Miasta Olsztyna w dniu 27 listopada 2019 r. podjęła uchwałę nr XV/256/19 w sprawie *ustalenia Strefy Płatnego Parkowania w Olsztynie, zasad jej funkcjonowania oraz wysokości stawek opłat i opłaty dodatkowej oraz sposobu ich pobierania*. Na mocy uchwały wprowadzono wyższe stawki opłat jednorazowych, abonamentowych i opłaty dodatkowej. Ponadto z dniem 1 lutego 2020 r. zaplanowano wydłużenie godzin obowiązywania płatnego parkowania (zamiast poniedziałek-czwartek w godz. 8-16 oraz piątki 8-15, wprowadzono poniedziałek-piątek 8-17). Dodatkowo podstrefa cenowa Z została na stałe włączona do podstrefy C.

3.4 Utrzymanie dróg i drogowych obiektów inżynierskich, w tym infrastruktury rowerowej

353,5 km

łączna długość
dróg w Olsztynie

Sprawne funkcjonowanie miasta w zakresie transportu i mobilności warunkuje odpowiednie utrzymanie dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich, w tym infrastruktury rowerowej.

Na terenie miasta Olsztyna znajduje się łącznie 353,5 km dróg, w tym:

- 28,1 km dróg krajowych,
- 10,5 km dróg wojewódzkich,
- 14,1 km dróg powiatowych,
- 300,8 km dróg gminnych, w tym 75,4 km o nawierzchni nieutwardzonej.

W 2019 r. Zarząd Dróg Zieleni i Transportu w Olsztynie wydał na remonty ulic ponad 26,1 mln zł, z czego wydatki bieżące wyniosły 20,93 mln zł, a majątkowe (inwestycje) – 5,15 mln zł. Zaliczają się do nich:

- rozbudowa ul. Jagiellońskiej od skrzyżowania z ul. Wrocławską do skrzyżowania z ul. Poprzeczną; koszt wyniósł 4,3 mln zł,
- remonty chodników w ramach Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego na kwotę 848 tys. zł,

- remont ul. Leonharda na odcinku od zjazdu do OBI do skrzyżowania z al. Piłsudskiego wraz z przebudową infrastruktury rowerowej i pieszej; koszt wyniósł 11,66 mln zł.

Ponadto w ramach remontów bieżących wyremontowano ok. 15 tys. m² nawierzchni chodników za kwotę 8,84 mln zł, a na utrzymanie i remont bieżący obiektów inżynierskich wydatkowano 426 tys. zł.

W 2019 r. na zimowe oczyszczanie miasta Olsztyna wydano łącznie 6,44 mln zł, w tym 1,26 mln zł na zakup soli drogowej oraz 5,18 mln zł na zimowe utrzymanie dróg i chodników.

Statystyka liczby samochodów poruszających się po olsztyńskich drogach wykazuje tendencje wzrostowe. Względem roku 2015 zwiększyła się o 16% liczba zarejestrowanych pojazdów ogółem. W roku 2019 w mieście zarejestrowano 147 204 pojazdów, z czego 140 231 było aktywnych, a wśród nich 69% to samochody osobowe. W roku 2019 wydano 4 388 praw jazdy. Liczba ta utrzymuje się w ostatnich 5 latach na stałym poziomie.

W roku 2019, spośród 18 183 nowo zarejestrowanych pojazdów, największą 36,68% grupę stanowiły samochody nowe (rok produkcji 2019). Tendencja ta utrzymuje się w ostatnich 5 latach. Jednakże statystycznie, największy odsetek olsztyńskich pojazdów (65,31%) to dalej samochody 10-letnie i starsze. Spośród paliw alternatywnych stosowanych w pojazdach największy odsetek stanowiły te napędzane gazem LPG – 11 557 szt. Natomiast samochodów elektrycznych oraz z napędem alternatywnym – energia elektryczna w roku 2019 było łącznie 298.

Wszelkie działania podejmowane w ramach organizacji transportu publicznego i mobilności miejskiej są zgodne z postulatami wskazanymi w *Planie zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Olsztyna na lata 2012-2027*, a także innymi dokumentami, takimi jak *Strategia Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego w Olsztynie do 2027 r.* czy *Plan mobilności Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna do roku 2025*.

Dążenie do rozwoju nowoczesnego i proekologicznego transportu zbiorowego (w tym komunikacji miejskiej i roweru miejskiego) ma być kontynuowane w 2020 r. Składać się mają na to m.in.: zakup nowoczesnego taboru tramwajowego i autobusowego, polepszanie wyposażania i wyznaczanie nowych przystanków komunikacyjnych, zwiększanie jakości komunikacji miejskiej jako produktu, dostosowywanie jej do potrzeb mieszkańców, a także ogłoszenie przetargu oraz wyłonienie wykonawcy rozbudowy sieci tramwajowej.

4. Środowisko

Olsztyn jest miastem położonym szczególnie malowniczo, o krajobrazie zróżnicowanym pod względem ukształtowania terenu, do tego urozmaiconym licznymi jeziorami, w tym 11 sklasyfikowanymi hydrologicznie, wieloma mniejszymi zbiornikami wodnymi, trzema rzekami (Łyna, Wadąg i Kortówka) oraz szeregiem mniejszych cieków wodnych, a wszystko otoczone znaczącą powierzchnią gminnych lasów oraz zieleni urządzonej i naturalnej. Przy tym - czyste powietrze i brak istotnych przekroczeń normatywnych hałasu. Takie warunki podnoszą komfort życia w Olsztynie i działają korzystnie na samopoczucie oraz zdrowie mieszkańców.

4.1 Program Ochrony Środowiska (POŚ)

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do roku 2020 został przyjęty w 2017 r. w drodze Uchwały Nr XXX/645/17 Rady Miasta Olsztyna z dnia 28 czerwca 2017 r. Wdrażany w życie był również w roku 2019 r. Jest narzędziem realizacji polityki ochrony środowiska, zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych w mieście Olsztynie. Określa obszary, kierunki interwencji i zadania służące poprawie stanu środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego jego mieszkańców. Realizacja POŚ zależna jest od Urzędu Miasta Olsztyna i działań innych podmiotów oraz mieszkańców. W ramach określonych kierunków interwencji w poszczególnych obszarach, wskazane podmioty realizowały zarówno zadania inwestycyjne, jak i zadania o charakterze organizacyjno-prawnym.

W raporcie z POŚ za lata 2017-2018 wykazano, że wykonano 94% zadań wyznaczonych w programie i wskazanych do realizacji w latach 2017-2018. W obszarach takich jak: pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodą, zasoby geologiczne i gleby oraz gospodarka wodno-ściekowa, w mniejszym lub większym stopniu zrealizowano każde zadanie. Natomiast w zakresie ochrony klimatu, jakości powietrza oraz gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawania odpadów osiągnięto stopień realizacji na poziomie ok. 83%. Stopień realizacji celów i zadań należy uznać za bardzo dobry, dlatego można się spodziewać, że wskaźniki w roku 2019 r. pozostaną na poziomie zbliżonym, co wykaże kolejny raport za lata 2019 - 2020.

POŚ dotyczy poszczególnych komponentów środowiska i obszarów mających na nie wpływ, które są objęte programami szczegółowymi (branżowymi) takimi jak: *Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Olsztyna, Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Olsztyn na lata 2009-2032, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Olsztyna (PGN), Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Olsztyna (PONE), Program ochrony powietrza dla strefy miasto Olsztyn ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀, Program ochrony powietrza ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)piranu dla strefy Olsztyn, Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Olsztynie, Uproszczony plan urządzenia lasu dla Lasu Miejskiego w Olsztynie sporządzony na okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2023 r., Uproszczony plan urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa położonych na terenie Miasta Olsztyna na lata 2017-2026 r.*

4.2 Program ochrony środowiska przed hałasem

Obecnie obowiązujący *Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Olsztyna* został przyjęty w dniu 29 sierpnia 2018 r. Uchwałą Nr LII/1005/18 Rady Miasta Olsztyna. Jest to drugi

dokument strategiczny dotyczący hałasu dla miasta. Program ten zdefiniował, jako nowy cel strategiczny *wyeliminowanie przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na terenie miasta Olsztyna w perspektywie długoterminowej*. Określenie nowego celu strategicznego wynikało z faktu, że cel strategiczny z poprzedniego Programu tj. *Wyeliminowanie przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu powyżej 5 dB na terenach mieszkaniowych do 2020 r.* został już osiągnięty na zdecydowanej większości terenów mieszkaniowych. Obecnie nie notuje się mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas w zakresie przekroczenia powyżej 5dB. Merytoryczną podstawą obecnego programu są publicznie dostępne mapy akustyczne.

4.3 Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Olsztyna

W związku z realizacją *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Olsztyn na lata 2009-2032* od roku 2012 Gmina Olsztyn udziela dofinansowania na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Olsztyn w formie dotacji celowej. Dotacje te udzielane są ze środków Gminy Olsztyn, pochodzących z wpływów z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz usuwanie drzew i krzewów, o których mowa w ustawie *Prawo ochrony środowiska*. Przysługują one na realizację inwestycji polegających na wymianie pokryć dachowych zawierających azbest w zakresie: demontażu, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest, zarówno na budynkach mieszkalnych, gospodarczych lub innych zlokalizowanych na terenie Gminy Olsztyn.

W ramach realizacji zadania w roku 2019 z terenu Gminy Olsztyn usunięto 17,888 Mg wyrobów zawierających azbest. Na powyższe działania udzielono wsparcia finansowego mieszkańcom w wysokości: 19 752,50 zł.

4.4 Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Olsztyna (PGN) – został przyjęty Uchwałą Nr X/110/15 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27 maja 2015 r. Plan jest dokumentem strategicznym określającym zadania, które mają przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020 tj. redukcji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, redukcji zużycia energii finalnej (podniesienia efektywności energetycznej). Plan wyznacza kierunki rozwoju gospodarki miasta Olsztyna w zakresie działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych w obszarach: transport publiczny, budownictwo i mieszkalnictwo, gospodarka przestrzenna, energetyka i oświetlenie, gospodarka wodno-ściekowa oraz informacja

i edukacja. Przyjęte do realizacji działania mają na celu zaoszczędzenie, w stosunku do bazowego 2010 roku – 509 668 MWh/rok energii oraz redukcję 193 559 Mg CO₂/rok (redukcja emisji o 14,9%).

W ramach zadań ujętych w PGN, w roku 2019 były zrealizowane inwestycje mające wpływ na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz poprawę efektywności energetycznej:

- kontynuacja inwestycji realizowanej przez Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Olsztynie w zakresie przebudowy systemu wytwarzania i dystrybucji ciepła,
- głęboka termomodernizacja budynków oświatowych: Zespołu Szkół Mechaniczno-Energetycznych i Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1,
- rozwój infrastruktury rowerowej w zakresie budowy ścieżek rowerowych oraz systemu roweru publicznego.

W zakresie inwestycji drogowych zakończono budowę południowej obwodnicy Olsztyna, realizowaną przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad oraz budowę dróg dojazdowych do obwodnicy, realizowaną przez Gminę Olsztyn:

- ul. Towarowa od skrzyżowania z ul. Leonharda do obwodnicy miasta,
- ul. Pstrowskiego do węzła Szczęsne,
- ul. Płoskiego w ciągu drogi wojewódzkiej 598 do granicy miasta.

Ponadto przebudowano ul. Partyzantów oraz zbudowano i zmodernizowano sieć dróg trzeciorzędnych na osiedlu Gutkowo, tj. ulice: Gościenną, Kresową, Wołodzjowskiego, Żurawią, Perkoza.

4.5 Program Ograniczania niskiej emisji

Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Olsztyna (PONE) został przyjęty Uchwałą Nr XLII/797/17 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 listopada 2017 r. Program ma na celu poprawę jakości powietrza na terenie miasta Olsztyna, przez ograniczenie do powietrza atmosferycznego szkodliwej emisji, wynikającej głównie ze spalania w kotłach i piecach paliw stałych (węgiel, drewno). Podstawę przyjęcia PONE stanowią uchwały Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego: Nr XXXI/614/13 z dnia 28 października 2013 r. oraz Nr XIX/446/16 z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy miasta Olsztyn ze względu na przekroczenie dopuszczalnych stężeń w powietrzu pyły PM₁₀ oraz benzeno(a)pirenu.

Zgodnie z przyjętym harmonogramem działań określonym w PONE, Gmina Olsztyn uruchomiła w roku 2017 program dotacji na wymianę źródeł ogrzewania w budynkach mieszkalnych. Program ma na celu redukcję, do roku 2023, szkodliwych substancji emitowanych do powietrza atmosferycznego

w ilości 6,28 kg B(a)P/rok oraz 52,63 Mg/rok PM10. W ramach programu dotacji, w latach 2017-2019, zostały zrealizowane działania, które pozwoliły na osiągnięcie efektu ekologicznego:

- zmodernizowano 19 budynków wielorodzinnych w zakresie wymiany ogrzewania (liczba lokali mieszkalnych – 260),
- zmodernizowano ogrzewanie w 21 budynkach jednorodzinnych,
- zlikwidowano 110 kotłów na paliwo stałe,
- zredukowano B(a)P – 1,61 kg oraz pyłu PM10 – 9,25 ton.

4.6 Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

Miasta Olsztyn

Rok 2019 w Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej upłynął pod znakiem kontynuacji i intensyfikowania działań zgodnych z wcześniej przyjętą strategią, zatwierdzoną przez Właściciela Spółki – Gminę Olsztyn – wraz z Radą Miasta Olsztyna, w *Założeniach do planu zaopatrzenia miasta w ciepło*. Nieustannie priorytetem Spółki jest zapewnienie bezpieczeństwa i komfortu cieplnego mieszkańcom Olsztyna przy możliwie ograniczonym oddziaływaniu na środowisko, szczególnie wobec zapowiedzianego wycofania się Spółki Michelin Polska S.A. z produkcji i dostaw ciepła do miejskiej sieci ciepłowniczej. Wśród najważniejszych działań minionego roku należy wymienić:

- podpisanie w dniu 28 listopada 2019 r. umowy o Partnerstwie Publiczno-Prywatnym dot. przedsięwzięcia realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 pod nazwą *Zagospodarowanie frakcji palnej z odpadów komunalnych poprzez termiczne przekształcenie wraz z odzyskiem energii wykorzystywanej dla zapewnienia dostaw ciepła do miejskiej sieci ciepłowniczej w Olsztynie, wraz z zaprojektowaniem i wybudowaniem Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów oraz Kotłowni Szczytowej, a także sfinansowaniem nakładów inwestycyjnych i zarządzaniem infrastrukturą*. Partnerem Prywatnym w tej umowie jest firma Dobra Energia dla Olsztyna Sp. z o.o., a Partnerem Publicznym Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Olsztynie. W ramach tej umowy wybudowana zostanie przez Partnera Prywatnego elektrociepłownia zasilana paliwem alternatywnym w postaci frakcji palnej odpadów komunalnych oraz kotłownia szczytowa gazowo-olejowa. Łączna moc cieplna całej instalacji wynosić będzie 100 MW i w 100% zastąpi obecne źródło ciepła firmy Michelin Polska S.A. Realizacja tej inwestycji przewidziana jest na lata 2020-2022. Obiekt powstanie w Olsztynie przy ul. Lubelskiej w okolicy węzła komunikacyjnego Olsztyn-Wschód,

- wybudowanie nowego źródła ciepła *Kortowo BIO*, zasilanego biomasą (zrębki drzewne) o mocy 25 MW. Obiekt powstał przy ul. Słonecznej 46 i ma zapewnić produkcję ciepła na poziomie ok. 500 tys. GJ/rok. Wyposażony jest w nowoczesne urządzenia umożliwiające pozyskanie dodatkowych 4 MW mocy cieplnej z procesu skraplania pary wodnej zawartej w spalinach. Przedsięwzięcie finansowane było w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko pn. *Zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych w MPEC Sp. z o.o. w Olsztynie poprzez budowę instalacji wykorzystującej biomasę*,
- rozpoczęcie pierwszej fazy projektowania połączenia miejskiej sieci ciepłowniczej z osiedlową siecią ciepłowniczą Spółdzielni Mieszkaniowej Pojezierze. Zgodnie z podpisaną w dniu 21 grudnia 2018 r. umową o przyłączenie, będzie ono zrealizowane w roku 2020,
- podpisanie w dniu 16 grudnia 2019 r. umowy na wybudowanie przepompowni wody sieciowej przy ul. Tuwima w Olsztynie. Obiekt ten w znaczny sposób poprawi możliwości transportu ciepła do mieszkańców Olsztyna, uwzględniając przy tym wycofanie się z produkcji ciepła firmy Michelin Polska S.A., jak również przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej sieci osiedlowej Spółdzielni Mieszkaniowej Pojezierze, która obecnie zasilana jest bezpośrednio z Michelin Polska S.A. Inwestycja zostanie zrealizowana w roku 2020 r.
- podpisanie w październiku 2019 r. umowy na realizację przedsięwzięcia *Modernizacja Ciepłowni Kortowo przy ul. Słonecznej 46 w Olsztynie – w celu dostosowania norm emisyjnych wynikających z Dyrektywy IED i Konkluzji BAT*.

Prace będą realizowane w latach 2020-2021 r. W efekcie ciepłownia zostanie dostosowana do zaostrożonych wymagań obowiązujących po 31 grudnia 2022 r. – nastąpi dalsze ograniczenie emisyjności procesów spalania paliw na potrzeby wytwarzania ciepła sieciowego.

4.7 Program ochrony powietrza dla strefy miasto Olsztyn ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 i Program ochrony powietrza ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu dla strefy Olsztyn

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Olsztynie przeprowadza co roku ocenę poziomów substancji w powietrzu na podstawie prowadzonych pomiarów, a następnie dokonuje klasyfikacji stref pod kątem określonego zanieczyszczenia.

Ocenę jakości powietrza w Olsztynie przeprowadzono w oparciu o wyniki pomiarów pochodzących ze stacji automatycznych pomiarów zanieczyszczeń powietrza przy ul. Puszkina 16. W systemie monitoringu jakości powietrza funkcjonuje stanowisko mierzące zanieczyszczenie powietrza pyłem PM10. Dodatkowo na tym stanowisku oznacza się benzo(a)piren. Emisja pyłu PM10 oraz benzo(a)pirenu pochodzi głównie z gospodarki komunalno-bytowej. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów w roku 2019 w strefie oznaczonej jako *miasto Olsztyn* nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 i benzo(a)pirenu. W związku z powyższym nie trzeba wykonywać nowego, ani też aktualizować obowiązującego *Programu Ochrony Powietrza*.

4.8 Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Olsztynie

W ramach realizowanego *Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Olsztynie na rok 2019*, przyjętego Uchwałą Nr VI/93/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27 marca 2019 r. wykonano 692 interwencje dotyczące zwierząt bezdomnych, wolno żyjących lub dzikich. W gabinecie weterynaryjnym Schroniska objęto opieką lekarską 1 084 zwierzęta. Zapewniano całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem

zwierząt poprzez współpracę z Polikliniką Weterynaryjną przy Wydziale Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Jednocześnie poszukiwano właścicieli zwierząt dostarczonych do schroniska oraz promowano adopcję, poprzez stronę internetową www.schronisko.olsztyn.pl i akcje na terenie placówki, w wyniku czego w 2019 roku wydano do adopcji 85% dostarczonych do Schroniska zwierząt.

Prowadzono edukację humanitarną, którą objęto 81 grup dzieci i młodzieży w szkołach na terenie Olsztyna oraz w sali edukacyjnej Schroniska. W 2019 roku Schronisko odwiedziło 14 331 osób.

Prowadzono program sterylizacji kotów wolno żyjących na terenie miasta Olsztyna. W roku 2019 zabiegom sterylizacji lub kastracji poddano 622 zwierzęta. W ramach zimowego dokarmiania kotów wolno żyjących, zakupiono i przekazano opiekunom kotów na terenie Olsztyna 1 566 kg suchej karmy.

Schronisko dla Zwierząt w Olsztynie podejmowało współpracę z gminami ościennymi. W roku 2019 na zlecenie gmin ościennych wykonano 36 transportów zwierząt do Schroniska dla bezdomnych zwierząt w Tomarynach.

4.9 Zarządzanie i utrzymanie terenów zieleni

1 965 ha

łączna powierzchnia
lasów w Olsztynie

Najbardziej naturalnym składnikiem systemu zieleni miejskiej Olsztyna są tereny lasów. W 2019 r. zajmowały one łączną powierzchnię 1 965 ha, w tym największą powierzchnię, bo ponad 1 304 ha, zajmowały lasy gminne, pozostałe to lasy państwowe i osób fizycznych. Tak znacząca powierzchnia lasu w granicach aglomeracji miejskiej jest rzadkością i stanowi istotne zabezpieczenie ekologiczne Olsztyna. Gospodarka leśna w 2019 r. była prowadzona w oparciu o *Uproszczony plan urządzenia lasu dla Lasu Miejskiego w Olsztynie sporządzony na okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2023 r.*

W 2019 roku na terenie Olsztyna znajdowało się ponad 300 ha gminnej zieleni urządzonej, w tym: 15 parków, liczne skwery, zieleń osiedlowa oraz przyuliczna. Zarówno w ramach utrzymania, jak i realizowanych inwestycji dokonano szeregu nasadzeń drzew i krzewów. Łącznie posadzono ponad 2 000 drzew i powyżej 90 tysięcy szt. krzewów, a także tysiące bylin i tysiące sadzonek tulipanów.

Ponadto urządzono zielenią obszary położone wzdłuż utworzonego traktu spacerowo-rowerowego *Łyżnostrada*, a także terenu stanowiącego otoczenie Muzeum Nowoczesności.

W roku 2019 kontynuowano działania prowadzące m.in. do odtworzenia alejowego charakteru śródmiejskich ulic, uzupełniając drzewa przy ul. Kopernika, Dąbrowszczaków, Mickiewicza. Uzupełniono również nasadzenia miłorzębów przy ul. Sielskiej, a w Parku Centralnym utworzono aleję wiśni japońskich.

Tereny miejskie wzbogacono ponadto o kolejne siłownie plenerowe; doposażono plac zabaw na ulicy Zamenhofs oraz urządzono ogródek jordanowski przy ul. Małeckiego. W skład terenów zieleni na terenie miasta wchodzi także cmentarze, które w 2019 r. zajmowały powierzchnię ponad 81 ha oraz znaczne powierzchnie ogrodów działkowych, a także tereny zieleni naturalnej – nieurządzonej.

W 2019 r. na terenie miasta występowały następujące formy ochrony przyrody:

- *Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny* (obejmujący rzeki: Łyna i Wadąg),
- 2 rezerваты florystyczne torfowiskowe *Mszar* i *Redykajny*, położone na terenie Lasu Miejskiego,
- 34 pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej, w tym łącznie 80 drzew (jako 28 pojedynczych drzew, 3 grupy drzew, 2 aleje) oraz 1 pomnik przyrody nieożywionej (4 głązy narzutowe).

Skuteczna realizacja w/w programów i planów przyczynia się do poprawy oraz zachowania dobrego stanu środowiska w Olsztynie. Wskaźniki z zakresu środowiskowej jakości życia, odnoszące się do podstawowych usług w dziedzinie gospodarki wodnej i ściekowej służących jednocześnie ochronie środowiska oraz do ekspozycji ludności na zanieczyszczenia środowiska i związane z tym skutki zdrowotne, wskazują na ogólną dobrą i ulegającą poprawie sytuację środowiskową w Olsztynie.

5. Stymulowanie przedsiębiorczości, turystyka i promocja miasta

W poniższej części Raportu przedstawiono działania Gminy Olsztyn w obszarach promocji gospodarczej i obsługi inwestora, ogólnej promocji miasta i promocji turystyki oraz współpracy zagranicznej.

5.1 Promocja gospodarcza i obsługa inwestora

Promocja gospodarcza i obsługa inwestora realizowana była przez Punkt Obsługi Przedsiębiorcy w Biurze Promocji i Turystyki. W omawianym okresie Biuro zorganizowało, było współorganizatorem lub uczestnikiem:

- 2 posiedzeń Rady Gospodarczej przy Prezydencie Olsztyna, w których udział wzięło łącznie 40 osób,
- 50 dyżurów Krajowej Izby Doradców Podatkowych w Urzędzie Miasta Olsztyna (współorganizacja), w których udział wzięło 155 osób,
- 8 wydarzeń gospodarczych (udział): gala *Osobowość Roku Warmii i Mazur* w Olsztynie, konferencja *Forum Gruntów i Infrastruktury GRIN* w Warszawie, konferencja *Postaw na Polską Markę* w Olsztynie, konferencja *Open To Scandinavia* w Elblągu, *Kongres Przyszłości* w Olsztynie, konferencja *10th Annual Forum of the EU Strategy for the Baltic Sea Region* w Gdańsku, *XVII Samorządowe Forum Kapitału i Finansów* w Katowicach, *Festiwal Promocji Gospodarczej Warmii i Mazur* w Mrągowie,
- 79 spotkań biznesowych, w których udział wzięło około 500 osób,
- 18 wizyt studyjnych, w których uczestniczyło 120 pracowników UM Olsztyna

Jednocześnie Biuro udzieliło odpowiedzi na 16 zapytań inwestycyjnych i zamieściło publikacje promocyjne: m.in. wydawnictwach Ringier Axel Springer Polska Sp. z o.o. (Onet, Newsweek, Fakt) na potrzeby kampanii *Weekend Dni Otwartych Olsztyńskich Deweloperów i Targów Nieruchomości*, w ramach projektu *Rzeczpospolita Życie Regionów – Forum Polskich Miast za Granicą* oraz sześć publikacji na portalu www.olsztyn24.com. Dodatkowo zgłoszono Olsztyn do dziewięciu konkursów i rankingów ogólnopolskich.

Do bieżącej informacji wykorzystywano gminny portal ofert inwestycyjnych <http://invest.olsztyn.eu/>. Ponadto Biuro Promocji i Turystyki opracowało i wydało informator MICE (ang.: Meetings, Incentives, Conferences and Exhibitions – spotkania, imprezy motywacyjne, konferencje i wystawy) – publikację wizualizującą olsztyńską ofertę dla sektora turystyki biznesowej, która pozwoli na zagospodarowanie bazy turystycznej również poza sezonem letnim.

5.2 Promocja miasta na arenie krajowej i międzynarodowej

Promocja miasta na arenie krajowej objęła m.in.:

- akcję promocyjną – pakiet lojalnościowy *Visit Olsztyn. Nocujesz-Zyskujesz 2019*, w której udział wzięło 18 obiektów noclegowych i 31 partnerów akcji. Za tę akcję Gmina Olsztyn otrzymała *Medal*

Mercurius Gedanensis w kategorii *Oferta spędzania wolnego czasu – turystyka* na *Free Time Festiwalu* w Gdańsku,

- kampanie promocyjne w mediach ogólnopolskich: TVP (m.in. program „Ukryte skarby”), TV Silesia, prognozie pogody TVN, *Słonecznej stacji* Polsatu, TV Eska Summer City i radiu VOX,
- uczestnictwo w targach m.in. w Gdańsku i Warszawie i we Wrocławiu wzmocnione reklamą prasową i internetową w regionalnych mediach,
- organizację wizyt dziennikarzy, tzw. study tour,
- współorganizację Olsztyn Green Festiwal – wydarzenia kulturalnego nad jeziorem Ukiel, które w 2019 roku zgromadziło ponad 35 tys. widzów,

Promocja miasta na arenie międzynarodowej objęła m.in.:

- organizację wystawy *Mikołaj Kopernik 1473-1543* w siedzibie Polskiego Towarzystwa Kulturalnego *Mikołaj Kopernik* w Zagrzebiu (Chorwacja), połączonej z prelekcją w Obserwatorium Astronomicznym w Zagrzebiu,
- realizację projektu *Prezentacja dorobku kulturowego i naukowego Olsztyna oraz Warmii i Mazur w miastach partnerskich Olsztyna: Gelsenkirchen, Offenburgu, Chateauroux* – występy Zespołu *Pieśni i Tańca >Kortowo<* oraz projekcje kopernikańskie Olsztyńskiego Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego (12-22 maja). Projekt dofinansowano z konkursu WM DLA WM. WSPARCIE WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ JST W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM W 2019 ROKU,
- *Santa Claus z Rovaniemi (Finlandia) na wakacjach w Olsztynie* – nakręcenie dwóch wersji wideoklipów promujących Olsztyn (czerwiec-lipiec, Olsztyn).

5.3 Promocja turystyki

Obecnie Olsztyn posiada około 2 700 zarejestrowanych miejsc noclegowych, w tym 1 466 miejsc w obiektach kategoryzowanych, w tym w trzech hotelach czterogwiazdkowych, pięciu trzygwiazdkowych i czterech dwugwiazdkowych. Do tego doliczyć należy około 100-200 miejsc niezarejestrowanych.

W niedługim czasie przybędzie w Olsztynie około 300 nowych miejsc hotelowych. Aktualnie budują się trzy nowe hotele, w tym pierwszy hotel sieciowy globalnej marki – Hilton a kolejne dwa czekają na pozwolenia na budowę.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego potwierdzają, że Olsztyn już jest miastem turystycznym. Raport GUS z maja 2019 r. sytuuje miasto na drugim miejscu pod względem liczby turystów korzystających z bazy noclegowej w województwie warmińsko-mazurskim (14,1 % nocujących turystów), plasując się tylko za powiatem mrągowskim. Olsztyn, jako miasto, wyprzedził tak silne marki, jak powiaty: ostródzki, iławski czy potęgę turystyczną – powiat giżycki.

Miasto staje się bazą pobytową turystów i miejscem wypadowym na jednodniowe, kilkugodzinne wycieczki na tereny Warmii czy Mazur. Podczas, gdy województwo boryka się ze spadkiem ruchu turystycznego, Olsztyn odnotował wzrost. W ciągu minionych czterech lat turystyka jest tu najszybciej rozwijającą się gałęzią gospodarki, a szacowany wzrost ruchu turystycznego wynosi około 40 %.

5.4 Współpraca międzynarodowa

Najważniejsze działania zrealizowane przez Biuro Promocji i Turystyki w obszarze współpracy międzynarodowej to:

- profesjonalne szkolenie sommelierskie dla pracowników branży turystycznej i gastronomicznej przeprowadzone przez sommeliera z partnerskiego miasta Chateauroux,
- praktyki budowlane uczniów szkoły BTP CFA Chateauroux w Zespole Szkół Budowlanych w Olsztynie,
- utworzenie w Parku Centralnym alei japońskich wiśni sakura z okazji 100-lecia nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską a Japonią – warsztaty japońskie w UM Olsztyna,
- udział delegacji UM Olsztyna w uroczystych obchodach jubileuszu miast partnerskich Gelsenkirchen z Zenicą (Bośnia) i Newcastle (Anglia),
- wizyta delegacji UM Olsztyna z okazji XX-lecia partnerstwa Olsztyna z Offenburgiem,
- wizyta delegacji UM Olsztyna z okazji XXX-lecia partnerstwa Chateauroux z Bittou,
- wizyta delegacji z Offenburga w Olsztynie z okazji XX-lecia partnerstwa Olsztyna z Offenburgiem,
- współorganizacja Dni Kultury Niemieckiej w Olsztynie – program kulturalny z okazji XX-lecia partnerstwa Olsztyna z Offenburgiem, koncert *Stadtkapelle Offenburg*,
- jubileusz XXX-lecia V Liceum Ogólnokształcącego im. Wspólnej Europy w Olsztynie – wizyta delegacji z Chateauroux w sprawie nawiązania współpracy między szkołami,
- letni obóz młodzieżowy dla 14-osobowej grupy młodzieży z Olsztyna - zwycięzców konkursu wiedzy o Chinach – w partnerskim mieście Weifang w Chinach,
- udział delegacji z Olsztyna w obchodach *Kaliningrad City Days Celebrations 2019*,
- wizyta studyjna w Telenesti w Mołdawii w ramach projektu Komisji Europejskiej *Maorys for Economic Growth*, dotyczącego lokalnego rozwoju gospodarczego i tworzenia miejsc pracy,

- udział reprezentacji Olsztyna w warsztatach tanecznych *Stage International De Danse Darc 2019* – Chateauroux,
- wizyta wicemera Chateauroux Jeana-Yvesa Hugona w Olsztynie,
- wizyta Prezydenta Olsztyna w partnerskim mieście Gelsenkirchen w Niemczech,
- seminarium naukowe w ramach współpracy polskiego i japońskiego środowiska naukowego – *Projekt Współpracy Olsztyna z Japonią* (październik, Olsztyn),
- udział przedstawiciela UM w spotkaniu partnerów projektu *SUMBA*, realizowanego w ramach *Interreg Region Morza Bałtyckiego*, w Szawle na Litwie,
- pierwsze spotkanie uczestników projektu *Bałtycka Odyseja – powstanie wspólnego obszaru historyczno-kulturalnego* w ramach *Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020* w Zelenogradsku w Rosji,
- wizyta świętego Mikołaja z Rovaniemi (Finlandia) na *XII Warmińskim Jarmarku Świątecznym*.

Ponadto cyklicznie przez cały 2019 r. w UM Olsztyna odbywały się *Warsztaty Kultury Japońskiej* – łącznie 14 spotkań.

5.5 Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości

Najważniejsze działania zrealizowane przez Punkt Obsługi Przedsiębiorcy w Biurze Promocji i Turystyki:

- współorganizacja czterech warsztatów *Res Oeconomica Zostań Przedsiębiorcą*, w których udział wzięło 75 osób,
- współorganizacja warsztatów dla przyszłych przedsiębiorców w sześciu szkołach branżowych i technikach, w których udział wzięło 500 osób,
- współorganizacja spotkania informacyjnego dla przedsiębiorców nt. wsparcia oferowanego przez Warmińsko-Mazurską Specjalną Strefę Ekonomiczną,
- bieżące rozpowszechnianie informacji o konkursach, projektach i programach dotyczących przedsiębiorczości - 27 wydarzeń.

Najważniejsze działania zrealizowane przez Olsztyński Park Naukowo-Technologiczny w 2019 r.:

- rozpoczęcie realizacji projektu *Startup Heroes – platforma dla nowych pomysłów*, przy pomocy którego zostały inkubowane 22 podmioty typu startup,
- rozpoczęcie realizacji projektu *Warmińsko-Mazurski Startup Inkubator*, w ramach którego przyjęto do inkubacji 34 podmioty typu startup,

- organizowanie seminariów wspierających lokalne środowisko biznesowe pn. *Jak sprzedać pomysł inwestorowi, Prowadzenie Sp. z o.o., Model Biznesowy Startup'u, Zarządzanie zasobami ludzkimi*. Łącznie 8 seminariów – udział ok. 300 osób,
- udział firmy z OPN-T – Emplocity Sp. z o.o. w 6. edycji *Cental European Startup Awards* w Bukareszcie – w ramach wspierania internacjonalizacji firm,
- *Projektanci Innowacji PFR* – warsztaty design thinking zorganizowane dla przedsiębiorców i marketerów z terenu województwa przy współpracy z Fundacją *Startup Polska* oraz Google – udział 98 osób,
- *Time of Heroes* – wydarzenie cykliczne zorganizowane w ramach projektu *Startup Heroes* – wydarzenie kończące cykl procesu wydawania rekomendacji. Prezentacja startupów przed inwestorami – udział 34 osób,
- *Automatyka i Robotyzacja* – konferencja zorganizowana przy współpracy z firmą Alnea oraz Grupą WM.pl - udział ok. 400 osób,
- *Gospodarka 4.0* – konferencja poświęcona Gospodarce 4.0 - udział ok. 50 osób,
- *Facebookowe Śniadania Mistrzów* – organizator: Lenart Interactiv, współorganizacja – OPNT. Cykliczne spotkania poświęcone nowinkom w mediach społecznościowych. Wydarzenie skierowane do marketerów oraz początkujących przedsiębiorców - udział ok. 120 osób,
- *NCBR dla firm* (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju) – spotkanie nt. wsparcia przedsiębiorców z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 – udział 15 osób.

5.6 Rozwój usług publicznych

W omawianym roku Centrum Informatycznych Usług Wspólnych Olsztyna (CIUWO), będące samorządową jednostką budżetową Gminy Olsztyn, prowadziło prace skierowane na rozwój systemowych usług publicznych takich, jak:

- System EZD – usługa wewnętrzna polegająca na udrożnieniu komunikacji pomiędzy pracownikami CIUWO Urzędem i Miasta Olsztyna (UMO) oraz wdrożenie komunikacji z kontrahentami zewnętrznymi poprzez ePUAP,
- Platforma Zamówień Publicznych – usługa zewnętrzna, tymczasowa – platforma elektronicznej komunikacji z wykonawcami w ramach postępowań o zamówienie publiczne,
- Platforma Elektronicznego Fakturowania – usługa wewnętrzna – centralna platforma do odbierania i wysyłania ustrukturyzowanych faktur elektronicznych i innych dokumentów pomiędzy zamawiającymi a wykonawcami zamówień publicznych; z usługi korzysta 87 jednostek,
- Platforma szkoleniowa – usługa zewnętrzna – portal szkolenia.olsztyn.eu, który udostępnia szkolenia on-line jednostkom Gminy Olsztyn oraz podmiotom z nią współpracującym; z usługi korzystają 102 jednostki,
- Platforma rekrutacyjna – usługa zewnętrzna – w 2019 r. miała miejsce modernizacja platformy elektronicznej rekrutacji do pracy w Gminie Olsztyn; z usługi korzystają 3 jednostki;

- Platforma do komunikacji – usługa wewnętrzna – portal komunikaty.olsztyn.eu służący do przekazywania informacji między jednostkami organizacyjnymi Gminy Olsztyn; z usługi korzysta 75 jednostek,
- Platforma GLPI – usługa wewnętrzna – w 2019 r. miała miejsce modernizacja platformy do obsługi zgłoszeń serwisowych,
- Portal OBO – usługa zewnętrzna – usługa wewnętrzna i zewnętrzna wykorzystywana na portalu glosujobo.olsztyn.eu; w 2019 r. miała miejsce modernizacja portalu OBO; użytkownikami są mieszkańcy Olsztyna,
- Portal e-deklaracje – usługa zewnętrzna – w 2019 r. miała miejsce modernizacja poprzez dostosowanie dokumentu elektronicznego DT1 dla środków transportowych. Wprowadzono ponadto nowe wzory dokumentów elektronicznych deklaracji oraz informacji podatkowych,
- Usługa alert@olsztyn.eu – usługa zewnętrzna – sprawdzająca czy dana wiadomość jest prawdziwa czy fałszywa (np. spam, phishing, złośliwe linki, załączniki z wirusem),
- Helpdesk (usługa wewnętrzna - funkcjonalności systemu to: monitorowanie i doskonalenie poziomu usług IT, przegląd usług IT, aktualizacja katalogu usług IT, uzgodnienie SLA, realizacja zmiany, obsługa incydentu, obsługa problemu, realizacja wniosku o usługę, zarządzanie pojemnością i dostępnością IT, reset haseł w domenie; planowane uruchomienie usług w roku 2020).

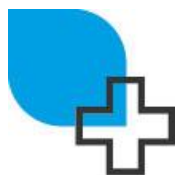
W omawianym okresie na pierwszy plan działań Biura Promocji wysuwa się promocja turystyki. Warto zauważyć, że w całym kraju wpływy z gospodarki turystycznej przynoszą budżetowi około 6,5% PKB – znacznie więcej niż choćby rolnictwo. Dlatego też w ostatnich latach w Olsztynie postawiono na rozwój jednej z najszybciej rozwijających się gałęzi gospodarki miejskiej – sektora turystyki, tworząc przyjazne warunki do inwestowania. Powstają nowe miejsca pracy, rozwija się sektor usług okołoturystycznych i handlu.

Miasto zainwestowało w tzw. strefy przedsiębiorczości nad jeziorem Ukiel i sprzedało już większość terenów przeznaczonych pod działalność turystyczną i rekreacyjną. Inwestycje turystyczne ruszyły nie tylko na gruntach miejskich, ale także na terenach prywatnych. Obecnie w Olsztynie budują się trzy hotele, a kolejne dwa przygotowują się do rozpoczęcia inwestycji. Tylko w samych obiektach hotelowych stworzy to około 300-400 miejsc pracy, jak również przysporzy wpływów biznesowi okołoturystycznemu.

6. Zdrowie i pomoc społeczna

Realizacja zadań Olsztyna w sferze społecznej odbywa się w dwóch zakresach: ochrony zdrowia oraz polityki społecznej. Narzędziami, które pomagają w realizacji zadań Miasta są instytucje oraz programy społeczne, w których bardzo często partycypują organizacje pozarządowe działające w sferze zdrowia oraz polityki społecznej.

106 774

liczba świadczeń zdrowotnych
udzielonych w roku 2019
przez MSZ i Przychodnię
Specjalistyczną

Na terenie gminy w roku 2019 funkcjonowały dwa podmioty lecznicze tj. Miejski Szpital Zespolony (MSZ) oraz Przychodnia Specjalistyczna, dla których organem założycielskim jest Rada Miasta Olsztyna. Liczba pacjentów w 2019 r., korzystających z ich usług wynosiła 98 245 osób, a liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych - 106 774. W Miejskim Szpitalu Zespolonym na koniec 2019 r. było 279 miejsc. W ciągu roku z usług szpitala skorzystało 6 366 pacjentów, a średni czas hospitalizacji wynosił 4 dni. Liczba zgonów w 2019 r. w szpitalu wynosiła 249.

W roku 2019 z budżetu Olsztyna podmiotom leczniczym udzielono dofinansowania na realizację zadań inwestycyjnych i remontowych na łączną kwotę 1 571 907 zł. Miejski Szpital Zespolony w Olsztynie otrzymał dofinansowanie na realizację niżej wymienionych zadań:

- doposażenie klinik i oddziałów torakochirurgii w sprzęt do leczenia raka płuc,
- kontynuację rozbudowy istniejącego obiektu ul. Niepodległości 44 w Olsztynie na potrzeby nowego bloku operacyjnego oraz oddziału urologicznego,
- zakup sterylizatora parowego,
- zakup tomografu okulistycznego z angiografem,
- informatyzację zakładu.

Przychodnia Specjalistyczna w Olsztynie otrzymała dofinansowanie na realizację remontu podjazdu dla osób niepełnosprawnych wraz ze schodami zewnętrznymi.

Ponadto na terenie Olsztyna realizowane były przez podmioty trzeciego sektora *Programy edukacji, promocji i profilaktyki zdrowia*, w których skorzystało 6 483 mieszkańców Olsztyna. Z budżetu Miasta na ten cel przeznaczono środki finansowe w wysokości 52 688 zł.

22 797 341 zł

wielkość świadczeń MOPS w roku 2019

W roku 2019 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie wydał decyzje administracyjne przyznające świadczenia z pomocy społecznej na łączną kwotę 22 797 341 zł dla 4 534 osób i 3 960 rodzin, w których funkcjonowało 6 388 osób.

Pomocą socjalną objęto 4 385 rodzin, w których funkcjonowało 7 096 osób. 2 817 rodzin (3 980 osób) otrzymało wsparcie socjalne z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Kolejnym tytułem pomocy społecznej była niepełnosprawność. Z jej powodu wsparciem objęto 1 963 rodziny, w których funkcjonowało 2 825 osób.

6.1 Strategia rozwiązywania problemów społecznych Olsztyna

Strategia rozwiązywania problemów społecznych Olsztyna do 2020 roku jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu niwelowanie problemów społecznych i zapewnienie mieszkańcom miasta odpowiedniej jakości życia. W *Strategii* określono szczegółowe cele strategiczne i operacyjne, które odpowiadają zdiagnozowanym problemom społecznym Olsztyna. Są to:

- zintegrowany system wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych,
- system wsparcia i aktywizacji osób starszych,
- aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja lokalnego rynku pracy,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przemocy domowej,
- zintegrowany system wsparcia rodziny i opieki nad dzieckiem.

Strategia zakłada m.in. kontynuację aktualnie realizowanych zadań i programów szczegółowych, których wykonanie w roku 2019 zostało szczegółowo przedstawione w dalszej części *Raportu*.

W odniesieniu do celu strategicznego dotyczącego zintegrowanego systemu wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych, w roku 2019 Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydał 4 432 orzeczenia o niepełnosprawności. Osobom legitymującym się orzeczeniem przyznano 886 kart parkingowych oraz 2 100 legitymacji dokumentujących niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności. W ramach obsługi zadań dofinansowanych z Państwowego Funduszy Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wydatkowano kwotę 4 817 141 zł na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz działalność warsztatów terapii zajęciowej prowadzonych na terenie Olsztyna przy ul. Bałtyckiej 45 i ul. Traktorowej 35. Wysokość środków finansowych przeznaczona na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w roku 2019 wyniosła 2 352 106 zł. Dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej prowadzonych przez organizacje pozarządowe w Olsztynie, do których uczęszczało w 2019 roku 130 osób

niepełnosprawnych wyniosło 2 465 035 zł. Gmina Olsztyn, z własnych środków budżetowych przekazała na działalność warsztatów terapii zajęciowej kwotę 273 893 zł.

W ramach działań podejmowanych na rzecz osób z niepełnosprawnościami realizowano pilotażowy *Program Aktywny Samorząd*, obejmujący dofinansowanie szkoleń na prawo jazdy, serwis i naprawę wózków elektrycznych, zakup protez, pobyt dzieci osób niepełnosprawnych w żłobkach i przedszkolach, koszt kształcenia na poziomie wyższym. Koszty realizacji *Programu* w 2019 r. wyniosły 80 382 zł.

W ramach działalności Ośrodka Informacji dla Osób Niepełnosprawnych udzielono 25 044 informacji telefonicznych, osobistych oraz za pośrednictwem Internetu i listownie.

Działaniami wsparto także środowisko osób głuchych i niedosłyszących, zlecając organizacjom pozarządowym realizację zadania polegającego na wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnością słuchu w życiu codziennym. Zadaniem objęto 80 osób, a wsparcie finansowe realizacji wyniosło 30 000 zł.

Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym realizowana była przy pomocy miejskich instytucji polityki społecznej, jak również ze wsparciem organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z grup dyspenseryjnych. W 8 świetlicach środowiskowych i ogniskach wychowawczych objęto opieką ponad 250 dzieci, zadanie to zostało dofinansowane przez samorząd Olsztyna w kwocie 220 000 zł. W miejskich placówkach wsparcia dziennego przy ul. Wiecherta 23a i ul. Rzepakowej 12 oraz świetlicach terapeutycznych przy ul. Niedziałkowskiego 21/2 i ul. Jarockiej 65 udzielono specjalistycznej pomocy 360 dzieciom, przeznaczając na utrzymanie placówek w roku 2019 kwotę 2 159 413 złotych.

Ważnym punktem na mapie Olsztyna jest jednostka prowadząca reintegrację zawodową i społeczną osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W roku 2019 Centrum Integracji Społecznej realizowało zadania reintegracji zawodowej i społecznej wobec 117 osób długotrwale bezrobotnych, w ramach trzech projektów tj.:

- podstawowego programu reintegracji zawodowej i społecznej CIS,
- projektu *Aktywni – Przedsiębiorczy – Skuteczni*,
- projektu *Jesteśmy potrzebni – aktywni 50+*.

Łączna wysokość środków przeznaczonych na realizację ww. projektów wyniosła 1 072 315 zł, w tym dofinansowanie ze środków unijnych i krajowych - 268 343 zł.

Jedną z podstawowych form wspierania osób potrzebujących w miejscu zamieszkania są usługi opiekuńcze, których zakres i wymiar ustalane są wspólnie przez pracownika socjalnego i koordynatora

usług. Łączna liczba osób, którym przyznano tę formę wsparcia wyniosła 744 osoby. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację tego zadania zamknęła się kwotą 6 488 642 zł. Ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 56 osób, a na ten cel przeznaczono środki w wysokości 854 573 zł.

Instytucjonalną formą wsparcia skierowaną do osób z zaburzeniami psychicznymi są środowiskowe domy samopomocy. Infrastrukturę dwóch gminnych domów samopomocy *Dworek* i *Wyspa* uzupełnia 8 środowiskowych domów prowadzonych na zlecenie gminy przez organizacje pozarządowe. Z usług świadczonych przez te placówki skorzystało 647 osób, a koszty funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy na terenie Olsztyna wyniosły 14 438 679 zł. Osoby niepełnosprawne, wymagające wsparcia społecznego, socjalnego oraz terapeutycznego korzystały ponadto z mieszkań chronionych, które zostały zorganizowane dla 18 osób. Łączny koszt prowadzenia mieszkań chronionych wyniósł 128 484 zł.

Grupą korzystającą ze wsparcia w procesie integracji społecznej i socjalnej są Romowie, którzy w ramach *Programu integracji społeczności romskiej na lata 2014-2020. Poprawa warunków mieszkaniowych Romów korzystających z pomocy społecznej* skorzystali w roku 2019 z dofinansowania remontu lokalu mieszkalnego. Na ten cel przeznaczono środki w wysokości 58 889 zł. Ponadto organizacja pozarządowa realizująca zadania na rzecz społeczności romskiej otrzymała z budżetu Miasta dofinansowanie w wysokości 15 000 zł na prowadzenie zajęć podtrzymujących romskie tradycje kulturowe. Z zajęć skorzystało 30 dzieci i młodzieży.

6.2 Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

W ramach *Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie*, w 2019 roku w Olsztynie zrealizowany został program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie. Do programu zakwalifikowano 15 osób, z czego program ukończyło 10 osób. Na realizację działań w ramach programu wydatkowano kwotę 12 426 zł.

Wyżej wymieniony Program realizowany był także poprzez prowadzenie na terenie Olsztyna Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. W Ośrodku podopieczni korzystają z usług: bytowych, psychologicznych, pomocy prawnej, działań terapeutyczno-wspierających, terapii indywidualnej i grupowej. W roku 2019 z usług oferowanych przez Ośrodek skorzystało 136 osób w tym: 110 kobiet, 22 dzieci i 4 mężczyzn. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na funkcjonowanie Ośrodka w 2019 r. zamknęła się kwotą 419 637 zł.

6.3 Wieloletni Gminny Program Ośłonowy w Zakresie Dożywiania Dzieci i Młodzieży dla Miasta

Olsztyna

Zadaniem pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym jest zapewnienie gorącego posiłku osobom tego pozbawionym oraz przyznanie świadczenia pieniężnego (w formie zasiłku celowego) na zakup posiłku lub żywności. Realizacja tego zadania odbywała się w ramach Programu *Posiłek w szkole i w domu*, który realizowany jest przez Gminę Olsztyn w ramach *Gminnego Programu Ośłonowego w Zakresie Dożywiania Dzieci i Młodzieży dla Miasta Olsztyna*.

W roku 2019 na realizację programu wykorzystano środki w wysokości 4 445 411 zł, z tego ze środków własnych Miasta – 1 000 000 zł, a z dotacji budżetu Państwa – 3 445 411 zł.

4 339

osób korzystało z zasiłków
na zakup żywności

Realizacja Programu obejmowała:

- gorące posiłki dla 486 dzieci i młodzieży w szkołach, żłobkach, przedszkolach oraz uczęszczających na zajęcia pozaszkolne – kwota 143 397 zł, średni koszt – 5,94 zł,
- opłacenie gorących posiłków dla 12 osób uczęszczających do Środowiskowych Domów Pomocy – kwota 12 609 zł; koszt posiłku – 6,89 zł,
- zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności dla 4 339 osób. Wypłacono 16 053 świadczenia na kwotę 3 487 335 zł; a średnia wysokość zasiłku – 217,24 zł.

W okresie od dnia 01 lutego 2019 r. do dnia 20 grudnia 2019 r. skierowano do skorzystania z gorącego posiłku 657 osób. Koszt jednego posiłku został oszacowany na 10 zł. Środki wydatkowane na realizację przygotowania i dystrybucji gorących posiłków dla uprawnionych podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie w 2019 roku wyniosły 814 140 zł.

6.4 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz

Przeciwdziałania Narkomanii

W ramach *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii* zrealizowano 292 programy profilaktyczne przy udziale 124 realizatorów zewnętrznych (tj. organizacji pozarządowych, osób fizycznych, firm). Łącznie działaniami profilaktycznymi objęto 22 084 osób.

22 084

liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii

Realizacja Gminnego Programu pozwoliła także na przeprowadzenie 8 medialnych akcji informacyjnych (emisja filmów, kampanii telewizyjnych i radiowych) z zakresu nowoczesnej profilaktyki w ramach kampanii *Nowy Zwyczaj Ograniczaj*. Łącznie w ramach kampanii odbyło się 18 wydarzeń i wzięło w nich udział ponad 3 600 osób z różnych grup wiekowych.

W ramach realizacji *Programu* zorganizowano wsparcie osób uzależnionych, w tym zajęcia terapeutyczne, konsultacje specjalistyczne, treningi – łącznie 7 form wsparcia. Dzięki działalności Centrum Rozwiązywania Problemów Dzieci i Młodzieży – Punkt Pomocy *Promyk* i Punkt Pomocy *Moc* – organizowano pomoc dla dzieci i młodzieży doświadczającej przemocy w rodzinie, z której skorzystało łącznie 371 osób. Przeprowadzono 5 programów wspierania rodzin w sytuacjach kryzysowych, w których uczestniczyło 760 osób. W ramach realizacji pomocy i działań na rzecz osób w sytuacjach kryzysowych związanych z uzależnieniami, we współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze profilaktyki uzależnień oraz pomocy rodzinie, podjęto 101 interwencji.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Olsztynie rozpatrzyła 315 wniosków o wszczęcie procedury kierowania na leczenie odwykowe oraz odbyła 222 rozmowy (konsultacje). Ponadto wydała 165 opinii w postaci postanowień o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Koszt obsługi i funkcjonowania Komisji wyniósł 53 161 zł

W roku 2019 Izba Wyrzeźwień – Ambulatorium dla Nietrzeźwych przyjęło 4 606 osób, w tym 675 kobiet. Wśród nietrzeźwych 2155 osób stanowili bezdomni. Izba dysponuje 18 miejscami – średnia dzienna liczba przyjęć wyniosła 12,6 osoby. Koszt funkcjonowania jednostki zamknął się kwotą – 1 213 124 zł.

6.5 Gminny Program Wspierania Rodziny w Olsztynie

145

liczba rodzin objętych Gminnym Programem Wspierania Rodziny

W ramach *Gminnego Programu Wspierania Rodziny* 8 asystentów rodziny zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Olsztynie objęło wsparciem 145 rodzin, w których przebywało 311 dzieci. Asystenturą objęte były rodziny typowane przez pracowników socjalnych, a 45 rodzin zostało zobowiązanych do współpracy z asystentem na mocy postanowienia sądu. Rodziny te w szczególności miały problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Asystenci sporządzili w 2019 roku 104 indywidualne plany pracy z rodzinami oraz wspólnie z pracownikami socjalnymi prowadzącymi rodziny oraz Kierownikiem Działu Wsparcia Specjalistycznego MOPS dokonali 220 ocen okresowych i końcowych sytuacji rodziny. Asystenci sporządzali również na wniosek sądu opinie dotyczące realizacji przez rodziny planów pracy i osiągniętych efektów, a także uczestniczyli w rozprawach sądowych w charakterze świadka. Ponadto asystenci rodziny uczestniczyli w 19 okresowych ocenach sytuacji dzieci umieszczonych poza rodziną biologiczną.

6.6 Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej

W ramach *Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej* przeszkolono 17 kandydatów na rodziny zastępcze. Utworzono 4 rodziny pomocowe. Przeprowadzono 20 warsztatów psycho-edukacyjnych dla 198 osób. Nawiązano współpracę z 8 podmiotami działającymi na rzecz rodzin i dzieci oraz z 9 wolontariuszami, dzięki czemu wsparcie otrzymało 18 rodzin.

W ramach Programu organizowano specjalistyczne poradnictwo, zajęcia grupowe dla dzieci i rodzin zastępczych, z których skorzystały 92 rodziny, w tym 90 dzieci. Zorganizowano 18 spotkań w ramach grup wsparcia dla rodzin, w których uczestniczyło 30 osób. Przyznano 188 rodzinom świadczenia pieniężne w łącznej wysokości 4 043 487 zł. Nawiązano również współpracę z 9 podmiotami świadczącymi usługi z zakresu pomocy medycznej, rehabilitacyjnej, reedukacyjnej z których skorzystały 24 rodziny. W celu zapewnienia dzieciom opieki całodobowej w placówkach typu interwencyjnego, socjalizacyjnego i rodzinnego pieczy zastępczej, skierowano do 8 placówek 174 dzieci. W roku 2019 na wydatki związane z pobytem dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta i poza Olsztynem przeznaczono kwotę 8 513 864 zł.

W ramach podejmowanych działań 28 dzieci powróciło do rodziny naturalnej, a 6 zostało przysposobionych. Opracowano 109 indywidualnych programów usamodzielniania. Udzielono wsparcia finansowego w łącznej kwocie 646 000 zł, 100 osobom usamodzielnianym, opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne. W ramach usamodzielniania 2 osoby otrzymały pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

6.7 Zapewnienie instytucjonalnej opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

W roku 2019 na terenie Olsztyna funkcjonowało 30 żłobków zapewniających 1 292 miejsca opieki dla dzieci w wieku do lat 3, w tym 4 żłobki miejskie zapewniające 348 miejsc opieki oraz 26 placówek niepublicznych prowadzonych przez podmioty inne niż gmina. Na terenie Olsztyna podmioty niepubliczne prowadziły także 3 kluby dziecięce, pracujące dwuzmianowo i zapewniające opiekę 65 małym dzieciom oraz zatrudniały 30 opiekunów dziennych, którzy objęli opieką 240 dzieci.

Średni koszt utrzymania dziecka w żłobku miejskim w roku 2019 wyniósł 1 266 zł, natomiast koszt utrzymania Zespołu Żłobków Miejskich, w skład którego wchodzi 4 miejskie placówki wyniósł 6 193 794 zł. W roku 2019 Miasto Olsztyn dofinansowało pobyt 739 dzieci w niepublicznych instytucjach opieki nad małymi dziećmi w łącznej kwocie 1 984 680 zł.

W 2019 roku Gmina Olsztyn w ramach projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego pt. *Żłobek szansą na powrót do aktywności zawodowej rodziców* uruchomiła 40 nowych miejsc dla dzieci w wieku do lat 3, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami. Celem projektu był wzrost aktywności zawodowej opiekunów dzieci do lat 3. Pierwszeństwo udziału w projekcie mieli: opiekunowie dzieci z niepełnosprawnościami, niepełnosprawni opiekunowie dzieci oraz opiekunowie dzieci z rodzin wielodzietnych. Łączna wartość dofinansowania projektu wyniosła 816 152 zł.

W 2019 roku Gmina Olsztyn uzyskała także dofinansowanie resortowego *Programu Maluch+ edycja 2019*, z przeznaczeniem na funkcjonowanie 23 miejsc opieki utworzonych w żłobkach miejskich. Wysokość dofinansowania wyniosła 41 400 zł.

6.8 Kreowanie polityki prorodzinnej

Polityka prorodzinna w Olsztynie prowadzona jest m.in. poprzez realizację Programu *Duża Rodzina z Olsztyna*. Założeniem Programu jest wspieranie rodzin wielodzietnych z terenu miasta, które mają na utrzymaniu troje i więcej dzieci, i które złożyły wniosek o wydanie tzw. *Karty Dużej Rodziny*. Realizacja założeń programowych odbywa się przy pomocy wprowadzonego systemu ulg, zwolnień i preferencji objętych katalogiem *Karty*. Na koniec 2019 roku Program realizowało 105 instytucji i podmiotów. W roku 2019 wydano 2 956 *Kart Dużej Rodziny*, natomiast liczbę wszystkich uprawnionych osób z terenu Miasta do otrzymania Karty oszacowano na ponad 25 900 osób. Łączna suma ulg udzielonych przez miejskie jednostki organizacyjne Olsztyna w roku 2019 przekroczyła kwotę ponad 529 000 zł.

W ramach działań prorodzinnych Gmina promuje i wzmacnia wizerunek olsztyńskich rodzin fundując wyprawki dla nowonarodzonych mieszkańców Olsztyna. W roku 2019 za kwotę 20 000 zł zakupiono 700 wyprawek dla niemowląt, z czego rozdysponowano 676 sztuk.

6.9 Działania na rzecz seniorów

Ważną częścią polityki społecznej realizowanej w Olsztynie są programy senioralne adresowane do osób starszych mieszkających w Olsztynie. W roku 2019 Gmina Olsztyn włączyła się aktywnie w resortowy Program wieloletni *Senior +*, w ramach którego funkcjonowały 2 dzienne domy Senior+ przy ul. Hozjusza i przy ul. Siewnej. Łącznie z dziennych zajęć prowadzonych w tych domach skorzystało 120 olsztyńskich seniorów. Domy zapewniały seniorom zajęcia indywidualne i grupowe. Roczny koszt funkcjonowania dziennych domów *Senior+* w Olsztynie w roku 2019 zamknął się kwotą 834 980 zł.

Dużym zainteresowaniem wśród osób starszych cieszyło się także 7 dziennych domów pomocy społecznej funkcjonujących w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Placówki zapewniają urozmaiconą terapię zajęciową, rehabilitację leczniczą, opiekę pielęgniarstwa, organizują zajęcia wspierające podejmowanie aktywności i rozwój samodzielności osób starszych, chorych, niepełnosprawnych. Ośrodki dysponują 285 miejscami; w roku 2019 ich uczestnikami były 452 osoby. Koszty prowadzenia dziennych domów pomocy społecznej dla olsztyńskich seniorów w 2019 r. wyniósł 6 285 432 zł.

W roku 2019 w Olsztynie działało 6 Domów Pomocy Społecznej, z czego 2 domy prowadzone przez Miasto i 4 prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Miasta. Łącznie Domy Pomocy Społecznej w roku 2019 dysponowały 440 miejscami, z których skorzystało 515 osób. Średni miesięczny koszt utrzymania we wszystkich domach pomocy społecznej z terenu Olsztyna w roku 2019 wyniósł 3 905 zł, zaś całość kosztów DPS-ów obciążała budżet Olsztyna kwotą 23 976 098 zł.

W ramach polityki senioralnej w 2019 r. 10 organizacji pozarządowych zrealizowało projekty z zakresu *Rozwoju oferty integracyjnej, edukacyjnej i kulturalnej skierowanej do seniorów*. Łącznie skierowano ofertę do 1 179 osób, natomiast wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację projektów to kwota 70 000 zł.

W Olsztynie prężnie działała Rada Olsztyńskich Seniorów. Rada współpracuje z samorządem Olsztyna we wszystkich obszarach dotyczących osób starszych. Działalność Rady Olsztyńskich Seniorów w roku 2019 skupiała się na organizacji spotkań instruktażowych promujących bezpieczeństwo osób starszych w różnych obszarach życia oraz współorganizacji z Okręgową Izbą Lekarską cyklicznych spotkań z lekarzami specjalistami, a także na współpracy z dziennymi domami pomocy społecznej i spotkaniach międzypokoleniowych z dziećmi i młodzieżą.

6.10 Działania na rzecz przeciwdziałania bezdomności

W 2019 roku w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie funkcjonowało Schronisko dla Bezdomnych im. Sabiny Kuszniaków przy ul. Towarowej 18. Schronisko dysponowało 36 miejscami, które w omawianym okresie zostały w 100% wykorzystane na rzecz potrzebujących. Na funkcjonowanie schroniska w 2019 roku wydatkowano kwotę 582 463 zł.

Ponadto w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie w 2019 roku funkcjonowała Noclegownia dla bezdomnych przy ul. Towarowej 18, która dysponowała 64 miejscami. Ze wsparcia noclegowni w okresie sprawozdawczym skorzystało łącznie 325 osób. Na funkcjonowanie noclegowni wydatkowano kwotę 536 618 zł. Noclegownia świadczyła usługi w zakresie obejmującym tymczasowe schronienie.

7. Edukacja

W roku szkolnym 2018/2019 Miasto Olsztyn prowadziło 69 jednostek oświatowych. Z dniem 31 sierpnia 2019 roku został rozwiązany Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4 i zlikwidowane VIII Liceum Ogólnokształcące z oddziałami gimnazjalnymi przy ul. Turowskiego 3, a w obiekcie od 1 września 2019 roku rozpoczęła działalność nowo utworzona Szkoła Podstawowa nr 12. Ponadto został rozwiązany Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7 przy ul. Krasickiego 2, w związku z wygaśnięciem oddziałów Gimnazjum nr 24, pozostało natomiast V Liceum Ogólnokształcące im. Wspólnej Europy.

Do przedszkoli i szkół prowadzonych przez Miasto Olsztyn uczęszczało w roku szkolnym 2018/2019 – 24 598 dzieci i uczniów, a w roku 2019/2020 uczęszcza 25 367 dzieci i uczniów, natomiast z 4 burs będących w zespołach szkół corocznie korzysta ok. 1 000 uczniów.

W olsztyńskich szkołach i placówkach oświatowych nauczyciele byli zatrudnieni w roku szkolnym 2018/2019 średnio na 2 623 etatach, a w roku szkolnym 2019/2020 średnio na 2 778 etatach, co oznacza wzrost o ponad 155 etatów. 64,44% nauczycieli posiada najwyższy stopień awansu zawodowego nauczyciela tj. stopień nauczyciela dyplomowanego.

Z przeprowadzonej analizy wynagrodzeń nauczycieli w 2019 roku wynika, że we wszystkich grupach awansu zawodowego nauczycieli zostały osiągnięte wysokości średnich wynagrodzeń i nie zachodziła konieczność wypłaty jednorazowych dodatków uzupełniających.

Wydatki związane z realizacją zadań oświatowych wynosiły łącznie 469 025 137 zł, z tego:

- wydatki bieżące – 449 038 446 zł, z tego:
 - wynagrodzenia i składki od nich naliczane – 258 433 276 zł,
 - dotacje na zadania bieżące – 127 379 999 zł,
 - świadczenia na rzecz osób fizycznych – 2 916 441 zł,
 - pozostałe wydatki bieżące (m.in. zakup energii, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, zakup materiałów i wyposażenia) – 60 308 729,42 zł,
- wydatki majątkowe – 19 986 690,93 zł.

7.1 Działalność przedszkoli i szkół prowadzonych przez Miasto Olsztyn

W 2019 roku zapewniono wszystkim dzieciom uczestniczącym w rekrutacji do przedszkoli miejsca w przedszkolach prowadzonych przez Miasto Olsztyn oraz przedszkolach niepublicznych wyłonionych w drodze konkursu ofert. Sieć przedszkoli w Olsztynie daje możliwość skorzystania wszystkim dzieciom z wychowania przedszkolnego.

W olsztyńskich szkołach w roku szkolnym 2019/2020 w porównaniu do poprzedniego roku szkolnego 2018/2019 jest więcej o prawie 800 uczniów. Wygaszone zostały gimnazja, a do szkół ponadpodstawowych, w wyniku reformy edukacji przyjęto podwójny rocznik. W szkołach

podstawowych 10% uczniów pochodziło spoza Olsztyna, w liceach ogólnokształcących 39%, w technikach 58%, a w branżowych szkołach I stopnia 63%.

Gmina podejmuje działania zaspokajające specjalne potrzeby edukacyjne dzieci i uczniów z orzeczeniami do kształcenia specjalnego. W roku szkolnym 2019/2020 w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych prowadzonych przez Gminę uczy się 476 dzieci i uczniów z różnymi niepełnosprawnościami. Przedszkola i szkoły współpracują z dwiema poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, które corocznie wydają około 1 000 orzeczeń dla dzieci i uczniów o potrzebie objęcia ich specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W ramach kompleksowego wsparcia dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi realizowany jest program *Za życiem*, na który otrzymano na lata 2018-2021 dotację celową w wysokości 2,4 mln złotych. Do Programu zgłoszono 125 dzieci i ich rodziny. W 2019 r. wydatkowana kwota na realizację tego zadania wyniosła przeszło 418 tysięcy złotych.

W celu wspierania i rozwijania zainteresowań sportowych uczniów w roku szkolnym 2019/2020 w olsztyńskich szkołach funkcjonuje 40 oddziałów sportowych, w których uczy się i doskonalą w dyscyplinach sportu 827 uczniów, oraz 16 oddziałów mistrzostwa sportowego, obejmujących kolejne 6 dyscyplin. Z tej formy kształcenia korzysta 236 uczniów.

W celu rozwijania szkolnictwa zawodowego Miasto Olsztyn oraz dyrektorzy szkół zawodowych pozyskują środki unijne na dostosowanie i unowocześnianie bazy szkolenia praktycznego oraz tworzenie nowych zawodów. W Zespole Szkół Mechaniczno-Energetycznych realizowano inwestycję w zakresie przebudowy i doposażenia warsztatów szkolnych. Tylko w 2019 roku wykonano roboty na kwotę 15,5 mln zł. Natomiast budynek Zespołu Szkół Budowlanych poddano termomodernizacji i w 2019 wydatkowano na ten cel kwotę 3,5 mln zł.

Szkoły zawodowe samodzielnie lub jako partnerzy uczestniczyły w 13 projektach współfinansowanych ze środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020, na które pozyskano ponad 2,8 mln zł. Celem tych projektów było dostosowanie wyposażenia pracowni kształcenia zawodowego do wymogów pracodawców, dostosowanie metod i treści kształcenia uczniów do potrzeb rynku pracy, jak również doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego oraz nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu. W 2019 roku dokonano rekrutacji do nowych zawodów: technik programista, technik rachunkowości, technik chłodnictwa i klimatyzacji, dekarz i magazynier-logistyk.

W ramach udziału w programie Erasmus+ szkoły zawodowe umożliwiają uczniom i nauczycielom zwiększenie kompetencji i umiejętności potrzebnych na rynku pracy, zapewniają uczniom praktyki i staże zagraniczne, jako szansę na zwiększenie konkurencyjności absolwentów na rynku pracy. W 2019 roku realizowane były 3 projekty na kwotę przeszło 758 tysięcy zł.

W zakresie kształcenia dorosłych w roku szkolnym 2018/2019 w 4 szkołach zawodowych realizowanych było 12 kwalifikacyjnych kursów zawodowych, w których uczestniczyło 358 słuchaczy.

Wyniki uczniów z egzaminu ósmioklasisty i gimnazjalnego w Olsztynie w roku 2019

Typ egzaminu	Przedmiot	Miasto Olsztyn	Województwo warmińsko-mazurskie	Kraj
Egzaminu ósmioklasisty	Język polski	64%	58%	63%
	Matematyka	48%	41%	45%
	Język angielski	67%	54%	59%
	Język niemiecki	45%	40%	42%
	Język rosyjski	47%	37%	48%
	Język hiszpański	27%	27%	56%
	Język francuski	83%	83%	61%
Egzamin gimnazjalny	Język polski	65%	60%	63%
	Historia i wiedza o społeczeństwie	62%	56%	59%
	Matematyka	46%	39%	43%
	Przedmioty przyrodnicze	53%	47%	49%
	Język angielski poziom podstawowy	76%	64%	68%
	Język niemiecki poziom podstawowy	61%	46%	51%
	Język rosyjski podstawowy	62%	55%	59%
	Język francuski podstawowy	100%	48%	72%
	Język hiszpański podstawowy	36%	36%	73%

źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

Wyniki egzaminów maturalnych w Olsztynie w roku 2019

	Szkoła	Miasto Olsztyn	Województwo warmińsko- mazurskie	Kraj
Egzamin maturalny Miasto Olsztyn	Średni wynik absolwentów liceów ogólnokształcących - dane z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej dla Miasta Olsztyna	89%	89,50%	91,30%
	Średni wynik dla absolwentów liceów prowadzonych przez Miasto Olsztyn	93,55%		
Egzamin maturalny w szkołach prowadzonych przez Miasto Olsztyn	I Liceum Ogólnokształcące	99,49%		
	II Liceum Ogólnokształcące	100%		
	III Liceum Ogólnokształcące	98,17%		
	IV Liceum Ogólnokształcące	99,27%		
	V Liceum Ogólnokształcące	97,14%		
	VI Liceum Ogólnokształcące	82,42%		
	VII Liceum Ogólnokształcące	73,85%		
	VIII Liceum Ogólnokształcące	50%		
	IX Liceum Ogólnokształcące	50%		
	X Liceum Ogólnokształcące	88,24%		
Egzamin maturalny Miasto Olsztyn	Średni wynik dla absolwentów technikum	80%	76,80%	80,9%
	Średni wynik dla absolwentów techników prowadzonych przez Miasto Olsztyn	81,16%		
Egzamin maturalny w szkołach prowadzonych przez Miasto Olsztyn	Technikum nr 1 w ZSS	69,23%		
	Technikum nr 2 w ZSE-H	69,15%		
	Technikum nr 3 w ZSM-E	60,53%		
	Technikum nr 4 w ZSB	72,83%		
	Technikum nr 5 w ZSG-S	81,58%		
	Technikum nr 6 w ZSEiT	89,42%		
	Technikum nr 7 w ZSE	92,44%		
	Technikum nr 8 w ZSChiO	85,37%		

źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

W 2019 roku w konkursach przedmiotowych organizowanych przez Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty wśród złotych piątek szkół podstawowych z największą liczbą laureatów znalazła się Szkoła Podstawowa nr 2 (10 laureatów i 23 finalistów), a wśród oddziałów gimnazjalnych Gimnazjum nr 2 (36 laureatów i 27 finalistów) oraz Gimnazjum nr 4 (20 laureatów i 11 finalistów). Natomiast w ramach Rankingu Liceów i Techników (Perspektywy 2020) I miejsce w województwie warmińsko-mazurskim wśród liceów zajęło II Liceum Ogólnokształcące, a wśród techników Technikum nr 7 w Zespole Szkół Ekonomicznych. O miejscu w rankingu decydują wyniki pisemnych egzaminów maturalnych, egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie oraz sukcesy na olimpiadach i konkursach.

W 22 przedszkolach i w 28 szkołach w 2019 roku realizowane były 102 innowacje pedagogiczne proponujące nowe rozwiązania organizacyjne lub metodyczne, mające na celu wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej szkół i poprawę ich jakości pracy. II Liceum Ogólnokształcące od stycznia 2015 r. stworzyło uczniom możliwość udziału w ogólnopolskim projekcie *Debaty Oksfordzkie*, a od 2013 roku corocznie jest organizatorem symulowanych obrad ONZ, w których uczestniczy młodzież z kraju. W I Liceum Ogólnokształcącym od roku szkolnego 2019/2020 realizowany jest program międzynarodowej matury, stwarzający uczniom z Olsztyna i województwa warmińsko-mazurskiego możliwość studiowania również za granicą.

Należy dodać, że Miasto Olsztyn umożliwiło 38 przedszkolom i szkołom pozyskanie środków finansowych na udział w 49 projektach unijnych oraz realizowanych ze środków od innych podmiotów na kwotę przeszło 6,1 mln złotych.

7.2 Działalność placówek oświatowo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Olsztyn

Miasto Olsztyn prowadzi Pałac Młodzieży im. Orłąt Lwowskich oraz 5 szkolnych schronisk młodzieżowych, w tym 4 sezonowe.

W 2019 roku w obiektach całorocznego Szkolnego Schroniska Młodzieżowego nocowało 16 909 gości i udzielonych zostało 35 941 noclegów. 1 733 osoby to goście zagraniczni z 33 krajów i 4 kontynentów, którym udzielono 4 050 noclegów. W 2019 roku Schronisko zostało wyróżnione Złotym Wyróżnieniem i Listem Gratulacyjnym Ministra Edukacji Narodowej w Ogólnopolskim Konkursie Współzawodnictwa Schronisk Młodzieżowych organizowanym przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych. Podobną formę działalności prowadzą sezonowe szkolne schroniska młodzieżowe. W roku 2019 w okresie wolnym od zajęć szkolnych z miejsc dostępnych w tych schroniskach skorzystało 1 749 osób.

Pałac Młodzieży jest placówką edukacyjną umożliwiającą wszechstronne rozwijanie uzdolnień, zainteresowań oraz pogłębiania wiedzy i kształtowania umiejętności spędzania wolnego czasu. W 2019 r. wydatki budżetowe związane z funkcjonowaniem Pałacu Młodzieży wynosiły 2 695 298 zł, z tego kwota 2 277 073 zł dotyczyła wynagrodzeń osobowych i składek od nich naliczanych. Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniósł 40,27 etatu.

Zajęcia w Pałacu Młodzieży są organizowane w 125 grupach – łącznie 508 godzin tygodniowo. W roku 2019 korzystało z nich około 2 000 wychowanków, przy czym zajęcia organizowane są również na osiedlu Nagórki w budynku Szkoły Podstawowej nr 12 i na osiedlu Zatorze w siedzibie Rady Osiedla.

W ramach współpracy z Pałacem Młodzieży w Łucku na Ukrainie realizowany był projekt *Wakacje dla dzieci z Wołynia*. Na realizację tego zadania zawarta została umowa o udzielenie Gminie Olsztyn pomocy finansowej w formie dotacji celowej w wysokości 16 800 zł przez Województwo Warmińsko-Mazurskie na dofinansowanie realizacji projektu w ramach konkursu pn. *WM DLA WM. Wsparcie współpracy międzynarodowej JST w województwie warmińsko-mazurskim w 2019 roku*.

W celu wspierania nauczycieli w ich obowiązku doskonalenia zawodowego Olsztyn prowadzi miejską placówkę doskonalenia nauczycieli. Efektem pracy Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w roku 2019 jest udział 4 352 nauczycieli, w 183 różnych formach doskonalenia. Placówka była również organizatorem wielu konferencji, m.in. we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 18, Fundacją Borussia, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Goethe Institut, Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji. Ponadto została zorganizowana konferencja *Wielokulturowa szkoła*, w której wzięło udział 67 nauczycieli oraz odbyły się Olsztyńskie Dni Kultury i Sztuki, w których uczestniczyło 120 nauczycieli. W dniu 16 grudnia 2019 r. placówka otrzymała certyfikat potwierdzający wdrożenie i stosowanie systemu zarządzania jakością PN-EN ISO 9001:2015 w zakresie organizowania i prowadzenia doskonalenia zawodowego nauczycieli.

7.3 Działalność placówek oświatowych prowadzonych przez inne podmioty niż Miasto Olsztyn

W 2019 roku w ramach wspierania działalności placówek oświatowych prowadzonych przez inne podmioty przekazano do 139 placówek łączną kwotę dotacji w wysokości 127 086 387 zł, z tego do:

- 19 publicznych jednostek systemu oświaty prowadzonych przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną kwotę 58 242 182 zł,
- 120 niepublicznych jednostek systemu oświaty kwotę 68 844 205 zł.

Corocznie do 31 października przekazywana jest Radzie Miasta Olsztyna *Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych* za poprzedni rok szkolny w szkołach, których prowadzenie należy do zadań własnych Miasta Olsztyna.

Szczegółowe informacje na temat realizacji wydatków związanych z realizacją zadań oświatowych prezentowane są w sprawozdaniu z wykonania budżetu za rok 2019.

kwota wsparcia działalności
placówek oświatowych,
prowadzonych przez inne
podmioty niż Miasto Olsztyn

8. Sport i rekreacja

Miasto Olsztyn w trosce o rozwój sportu tworzy niezbędne warunki prawne, organizacyjne i finansowe, realizując szereg zadań kierowanych do mieszkańców Olsztyna. W 2019 r. Miasto Olsztyn przeznaczyło na zadania z zakresu sportu ponad 31,6 mln zł, z tego na wydatki bieżące przeznaczono 26,9 mln zł, w tym m.in. na działalność Ośrodka Sportu i Rekreacji w Olsztynie oraz dotacje dla organizacji pozarządowych. Na wydatki majątkowe przeznaczono 5,3 mln zł.

8.1 Działania na rzecz rozwoju sportu i rekreacji

Zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z zapisami ustawy o sporcie, jest tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi sportu. Zadanie to miasto w 2019 r. realizowało poprzez:

- planowanie środków w budżecie Miasta na realizację zadań o charakterze sportowym,
- planowanie i realizowanie inwestycji o charakterze sportowo-rekreacyjnym,
- prowadzenie działalności programowej i inwestycyjnej przez jednostkę budżetową Miasta – Ośrodek Sportu i Rekreacji w Olsztynie,
- przyznawanie dotacji na realizację zadań publicznych z zakresu sportu w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym środków na stypendia sportowe dla zawodników za wysokie wyniki sportowe,
- przyznawanie nagród i wyróżnień zawodnikom osiągającym wysokie wyniki sportowe i trenerom prowadzącym szkolenie tychże zawodników oraz osobom wyróżniającym się osiągnięciami w działalności sportowej,
- organizację i współorganizację imprez sportowych oraz sportowo-rekreacyjnych,
- udostępnianie miejskich obiektów sportowo-rekreacyjnych.

8.2 Wspieranie i upowszechnianie sportu wśród mieszkańców Olsztyna

Jedną z głównych form wspierania i upowszechniania sportu jest zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych w formie dotacji. W 2019 zgodnie z rocznym programem współpracy Miasta Olsztyna z organizacjami pozarządowymi, zrealizowanych zostało 6 zadań z zakresu sportu. Budżet na dotacje w 2019 r. wyniósł ogółem 2 720 600 zł, a Miasto Olsztyn współpracowało z ponad 70 organizacjami. Z powyższych zadań skorzystały łącznie ponad 15 134 osoby.

Wykaz zadań zrealizowanych w 2019 r.:

- Sportowy wypoczynek dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych – wartość 66 000 zł. Podpisanych zostało 27 umów dotacyjnych. W zadaniu udział wzięło 1 608 osób.
- Organizacja współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży szkół Olsztyna – wartość 100 000 zł. Podpisana została 1 umowa dotacyjna. W zadaniu udział wzięło ponad 1 200 osób.
- Wspieranie szkolenia sportowego wszystkich kategorii wiekowych w różnych dyscyplinach sportowych – wartość 1 649 800 zł (w tym 393 450 zł na stypendia sportowe dla 86 osób). Podpisanych zostało 18 umów dotacyjnych. W zadaniu udział wzięło 1 097 osób.
- Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży biorącej udział w ogólnopolskim współzawodnictwie sportowym – wartość 540 000 zł (w tym 20 400 zł na stypendia sportowe dla 4 osób). Podpisanych zostało 19 umów dotacyjnych. W zadaniu udział wzięły 1 234 osoby.
- Przez ruch po zdrowie – upowszechnianie różnorodnych form aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, osób dorosłych i osób niepełnosprawnych – wartość 215 000 zł. Podpisanych zostało 39 umów dotacyjnych. W zadaniu udział wzięło 1 789 osób.
- Organizacja imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych – wartość 149 800 zł. Podpisane zostały 43 umowy dotacyjne. W zadaniu udział wzięło 8 206 osób.

8.3 Współorganizacja imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych, udział sportowców reprezentujących Miasto w imprezach i zawodach sportowych

W 2019 roku w Olsztynie miało miejsce wiele imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych, które zgromadziły około 23 tysiące uczestników. Imprezy były realizowane przez Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz we współpracy z organizacjami pozarządowymi, którym na ten cel została przyznana dotacja z budżetu Miasta Olsztyna. Większość imprez sportowych miała charakter cykliczny i cieszyła się dużym zainteresowaniem, nie tylko zawodników z Olsztyna, ale również z kraju i zagranicy. W roku 2019 odbyły się ważne imprezy o randze międzynarodowej i krajowej, takie jak np.: Międzynarodowy XLVII Turniej o Puchar Warmii i Mazur w zapasach, XII Memoriał Józefa Matrackiego w Judo, XXII Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej NAKI CUP, Ogólnopolskie Regaty Żeglarskie *Nauticus* CUP, VIII Memoriał Mieczysława Doroszuka w Piłce Siatkowej, Międzynarodowy Turniej Karate Kyokushin, XVII Bieg Jakubowy, Mistrzostwa Polski w pływaniu Seniorów i Młodzieżowców, Puchar Europy w Triathlonie, Elemental Triathlon Tri Series Olsztyn, Letnie Mistrzostwa Polski w Pływaniu Juniorów Młodszych, Mazovia MTB Zamana Group oraz IV Ukiel Olsztyn Półmaraton.

Olsztyńscy zawodnicy w 2019 roku zdobyli liczne medale Mistrzostw Polski, Europy i Świata. W 2019 roku Miasto Olsztyn zajęło 13 miejsce na 873 gminy w Polsce w klasyfikacji systemu sportu młodzieżowego, w którym brane są pod uwagę punkty zawodników w kategorii od młodzika do młodzieżowca. Olsztyńscy zawodnicy powyższe punkty zdobyli w 34 dyscyplinach sportowych.

8.4 Nagrody, stypendia dla zawodników za osiągnięte wyniki sportowe, dla trenerów i innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej

Prezydent Olsztyna w 2019 roku w ramach środków zaplanowanych na ten cel w budżecie Miasta w wysokości 40 000 zł przyznał łącznie 20 nagród pieniężnych zawodnikom, trenerom oraz osobom wyróżniającym się osiągnięciami w działalności sportowej na rzecz rozwoju sportu w Olsztynie.

Ponadto Prezydent Olsztyna przyznał 18 wyróżnień zawodnikom oraz trenerom.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Olsztynie na co dzień administruje kilkunastoma, niżej wymienionymi, obiektami sportowo-rekreacyjnymi zlokalizowanymi na terenie całego Miasta:

- Centrum Rekreacyjno-Sportowym Ukiel,
- Wodnym Centrum Rekreacyjno-Sportowym Aquasfera Galeria Warmińska,
- Halą Widowiskowo-Sportową Urania,
- Zespołem Krytych Obiektów Sportowych I przy ul. Głowackiego,
- Zespołem Krytych Obiektów Sportowych II przy ul. Mariańskiej,
- Zespołem Odkrytych Obiektów Sportowych Stadion przy al. Piłsudskiego,
- kompleksem boisk przy ul. Sybiraków,
- skateparkiem w Parku im. Kusocińskiego,
- torem motocrossowym przy ul. Lubelskiej,
- lodowiskiem przy ul. Jeziołowicza, poza sezonem pełniącym funkcję boiska,
- kąpieliskiem sezonowym nad Jeziorem Skanda,
- pumtrackiem przy ul. Grunwaldzkiej.

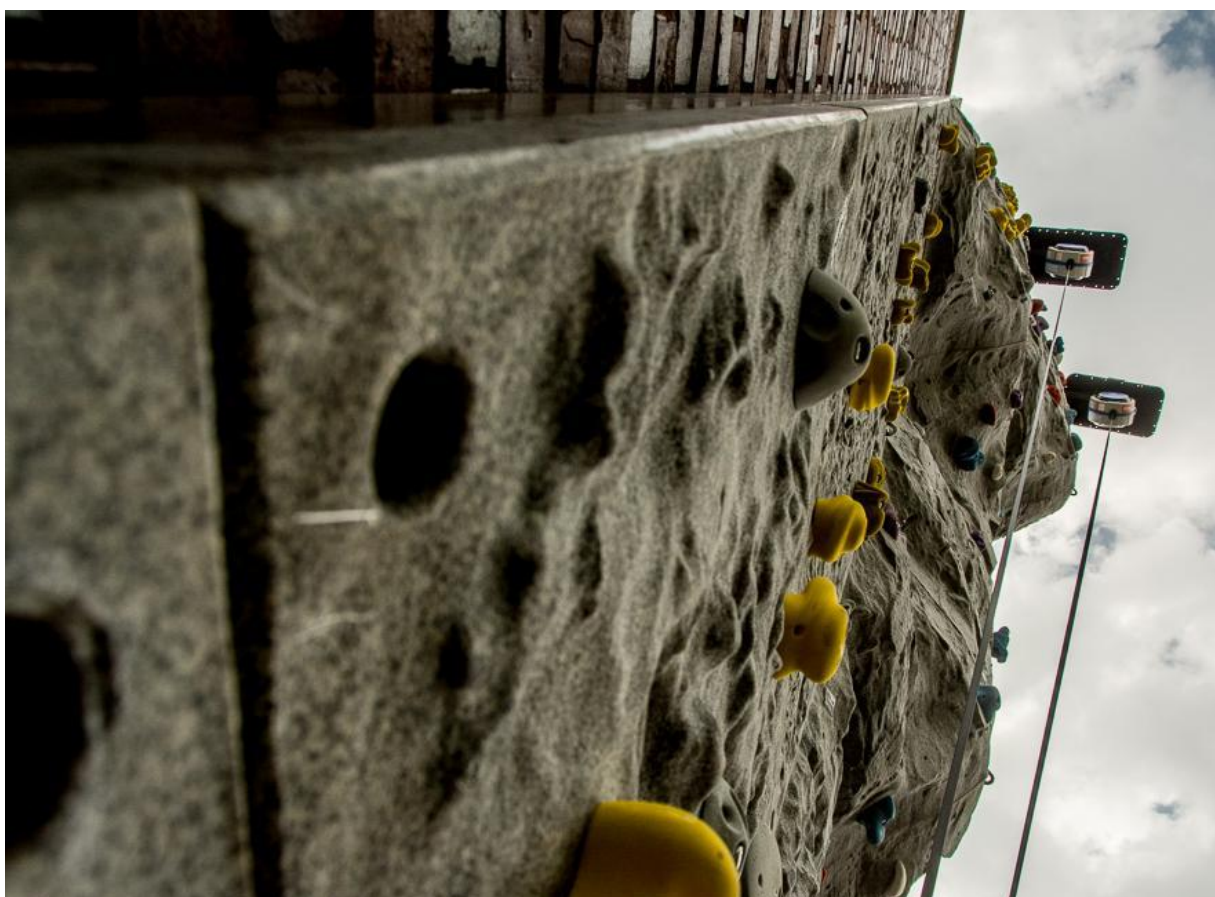
Ośrodek Sportu i Rekreacji w Olsztynie organizuje pracę w sposób zapewniający maksimum komfortu i zadowolenia z uprawiania sportu i rekreacji użytkownikom, którzy rokrocznie w liczbie około 2,4 mln osób odwiedzają obiekty administrowane przez OSiR Olsztyn.

8.6 Działania na rzecz rozwoju infrastruktury sportowej oraz sportowo-rekreacyjnej Miasta

W 2019 roku w ramach rozwoju i modernizacji infrastruktury sportowej oraz sportowo-rekreacyjnej realizowano m.in. takie zadania jak:

- wymiana instalacji wentylacyjnej wraz z centralą w obiekcie basenowym Zespołu Krytych Obiektów Sportowych II przy ul. Mariańskiej 1,
- przygotowanie koncepcji oraz programu funkcjonalno-użytkowego Ośrodka Szkolenia Piłkarskiego w Olsztynie przy ul. Sybiraków 36,
- rozbudowa toru rowerowego pumptrack przy ul. Grunwaldzkiej,
- budowa ogrodzenia stadionu rugby z bramą wjazdową przy ul. Gietkowskiej,
- rozbudowa istniejącej ścianki wspinaczkowej przy basenie przy ul. Głowackiego 27,
- modernizacja nawierzchni sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 30 w Olsztynie,
- wykonanie wentylacji w sali gimnastycznej w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Olsztynie,
- wykonanie i montaż kołowrotów stadionowych wraz z infrastrukturą na Stadionie Miejskim przy al. Piłsudskiego 69a, na które pozyskano dofinansowanie w ramach konkursu Małe Granty na infrastrukturę sportową w Województwie Warmińsko-Mazurskim w 2019 r.

Część zadań finansowana była ze środków Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego.

Na rozwój sportu wpływa wiele czynników. Spośród nich, dwa odgrywają szczególnie ważną rolę. Jest to baza sportowo-rekreacyjna oraz podmioty realizujące zadania z tego obszaru.

Doceniając zdrowotną i wychowawczą rolę sportu oraz dostrzegając sport, jako dziedzinę życia dynamicznie rozwijającą się we współczesnym świecie, miasto tworzy warunki dla rozwoju i uczestnictwa w różnorodnych formach aktywności fizycznej, jak największej liczby mieszkańców. Działania te ukierunkowane są na:

- rozwój nowoczesnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- udostępnianie miejskich obiektów sportowych według ustalonych zasad,
- organizowanie imprez sportowych, w tym imprez masowych
- upowszechnianie sportu dla wszystkich, poprzez realizację programów, projektów popularyzujących prosportową edukację dzieci i młodzieży oraz aktywny styl życia wśród jak najszerszej rzeszy mieszkańców Olsztyna,
- tworzenie warunków do rozwoju sportu, którego uczestnicy biorą udział we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez polskie związki sportowe.

Ten ostatni aspekt jest realizowany poprzez:

- funkcjonowanie miejskiego systemu szkolenia dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo w określonych dyscyplinach sportowych,
- dalsze wspieranie kariery sportowej uzdolnionych i odnoszących sukcesy sportowe olsztyńskich zawodników,
- wspieranie organizacyjne i finansowe klubów sportowych, których zawodnicy osiągają wysokie wyniki sportowe,
- tworzenie oddziałów sportowych w szkołach, które umożliwiają zawodnikom realizację zajęć sportowych oraz zajęć edukacyjnych.

9. Kultura, ochrona zabytków i opieka nad zabytkami

Kultura jest tym, co buduje naszą tożsamość i łączy nas w społeczność. Jest budulcem aktywności społecznej i wymiarem dojrzałości wspólnoty mieszkańców. Dlatego wspieranie i kreowanie życia kulturalnego jest obowiązkiem każdej gminy.

9.1 Działalność instytucji kultury Olsztyna

Politykę kulturalną i obowiązek zapewnienia mieszkańcom możliwości dostępu do usług i treści kulturalnych, jak również ich aktywnego uczestnictwa w kreowaniu życia kulturalnego miasta, Miasto Olsztyn realizuje przede wszystkim poprzez działalność pięciu miejskich instytucji kultury: Miejskiego Ośrodka Kultury, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Biura Wystaw Artystycznych, Olsztyńskiego Teatru Lalek oraz Olsztyńskiego Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego. Wydatki z budżetu Miasta poniesione na kulturę w 2019 r. wyniosły 18 138 920 zł, w tym na dotacje podmiotowe dla samorządowych instytucji kultury 15 618 767 zł oraz na dotacje celowe 638 670 zł. Szczegółowe dane przedstawia tabela.

Wydatki z budżetu Olsztyna w dziedzinie kultury w roku 2019

Samorządowa instytucja kultury	Wysokość dotacji podmiotowej (zł)	Wysokość dotacji celowych (zł)	Pozostałe przychody (zł)	Koszty (utrzymanie obiektów, wynagrodzenia, działalność) (zł)
Miejski Ośrodek Kultury	5 422 000,00	310 000,00	853 325,00	6 767 230,00
Miejska Biblioteka Publiczna	5 125 300,00	318 670,00	386 390,69	5 782 854,21
Biuro Wystaw Artystycznych	882 967,00	0,00	131 985,11	1 028 014,25
Olsztyński Teatr Lalek	2 792 000,00	10 000,00	769 835,00	3 558 684,00
Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne	1 396 500,00	0,00	1 514 367,46	2 853 597,19
Razem	15 618 767,00	638 670,00		

źródło: dane UM Olsztyna

Miejski Ośrodek Kultury

Miejski Ośrodek Kultury (MOK) jest instytucją, której celem jest rozwijanie czynnego uczestnictwa mieszkańców miasta w życiu kulturalnym, edukacja kulturalna mieszkańców miasta, promowanie kultury społeczności lokalnej, otaczanie opieką amatorskiego ruchu artystycznego oraz sprawowanie mecenatu nad młodymi talentami.

MOK realizuje swoje zadania w oparciu o stałe formy pracy, organizację i realizację imprez własnych i zleconych oraz współpracę z innymi podmiotami działającymi w sferze kultury i edukacji. Różnorodna działalność MOK obejmuje praktycznie wszystkie dziedziny kultury tj.: plastykę, literaturę, film, muzykę, teatr, fotografię, i prowadzona jest w 6 obiektach zlokalizowanych w centrum Olsztyna. Działalność MOK w zakresie imprez plenerowych i dużych projektów artystycznych skupia się przede wszystkim na organizowanym od wielu lat Olsztyńskim Lecie Artystycznym (OLA).

Od połowy 2019 roku nowym obiektem w strukturze MOK jest Zajeżdźnia Trolejbusowa przy ul. Knosały - wielkogabarytowy salon wystawienniczy Muzeum Nowoczesności, ale również jedna z najbardziej reprezentacyjnych przestrzeni eventowych w Olsztynie, w której organizowane są koncerty, dyskusje oraz zajęcia warsztatowe. W 2019 roku w Zajeżdźni Trolejbusowej i jej bezpośrednim sąsiedztwie zorganizowano 53 wydarzenia, o łącznej frekwencji oscylującej co najmniej na poziomie 12 504 osób.

W 2019 r. MOK zorganizował 524 różnorodne wydarzenia kulturalno-artystyczne, w których uczestniczyły 94 814 osoby, w tym 40 136 osób korzystających z oferty Olsztyńskiego Lata Artystycznego.

W 2019 r. całkowitym *novum* olsztyńskiego życia kulturalnego był *Autobus Kultury*, który od początku lipca do końca sierpnia odwiedził 9 olsztyńskich osiedli, pozostających nierzadko na obrzeżach lokalnej kultury. Z oferty skorzystało 2 224 odbiorców a bezprecedensowy sukces *Autobusu Kultury* zaowocował zaproszeniem przedstawicieli MOK do udziału w Ogólnopolskiej Konferencji *Wolontariat w kulturze*.

W 2019 r. MOK podjął się organizacji tradycyjnego *Warmińskiego Jarmarku Świątecznego*. Formułę wydarzenia poszerzono o tematykę proekologiczną, a oświetlenie zostało uhonorowane I nagrodą w kategorii *Oświetlenie Świąteczne i Okazjonalne* konkursu na najlepiej oświetloną gminę i miasto 2019 r., organizowanego przez Polski Związek Przemysłu Oświetleniowego.

Przy organizacji oferty programowej MOK współpracował z podmiotami zewnętrznymi. W 2019 r. wsparcia finansowego Miejskiemu Ośrodkowi Kultury w Olsztynie udzieliło 8 podmiotów, natomiast w gronie Partnerów i Współorganizatorów MOK znalazło się aż 98 podmiotów reprezentujących m.in. środowiska kulturalne, artystyczne, samorządowe, naukowe, społeczne, wyznaniowe, sportowe, edukacyjne, gospodarcze i in.

Miejska Biblioteka Publiczna

Zadaniem statutowym MBP jest zaspokajanie i rozwijanie potrzeb edukacyjnych, kulturalnych i informacyjnych oraz uczestnictwo w upowszechnianiu wiedzy i kultury. MBP realizuje swoje zadania aktualnie poprzez sieć 15 filii bibliotecznych, rozmieszczonych równomiernie na terenie Olsztyna, w tym dwóch multimedialnych bibliotek: *Planeta 11* oraz *Multicentrum*. Ponadto do sieci należą wyprofilowane filie: *Abecadło* wyjątkowa filia dla dzieci oraz Biblioteka Ekonomiczno-Techniczna obsługująca małe i średnie firmy, osoby rozpoczynające działalność gospodarczą oraz uczniów i studentów.

Liczba czytelników zarejestrowana w Bibliotece w 2019 r. wyniosła 39 768 osoby a we wszystkich filiach MBP odnotowano 817 391 wypożyczeń. W filiach MBP w Olsztynie przeprowadzono także 3 457 zajęć kulturalnych i edukacyjnych, w których wzięło udział 51 023 uczestników.

Do najciekawszych inicjatyw realizowanych w roku 2019 należy zaliczyć projekt *Piosenka potrzebuje tekstu* oraz projektu *Pracowni literackiej* przy ul. M. Rodziewiczówny. Większość

przedsięwzięć zorganizowanych w *Pracowni literackiej* było wynikiem realizacji projektu *Pracownia Baśni i Legend*, w ramach którego stworzono i zaprezentowano mieszkańcom Olsztyna nową ofertę wydarzeń kulturalnych na olsztyńskiej starówce. Łącznie odbyło się 6 warsztatów dla około 140 uczestników.

Ważnym celem zrealizowanym w 2019 r. było pozyskanie rekordowo dużych środków na zakup nowości czytelniczych w ramach dotacji z Ministertwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Ostatecznie do filii MBP zakupione zostały zbiory o wartości 263 000 zł. W tej kwocie ujęty jest m.in. zakup audiobooków za kwotę 8 000 zł, pozyskanych w ramach współpracy z Radą Osiedla Podleśna.

Biuro Wystaw Artystycznych

Zadaniem statutowym BWA jest upowszechnianie kultury, zaspokajanie i rozwijanie potrzeb kulturalnych mieszkańców poprzez prezentację najwartościowszych dokonań we współczesnej twórczości plastycznej i fotograficznej. Swoją działalność prowadzi na bazie obiektu przy Al. Marsz. J. Piłsudskiego 38, dysponując salą wystawienniczą o powierzchni 432 m² i salą kameralną o powierzchni 90 m².

W omawianym roku BWA zorganizowało 155 różnorodnych wydarzeń kulturalno-artystycznych, w tym: 19 wystaw, 14 wydarzeń poza wystawienniczych, 61 warsztatów dla dzieci, 36 warsztatów dla dorosłych, 25 spotkań dla młodzieży, dorosłych i seniorów. We wszystkich wydarzeniach organizowanych przez BWA w 2019 roku uczestniczyło 17 862 osób. Jednocześnie w programie edukacyjnym *Ze sztuką na ty* wzięło udział 13 szkół.

Wśród najistotniejszych wydarzeń 2019 roku należy wymienić ogólnopolski konkurs XII Quadriennale Drzeworytu i Linorytu Polskiego organizowany przez BWA w Olsztynie nieprzerwanie od 1975 roku.

Olsztyński Teatr Lalek

Zadaniem statutowym Olsztyńskiego Teatru Lalek (OTL) jest organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej w dziedzinie teatru lalkowego i innych form teatralnych adresowanych głównie do dzieci i młodzieży, ale również i do widza dorosłego. Swoją działalność prowadzi na bazie obiektu przy ul. Głowackiego 17, dysponując salą widowiskową o 150 miejscach oraz salą kameralną. Prezentuje różnorodne spektakle przygotowane przez własny zespół aktorski, jak również prowadząc wymianę spektakli z różnymi teatrami.

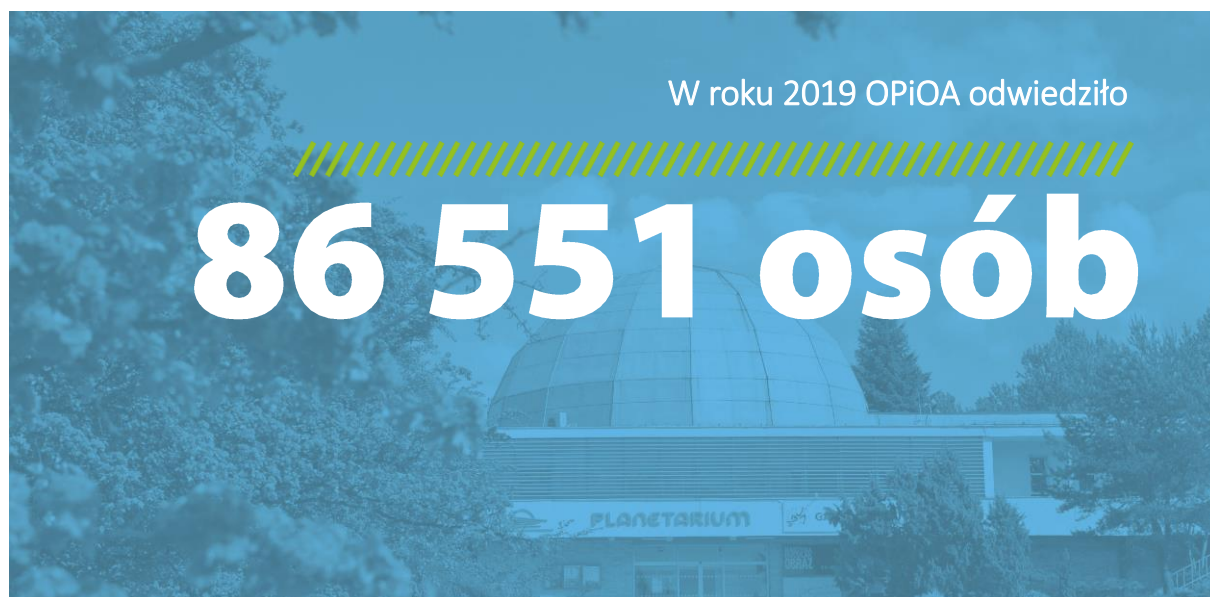
OTL zorganizował 398 różnorodnych wydarzeń kulturalno-artystycznych w tym: 3 premiery, 361 spektakli teatralnych, 5 wystaw, 28 warsztatów. We wszystkich wydarzeniach organizowanych przez OTL uczestniczyło 37 621 osób, w tym 36 821 w spektaklach.

W 2019 r. OTL, otrzymał dotację celową w wysokości 10 000 zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na realizację projektu *Teatr dla Mas* i prezentację spektaklu *Petit Pierre* w sześciu różnych miastach regionu. To działanie miało na celu promowanie teatru lalek dla widza dorosłego i młodzieżowego.

Najważniejszym przedsięwzięciem, na które warto zwrócić uwagę była Pracownia Dramatu – inicjatywa, podczas której uczestnicy spotkań pracują nad konstrukcją dramaturgiczną tekstu, koncepcją postaci i historii. Efektem tych działań są czytania performatywne na scenie Olsztyńskiego Teatru Lalek.

Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne

Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne (OPiOA) opiera swoją działalność na bazie dwóch obiektów: planetarium przy Al. Marsz. J. Piłsudskiego wyposażonego w salę projekcyjną posiadającą 160 miejsc, salę wykładową z 90 miejscami oraz obserwatorium astronomicznego przy ul. Żołnierskiej. Jego działalność obejmuje: upowszechnianie astronomii i astronautyki poprzez emitowanie popularnych projekcji astronomicznych, teleskopowe pokazy plam słonecznych, panoramy miasta, teleskopowe pokazy gwieździstego nieba oraz Księżycy i planet oraz pracę dydaktyczną.

W OPiOA zorganizowano 2 932 różnych wydarzeń: 1 788 seansów full-dom, 6 wystaw, 15 koncertów, 89 warsztatów, 136 seansów dydaktycznych, 880 pokazów astronomicznych, 18 imprez astronomicznych. W ciągu 2019 roku w wydarzeniach wzięło udział 86 551 osób.

Najbardziej spektakularnym wydarzeniem organizowanym przez OPiOA była *Warmińska noc spadających gwiazd* w Parku Centralnym. Podczas wspólnego spoglądania w niebo, w oczekiwaniu na przeloty roju Perseidów, odbywały się wykłady na tematy astronomiczne, pokazy w mobilnym planetarium oraz obserwacje za pomocą teleskopów, a także animowane zajęcia dla dzieci. W ciągu roku z OPiOA współpracowało 14 organizacji.

9.2 Współpraca miejskich instytucji kultury w ramach Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego

W ramach Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego Miejska Biblioteka Publiczna w Olsztynie zrealizowała projekty: *Dzieci i Seniorzy Razem – Plac Zabaw* i *Biblioteka Łączy Pokolenia – Os. Podleśna* a także projekt *Olsztyński Teatr Tańca. Prolog*.

W ramach tych samych działań Miejski Ośrodek Kultury w Olsztynie zrealizował trzy projekty: *Ale Sztuka! Nad Długim* – cykl pięciu wydarzeń, które odbyły się na polanie przy moście nad Jeziorem Długim, *Drugie życie Parku Jakubowo – kultura w Parku* oraz *Starówka Muzyczne Serce Olsztyna* – cykl koncertów.

9.3 Mecenat Miasta Olsztyna

Stypendia dla osób zajmujących się twórczością artystyczną, upowszechnianiem oraz ochroną dóbr kultury

Stypendia dla osób zajmujących się twórczością artystyczną, upowszechnianiem oraz ochroną dóbr kultury przyznawane są na podstawie uchwał Rady Miasta. W roku 2019 po rozpatrzeniu przez Komisję Kultury Rady Miasta Olsztyna 39 złożonych wniosków, opiewających na kwotę 353 500 zł, uchwałami Rady Miasta Olsztyna: nr V/56/19 z dnia 27 lutego 2019 r. oraz nr VI/89/19 z dnia 27 marca 2019 r. przyznano 18 stypendiów – 5 muzycznych, 7 tanecznych, 3 plastyczne i 3 literackie. Łączna kwota stypendiów zamknęła się sumą 63 000 zł. Jedno stypendium nie zostało wykorzystane, a pieniądze zostały zwrócone. Wysokość jednego stypendium wynosiło 2 250 zł miesięcznie (brutto), tj. wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie kultury oraz ogólnopolskich konkursach:

- Zarządzeniem nr 153 Prezydenta Olsztyna z dnia 5 kwietnia 2019 r., przyznano 9 indywidualnych, dorocznych Nagród Prezydenta Olsztyna za szczególne osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury, w tym: za pracę twórczą w dziedzinie teatru – 2 nagrody, muzyki – 3 nagrody, a także plastyki, dziedzictwa kulturowego, literatury współczesnej, działalności dziennikarskiej i 1 zbiorową w dziedzinie teatru. Łączna wartość nagród wyniosła 43 400 zł,
- Zarządzeniem nr 455 Prezydenta Olsztyna z dnia 15 października 2019 r. przyznano Nagrodę Prezydenta Olsztyna im. Hieronima Skurpskiego w dziedzinie sztuk plastycznych o wartości 5 000 zł,
- Zarządzeniem nr 456 Prezydenta Olsztyna z dnia 15 października 2019 r. przyznano Nagrodę Prezydenta Olsztyna im. Bohdana Jerzego Koziełło-Poklewskiego w dziedzinie historii o wartości 7 000 zł,

- Zarządzeniem nr 464 Prezydenta Olsztyna z dnia 28 października 2019 r. przyznano Nagrodę Prezydenta Olsztyna im. Feliksa Nowowiejskiego w dziedzinie sztuk muzycznych o wartości 5 000 zł.

Ponadto przyznano:

- Grand Prix Nagrodę Prezydenta Olsztyna za najlepsze wykonanie Hymnu Warmińskiego wartości 3 000 zł,
- Nagrodę Prezydenta Olsztyna dla lokalnych twórców – *Talent Olsztyna* wartości 1 200 zł,
- Nagrodę Prezydenta Olsztyna – Grand Prix XII Quadriennale Drzeworytu i Linorytu Polskiego wartości 3 000 zł.

Łączna kwota nagród wyniosła 67 600 zł.

Patronaty honorowe Prezydenta Olsztyna

W roku 2019 przyznano 235 patronatów honorowych Prezydenta Olsztyna przedsięwzięciom o charakterze charytatywnym, kulturalnym, sportowym, rekreacyjnym, naukowym, edukacyjnym, jubileuszowym. Znalazły się wśród nich m.in.:

- zawody sportowe rangi lokalnej, wojewódzkiej, krajowej i międzynarodowej (pływackie, biegowe, piłkarskie, siatkarskie, kolarskie i rekreacyjno-rowerowe),
- festiwale (muzyczne, taneczne, chóralne, teatralne, branżowe – np. kulinarne),
- konferencje, konkursy (np. wiedzy, zawodowe, plastyczne), festyny i pikniki rodzinne, bale i aukcje charytatywne, wystawy różnego rodzaju, targi branżowe, jubileusze instytucji, organizacji, grup artystycznych.

9.4 Pozostała działalność w zakresie kultury

W ramach współpracy z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego, udzielono pomocy finansowej w łącznej wysokości 70 000 zł, na realizację Olsztyńskich Spotkań Teatralnych, Ogólnopolskich Spotkań Zamkowych *Śpiewajmy Poezję* oraz *Wakacyjnych Czwartków z Mikołajem Kopernikiem* w Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie.

Z budżetu miasta udzielono dotacje dla organizacji pożytku publicznego na realizację zadań z zakresu kultury świadczonych na rzecz mieszkańców Miasta Olsztyna w ramach otwartego konkursu ofert na następujące zadania:

- Edukacja mieszkańców Olsztyna w różnych dziedzinach kultury. Dotacji udzielono 32 podmiotom na kwotę 172 500 zł, na realizację 40 projektów.
- Organizacja ważnych wydarzeń kulturalnych. Dotacji udzielono 32 podmiotom na kwotę 169 376 zł, na realizację 34 projektów.
- Promowanie lokalnej twórczości i debiutów artystycznych. Dotacji udzielono 8 podmiotom na kwotę 49 093 zł, na realizację 10 projektów.
- Popularyzacja różnorodności kulturowej Olsztyna. Dotacji udzielono 7 podmiotom na kwotę 40 000 zł, na realizację 8 projektów.
- Popularyzacja sztuki współczesnej i sztuki street art. Dotacji udzielono 2 podmiotom na kwotę 27 000 zł, na realizację 3 projektów.
- Upowszechnianie olsztyńskiej chóralskiej. Dotacji udzielono 4 podmiotom na kwotę 23 288 zł, na realizację 4 projektów.

W wyborze poszczególnych propozycji preferowano przedsięwzięcia popularyzujące postaci i twórczość Gustawa Herlinga – Grudzińskiego i Stanisława Moniuszki.

Pozostałe przedsięwzięcia realizowane w roku 2019:

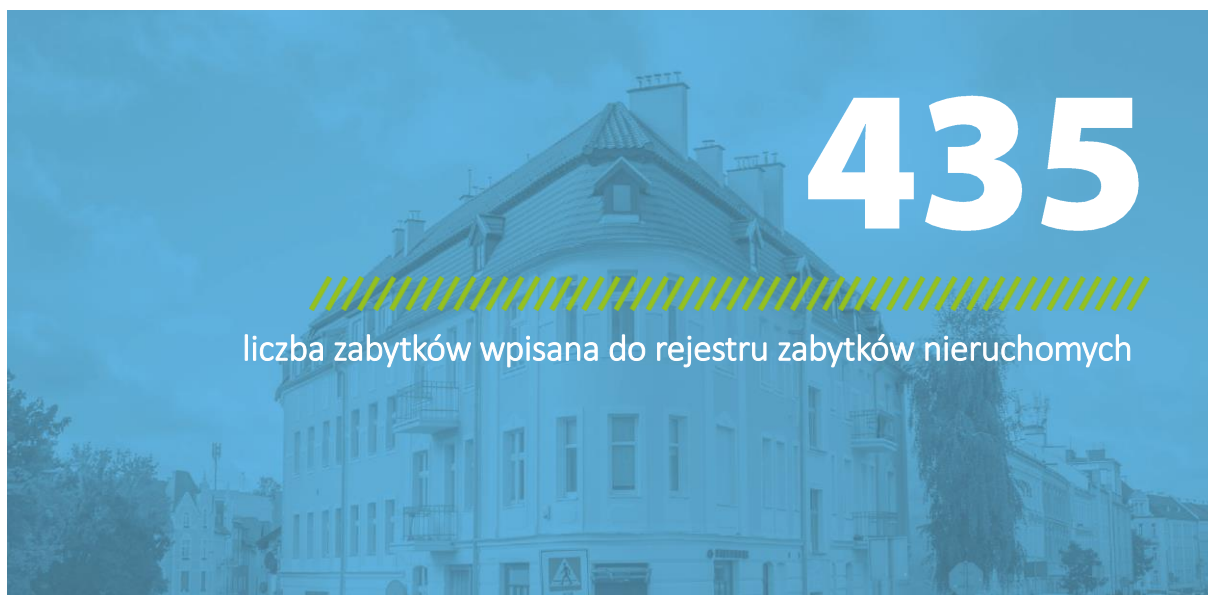
- Rezydencja literacka *Pisarza miejskiego* – projekt międzynarodowy zrealizowany na mocy porozumienia podpisanego przez Gminę Olsztyn z Niemieckim Forum Kultury Europy Środkowej i Wschodniej w Poczdamie.
- XXIV Międzynarodowe Olsztyńskie Dni Folkloru *WARMIA 2019* – festiwal zorganizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Kulturalnym Zespół Pieśni i Tańca WARMIA.
- Narodowe Czytanie – przedsięwzięcie o charakterze edukacyjno-kulturalnym we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną i Miejskim Ośrodkiem Kultury.
- Dwudniowe przedsięwzięcie kulturalne *Polski Popping* – pokazy tańca nowoczesnego i warsztaty taneczne dla młodzieży.

9.5 Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami

Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami jest zadaniem własnym gminy. Na terenie Olsztyna znajduje się 435 zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego, 1 067 obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków oraz 640 różnego rodzaju obiektów wpisanych do rejestru zabytków ruchomych. W mieście znajduje się także 150 pomników, tablic pamiątkowych, rzeźb, płaskorzeźb i innych form upamiętnienia.

Gminną Ewidencję Zabytków Miasta Olsztyna założono Zarządzeniem Prezydenta Olsztyna nr 42 z dnia 7 lutego 2013 r. Stan liczbowy ujętych w gminnej ewidencji zabytków na początek 2019 r. wynosił 1 188 obiektów nieruchomych niewpisanych do rejestru zabytków, natomiast na koniec 2019 r. – 1 067 obiektów. W trakcie 2019 r., zgodnie Zarządzeniami Prezydenta Olsztyna wyłączono 119 obiektów, włączono 3 obiekty, a 5 obiektów przeniesiono do wykazu obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Na podstawie Uchwały Nr VI/91/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27 marca 2019 r. udzielono dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w gminnej ewidencji zabytków za łączną kwotę 590 000 zł. Dotacje objęły 20 najpilniejszych zadań konserwatorskich i dotyczyły w największym stopniu elewacji budynków i izolacji przeciwwilgociowych.

W 2019 r. przeprowadzono także otwarty konkurs ofert z zakresu ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. W ramach konkursu udzielono dotacji na następujące zadania:

- Ochrona starodruków i zespołów akt archiwalnych ze zbiorów historycznych znajdujących się na terenie Olsztyna. W 2019 roku udzielono dotacji 3 podmiotom, na łączną kwotę 35 000 zł.
- Popularyzacja i edukacja w zakresie ochrony zabytków Olsztyna. Udzielono dotacji 6 podmiotom na łączną kwotę 17 997 zł.

W grudniu 2019 r. opracowano *Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2020-2023*, po uzyskaniu opinii Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków aktualny program zostanie przedłożony Radzie Miasta Olsztyna.

W zakresie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami zadania wynikające z Programu były realizowane na bieżąco i obejmowały:

- 1) prace poprawiające stan zachowania zabytków, współfinansowane z dotacji z budżetu Olsztyna. Prace objęły 20 zabytków i zamknęły się kwotą 590 000 zł,
- 2) wydarzenia związane z edukacją z zakresu ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego oraz wydarzenia związane z promocją lokalnego dziedzictwa kulturowego. Łączna kwota tego zadania zamknęła się sumą 38 561 zł, i obejmowała m.in. opracowanie artykułów do publikacji – Olsztyński Rocznik Konserwatorski,
- 3) wykonywanie 16 dokumentacji konserwatorskich, umożliwiających trwałe zachowanie dziedzictwa kulturowego na łączną kwotę 107 003 zł, w tym:
 - badania stratygrafii nawarstwień malarskich elewacji budynków z dekoracjami sgraffitowymi i innymi dekoracjami na Starym Mieście – 10 obiektów,
 - programy prac konserwatorskich dla obiektów zabytkowych – 3 obiekty,
 - dokumentacje i ekspertyzy specjalistyczne - 3 szt.

Z budżetu Gminy zlecono także wykonanie prac poprawiających stan zachowania obiektów zabytkowych. Objęło to:

- prace remontowo-konserwatorskie przy elementach wyposażenia na zabytkowym cmentarzu św. Jakuba przy al. Wojska Polskiego wartości 39 500 zł,
- prace konserwatorskie i restauratorskie przy fragmencie miejskiego muru obronnego w Parku Podzamcze wartości 72 370 zł.

Od 2008 r. Miasto Olsztyn jest członkiem Stowarzyszenia *Europejski Szlak Gotyku Ceglanego*. Stowarzyszenie tworzy warunki dla atrakcyjnej turystyki miejskiej związanej z dziedzictwem kulturowym poprzez następujące działania:

- prezentowanie informacji o obiektach gotyku ceglanego na forum europejskim oraz upowszechnianie materiałów informacyjnych na ich temat,
- rozwój strony internetowej www.eurob.org – prowadzonej w języku niemieckim, angielskim i polskim. Umieszczane są tam informacje i ciekawostki o poszczególnych obiektach, foldery informacyjne i propozycje tras wycieczkowych,
- wydanie publikacji *Śladami średniowiecza i Hanzy* w polskiej wersji językowej, prezentującej miasta z Niemiec, Polski i Dani będące członkami stowarzyszenia.

Na mocy Uchwały Nr X/150/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 26 czerwca 2019 r. Gmina przystąpiła do projektu *Bałtycka Odyseja – powstanie wspólnego obszaru historyczno-kulturalnego* w ramach *Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Rosja na lata 2014-2020*, obejmującego *współpracę w zakresie dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i historycznego w celu jego ochrony i rozwoju transgranicznego*. Projekt realizowany jest od 1 września 2019 r. do 31 sierpnia 2021 r. Wartość całkowita projektu dla Gminy Olsztyn wynosi 572 889 zł (133 230 euro), zaś wkład własny to 57 889 zł (13 323 euro).

Informacje na temat prac konserwatorskich, prowadzonych przy zabytkach dofinansowanych z budżetu miasta, ochronie starodruków i innych spraw z zakresu ochrony zabytków na bieżąco zamieszczane są na stronie internetowej www.zabytki.olsztyn.eu.

Olsztyńskie instytucje kultury, niewątpliwie bardzo mocno zakorzenione w otaczającym je środowisku, w 2019 r. aktywnie uczestniczyły w procesie tworzenia i promocji kultury i sztuki. Skuteczna działalność instytucji była możliwa dzięki dotacji podmiotowej organizatora. Olsztyńska kultura powiększyła także swój zasób o odrestaurowany obiekt dawnej Zajezdni Trolejbusowej. Bezcennym zasobem każdej z instytucji kultury Olsztyna są także kompetencje, zaangażowanie i wiedza pracowników, którzy inicjowali i realizowali przedsięwzięcia kulturalne.

Zaproponowana przez Miasto oferta kulturalna odpowiadała na potrzeby kulturalne mieszkańców miasta, nie ograniczając się tylko do dystrybuowania treści kulturalnych, ale również tworząc możliwości ich kreowania. Celem organizatorów było stworzenie przyjaznych warunków, pozwalających mieszkańcom na kontakt ze sztuką w każdej postaci i formie, a także konfrontowanie się z nowymi zjawiskami w dziedzinie sztuki, teatru, literatury i nauki.

10. Komunikacja społeczna i aktywność obywatelska

Miasto Olsztyn wspiera działalność lokalnych organizacji pozarządowych, liderów społecznych i grupy lokalne, współpracuje z różnymi środowiskami oraz partnerami. W 2019 roku odnotowano istnienie 1200 różnych organizacji, z których około 600 aktywnie współpracuje z mieszkańcami. Olsztyn buduje społeczeństwo obywatelskie poprzez inicjowanie interakcji społecznych oraz rozwój partycypacji społecznej. Olsztyńskie Centrum Organizacji Pozarządowych skupia organizacje pozarządowe, które realizują liczne programy, pomysły i zadania pomocowe, kierując się założeniami i celami określonymi w *Strategii Rozwoju Miasta – Olsztyn 2020*. Olsztyn organizuje i prowadzi procesy konsultacji społecznych, inicjuje i podtrzymuje działania wspólnotowe w sąsiedzkich społecznościach, między innymi poprzez inicjatywy lokalne, a także organizuje partycypację obywatelską w zakresie zarządzania budżetem miasta w postaci Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego.

10.1. Konsultacje społeczne

Konsultacje społeczne to proces, w którym przedstawiciele władz prezentują obywatelom swoje plany dotyczące np. aktów prawnych (ich zmiany lub uchwalania nowych), inwestycji lub innych przedsięwzięć, które będą miały wpływ na życie codzienne i pracę obywateli. Konsultacje nie ograniczają się jednak tylko do przedstawienia tych planów, ale także do wysłuchania opinii na ich temat, ich modyfikowania i informowania o ostatecznej decyzji. W 2019 roku zrealizowano ponad 100 różnych form pozyskiwania opinii w ramach procesów konsultacyjnych, w których wzięło udział około 70 000 osób.

Formy konsultacji z mieszkańcami Olsztyna

Działanie	Liczba działań	Liczba uczestników
spotkania z mieszkańcami	39	1 070
spotkania wyborcze rad osiedlowych	15	613
spotkania z radami osiedlowymi	17	340
debaty z mieszkańcami	5	40
konsultacje społeczne	4	100
spotkania sąsiedzkie	21	210
OBO spotkania	7	150
badania społeczne i sondy	2	800
ankiety	1	16 866
szczególne konsultacje OBO	1	50 000
spotkania konsultacyjne	1	800
Razem	113	70 989

źródło: dane UM Olsztyna

Organizacja procesów konsultacyjnych sprzyja rozwojowi, pobudzeniu i integracji środowisk lokalnych dzięki podejmowaniu wspólnych działań. Jest również skutecznym sposobem na rozwiązanie problemów oraz stanowi element działań informacyjno-edukacyjnych. W 2019 roku Miasto Olsztyn zaprosiło mieszkańców do kilku kampanii o charakterze informacyjno-edukacyjnym, wśród których warto wymienić: *Płać podatki w Olsztynie*, *Podwórka z natury*, *Wymyśl swoje miasto – OBO 2020*, *Bezpieczny ruch pieszy i rowerowy* i *Chodź z nami* w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu, *Dzień flagi*, *1% dla Olsztyna* i wiele innych. W ciekawym, aktywizującym działaniu *Kręć z Urzędem* wzięło udział ponad 400 olsztynian, którzy przejechali rowerami prawie 20 tys. km. Dzięki temu 5 000 złotych trafiło do podopiecznych Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie.

Sposób prowadzenia konsultacji społecznych w Olsztynie jest określony Uchwałą Rady Miasta nr XXXIV/605/13 z dnia 27 marca 2013 r. w sprawie *określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Olsztyna*. Koordynacja konsultacji społecznych znajduje się w obowiązkach Biura Komunikacji i Dialogu Obywatelskiego. Po wskazaniu przez poszczególne wydziały i biura Urzędu obszarów, zagadnień oraz konkretnych inwestycji wymagających przeprowadzenia konsultacji społecznych, sporządzany jest harmonogram konsultacji społecznych oraz organizowane są działania z zastosowaniem zwyczajowo przyjętych form prowadzenia konsultacji tj. otwartych spotkań z mieszkańcami, badań opinii mieszkańców, zebrań z przedstawicielami organizacji pozarządowych itp.

Harmonogram konsultacji społecznych w 2019 r.

Lp.	Temat	Termin	Organizator	Realizacja
1.	Nowe zasady Budżetu Obywatelskiego - projekt uchwały o trybie i zasadach OBO	I-II kwartał 2019 r.	Biuro Komunikacji i Dialogu Obywatelskiego	zrealizowano
2.	Olsztyński Budżet Obywatelski – VII edycja	III - IV kwartał 2019 r.	Biuro Komunikacji i Dialogu Obywatelskiego	zrealizowano
3.	„Program Zatorze”	2019 r./2020 r.	Wydział Urbanistyki i Architektury	w trakcie realizacji
4.	W sprawie realizacji Strategii ZIT MOF	2019 r.	Wydział Strategii i Funduszy Europejskich	zrealizowano
5.	Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi	III – IV kwartał 2019 r.	Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Organizacji Poz.	zrealizowano
6.	Zaopiniowanie projektu uchwały o inicjatywie uchwałodawczej	I-II kwartał 2019 r.	Biuro Rady Miasta Olsztyna	zrealizowano

Konsultacje były prowadzone w różnych formach pozwalających na włączenie w dialog możliwie szerokiej grupy użytkowników. Najczęściej wykorzystywaną metodą były spotkania konsultacyjne, dzięki którym mieszkańcy mogli zabrać głos, w dogodnym dla siebie czasie po pracy. Konsultacje Społeczne prowadzone w 2019 roku dotyczyły przede wszystkim zakresu:

a) spraw społecznych:

- uchwały w sprawie wykonywania obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej (Uchwała Nr VII/108/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 24 kwietnia 2019 r.),
- Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,
- nowych zasad Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego wyrażonych w formie Uchwały (Uchwała Nr VIII/117/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 maja 2019 r.),
- Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego OBO 2020,

b) przestrzeni:

- koncepcji projektowej Rewitalizacji Parku im Janusza Kusocińskiego w Olsztynie.

Jedną z form partycypacji, są sondy internetowe i ankiety. W 2019 roku przeprowadzono badanie dotyczące *Dworca Głównego w Olsztynie* oraz badanie ewaluacyjne *Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego*. W drodze ankiety ustalono także lokalizację nowych stacji roweru miejskiego. W tej sprawie głos zabrało ponad 16 tys. mieszkańców.

10.2. Olsztyński Budżet Obywatelski

Idea budżetu obywatelskiego w skrócie oznacza wydzieloną część budżetu miasta lub gminy, o której wydatkowaniu decydują bezpośrednio jego mieszkańcy. W 2019 roku Olsztyn, na zadania w ramach budżetu obywatelskiego wyznaczył pulę w wysokości 6 400 000 zł. Kwota stanowiła 0,5% budżetu miasta z 2018 roku. OBO 2020 składał się z dwóch etapów:

- a) nabór wniosków,
- b) głosowanie na projekty.

Pierwszy etap polega na zebraniu, po konsultacjach społecznych, propozycji inwestycji, które zdaniem mieszkańców są najbardziej w mieście potrzebne. Drugi to weryfikacja zgłoszonych projektów i wybór tych propozycji, które będą realizowane, co odbywa się w formie głosowania. Warto zwrócić uwagę, że z każdym rokiem liczba oddanych głosów wzrasta. W roku 2015 było to 14 000, a w 2019 roku - 56 673 głosów.

10.3. Inicjatywa lokalna

Gmina Olsztyn realizuje zadania z zakresu inicjatywy lokalnej. Wartość inwestycji zrealizowanych w 2019 roku przekroczyła 1 milion złotych. Inicjatywa lokalna jest jedną z form rozwoju społeczeństwa obywatelskiego Gminy Olsztyn, polegającą na współpracy jednostek samorządu terytorialnego z mieszkańcami, uregulowaną Uchwałą Nr XXXIV/606/13 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27 marca 2013 r. *w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej*. W ramach inicjatywy lokalnej mieszkańcy zgłaszają pomysły i deklarują udział w ich realizacji, który może mieć formę wkładu rzeczowego, finansowego lub pracy społecznej. W 2019 roku Olsztyn zrealizował 4 inicjatywy zgłoszone przez grupy sąsiedzkie.

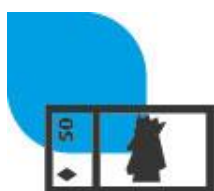
Wykaz zadań inicjatywy lokalnej - rok 2019

Lp.	Nazwa zadania	Wartość zamówienia w zł (brutto)	Wartość udziału Gminy Olsztyn w zł (brutto)	Wartość udziału Inicjatora w zł	data odbioru robót
1.	Budowa ulicy Perłowej w Olsztynie - Etap I	780 955,80	691 302,07	89 653,73	18.11.2019 r.
2.	Przebudowa drogi dojazdowej i chodnika do budynku przy ul. Katowickiej 2 w Olsztynie	174 663,07	139 730,46	34 932,61	30.04.2019 r.
3.	Budowa odcinka chodnika przy ul. Smerfów w Olsztynie	17 712,00	17 712,00	wykonanie zieleni za kwotę ok. 4 tys. zł	28.05.2019 r.
4.	Budowa drogi ul. Smerfów w Olsztynie - Etap II	140 097,00	126 087,30	14 009,70	09.12.2019 r.
Razem		1 113 427,87	974 831,83	138 596,04	

źródło: dane UM Olsztyna

10.4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W 2019 roku w Olsztynie funkcjonowało ponad 1 200 organizacji pozarządowych. Aż 70% zarejestrowanych stowarzyszeń, fundacji, związków wykazywało swoją aktywność. Dla zapewnienia wysokiej jakości współpracy samorządu Olsztyna z organizacjami pozarządowymi m. in. w zakresie realizacji zadań publicznych zleconych do wykonania podmiotom spoza sektora finansów publicznych, Rada Miasta Olsztyna podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia *Wieloletniego programu współpracy Miasta Olsztyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2016-2020*, a w roku 2019 obowiązywał także przyjęty uchwałą Rady Miasta Olsztyna roczny *Program współpracy Miasta Olsztyna z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2019*.

32 447 415 zł

kwota dotacji
udzielonych
organizacjom
pozarządowym

W ramach realizacji tego celu w 2019 roku w Olsztynie zawarto z organizacjami pozarządowymi 297 umów dotacyjnych na realizację zadań publicznych. Łączna wartość udzielonych dotacji dla organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne Miasta Olsztyn wyniosła 32 447 415 zł.

Dotacje udzielone w 2019 r.

obszar wsparcia	wartość umów w PLN	liczba umów
edukacja	89 810,00	2
sport i rekreacja	3 176 600,00	128
kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego	537 000,00	109
promocja miasta	150 000,00	1
zdrowie	60 000,00	11
polityka społeczna i senioralna	27 888 295,40	31
bezpieczeństwo publiczne	22 000,00	1
szkolenia i doradztwo organizacji pozarządowych z zakresu realizacji zadań gminy i powiatu	130 000,00	1
pielęgnowanie tradycji narodowych	17 610,00	6
edukacja obywatelska dzieci i młodzieży - wolontariat	12 000,00	3
nieodpłatna pomoc prawna	254 100,00	2
ochrona środowiska	30 000,00	1
rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	80 000,00	1
Razem	32 447 415,00	297

źródło: dane UM Olsztyna

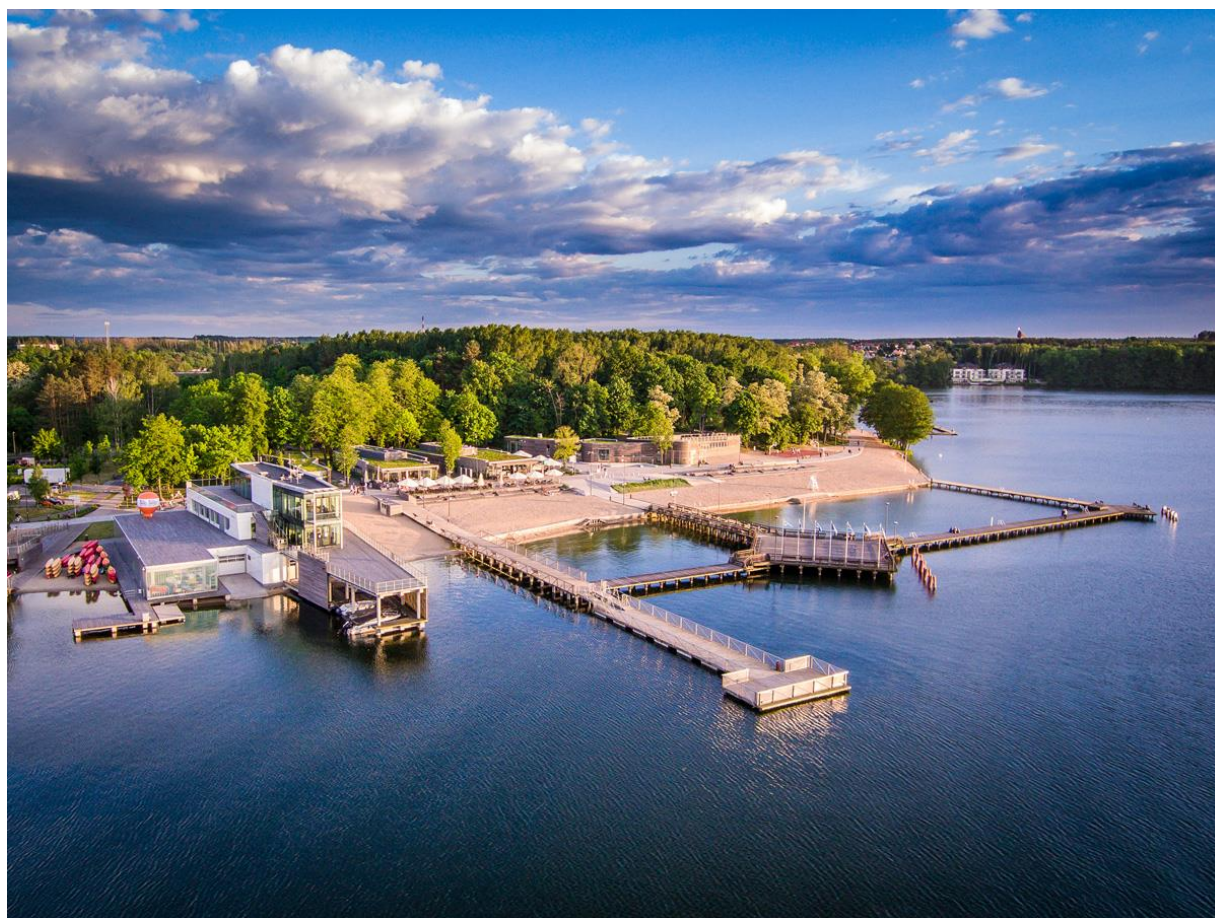
Wzmacnianie organizacji pozarządowych, aby łatwiej było im prowadzić samodzielną działalność odbywało się w Olsztyńskim Centrum Organizacji Pozarządowych mieszczącym się w Olsztynie przy ulicy Tarasa Szewczenki, prowadzonym w ramach zadania zleconego pn. *Szkolenia i doradztwo organizacji pozarządowych z zakresu realizacji zadań gminy i powiatu*.

W 2019 roku wsparciem objęto 43 organizacje i ponad 5 000 osób. Ponadto udostępniono pomieszczenia OCOP dla 32 organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i instytucji. W czasie spotkań z sal skorzystało szacunkowo około 3 000 osób. W roku 2019 prężnie rozwijał się i działał wolontariat skupiający wolontariuszy w ramach Centrum Wolontariatu *Spinacz*, który mieści się w Olsztyńskim Centrum Organizacji Pozarządowych. Na szczególną uwagę zasługuje wolontariat młodzieżowy działający w olsztyńskich przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Liczba dzieci i młodzieży zaangażowana w działalność wolontarystyczną w Olsztynie to ponad 1 200 osób.

Obszar komunikacji społecznej i aktywności obywatelskiej stanowi wyzwanie i cel strategiczny samorządu olsztyńskiego. Aktywność obywatelska Olsztyna przejawia się w wielu dziedzinach życia miasta. Urząd Miasta, organizacje pozarządowe, firmy, przedsiębiorstwa, szkoły i grupy społeczne aktywizują i inicjują różne działania w obszarze kapitału społecznego, jaki funkcjonuje w Olsztynie. Jako jedno z pierwszych miast, Olsztyn przystąpił do partycypacyjnego sposobu zarządzania budżetem miasta poprzez organizację *Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego*. Radni olsztyńscy usystematyzowali także w formie uchwał lub innych zapisów prawnych inicjatywy lokalne, konsultacje społeczne, a także obywatelskie inicjatywy uchwałodawcze.

Warto zauważyć, że zintegrowane działania skierowane do różnych grup odbiorców wpisują się na stałe w tkankę społeczności olsztyńskiej. Olsztyn w rankingu *Najlepsze Miasta dla Seniorów 2019* zrealizowanym przez *iKalkulator.pl* zajął piąte miejsce. O wysokiej pozycji stolicy Warmii i Mazur zdecydowały dostępność opieki medycznej i jeden z najwyższych wskaźników bezpieczeństwa.

Nie sposób także pominąć znaczenia kampanii edukacyjno-informacyjnych, zwłaszcza w niezwykle ważnych obszarach funkcjonowania miasta, czyli ekologii czy gospodarki odpadami.

11. Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo na poziomie lokalnym to niewątpliwie czynnik rozwojowy miast. Tam, gdzie jest niebezpiecznie, nie ma miejsca na inwestycje, pozyskiwanie kapitału, nie tworzy się nowych przedsięwzięć, nie pojawiają się nowe idee, nie ma szans rozwinąć się rynek turystyczny. Wzrost bezpieczeństwa jest więc czynnikiem prorozwojowym.

Na poziomie lokalnym, obok służb, inspekcji i straży, najważniejszym podmiotem odpowiedzialnym za stan bezpieczeństwa obywateli jest samorząd lokalny. Zadania wchodzące do sfery bezpieczeństwa i porządku publicznego ustawodawca zaliczył do podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego. Warunkiem koniecznym do skutecznego przeciwdziałania zagrożeniom, a zwłaszcza przestępczości, jest zaangażowanie lokalnych władz na rzecz bezpieczeństwa obywateli i współdziałanie w tym zakresie z innymi podmiotami działającymi na rzecz bezpieczeństwa.

W 2019 roku zadania z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa były realizowane w pięciu obszarach:

- Bezpieczeństwo i porządek publiczny.
- Zarządzanie kryzysowe.
- Obrona cywilna.
- Sprawy obronne i wojskowe.
- Rozwój i inwestycje.

Wydatki Olsztyna na ten cel wyniosły 24 668 007 zł, z czego 17 357 768 zł stanowiły wydatki majątkowe.

Z powyższych środków między innymi sfinansowano działalność Regionalnego Centrum Bezpieczeństwa i Regionalnego Magazynu Kryzysowego, Straży Miejskiej, Ochotniczej Straży Pożarnej Olsztyn – Gutkowo, funkcjonowanie Miejskiego Systemu Monitoringu oraz zapewnienie bezpieczeństwa osób pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne na akwenach Miasta Olsztyna. Kwotę 16 173 643 zł przeznaczono na realizację Projektu *Bezpieczny MOF*, który uzyskał dofinansowanie ze środków unijnych. Budowa garaży remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Olsztyn – Gutkowo kosztowała 986 513 zł.

Jak co roku, realizowany był *Miejski Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego – Bezpieczny Olsztyn*, który jest integralną częścią systemu zarządzania bezpieczeństwem Miasta Olsztyna.

Zadania w ramach Programu, realizowane były przez 8 komisji problemowych, działających w konkretnych obszarach a mianowicie:

- bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania.
- bezpieczeństwo w szkole.
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
- bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej.
- ochrona dziedzictwa narodowego.
- bezpieczeństwo w działalności gospodarczej.
- bezpieczeństwo na drodze.
- popularyzacja Programu.

W 2019 roku kontynuowano prace związane z realizacją Projektu *Bezpieczny MOF*. Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Głównym celem Projektu jest podniesienie i zapewnienie utrzymania wysokiego poziomu bezpieczeństwa na terenie Olsztyna oraz 6 gmin ościennych, tworzących Miejski Obszar Funkcjonalny – Dywit, Barczewa, Purdy, Stawigudy, Gietrzwałdu, Jonkowa – poprzez działania służące wyposażeniu i integracji służb zaangażowanych w usuwanie skutków klęsk żywiołowych i środowiskowych oraz stworzenie możliwości wczesnego ostrzegania i informowania mieszkańców o zagrożeniu.

W ramach projektu realizowano zadania o charakterze inwestycyjnym:

- stworzenie (przebudowa) Regionalnego Centrum Bezpieczeństwa.
- stworzenie spójnego cyfrowego systemu łączności.
- uruchomienie portalu informatycznego oraz aplikacji mobilnych.
- stworzenie spójnego systemu bezpieczeństwa na akwenach wodnych.
- wyposażenie Regionalnego Centrum Bezpieczeństwa w Mobilne Centrum Kierowania.
- stworzenie Regionalnego Magazynu Kryzysowego.

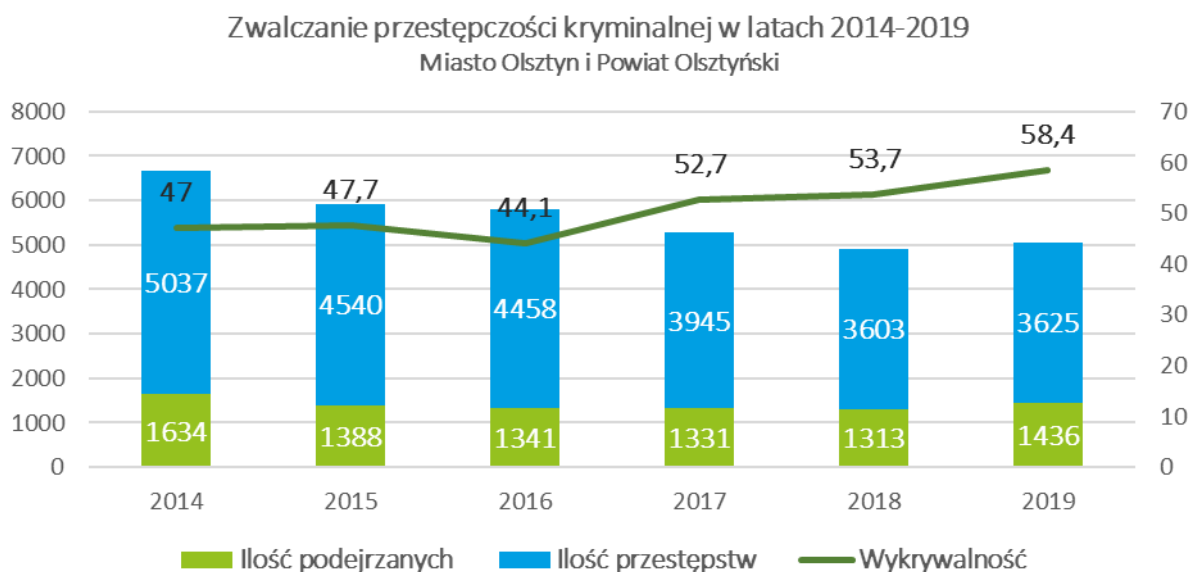
Projekt jest zintegrowany pod względem przestrzennym i ma charakter kompleksowy. Stan realizacji na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 88%.

W Olsztynie realizowana była również *Strategia Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2014-2020* oraz *Miejski Program Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego*. Zadania w tym zakresie były podejmowane w oparciu o Plan Realizacyjny przyjęty przez Miejską Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. W roku 2019 zrealizowano 39 projektów i część z nich będzie kontynuowana.

Policja i Straż Miejska

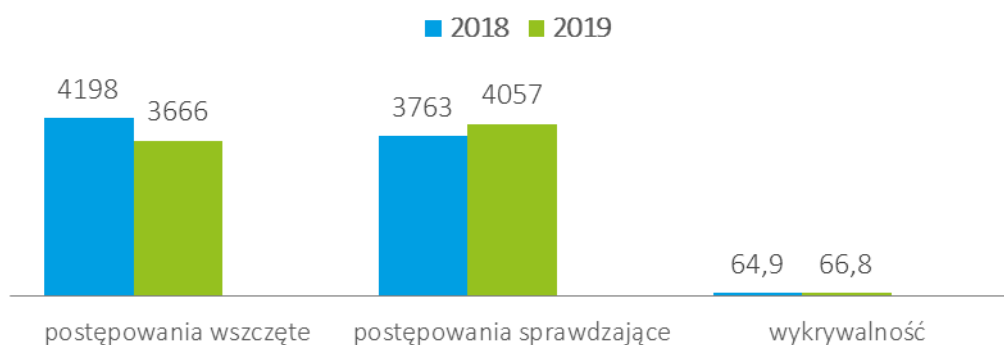
Analizując stan bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz działania podejmowane przez Komendę Miejską Policji, Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej, Straż Miejską oraz Ochotniczą Straż Pożarną Olsztyn – Gutkowo należy podkreślić, iż na terenie Olsztyna spadła o 136 przestępstw liczba przestępstw kryminalnych, a ich wykrywalność wzrosła o 8,2 %. Pozytywnym zjawiskiem było zmniejszenie liczby przestępstw rozbojów z kategorii rozbójniczych, kradzieży i wymuszeń rozbójniczych, przy równoczesnym wzroście wykrywalności o 30% w stosunku do 2018 roku. Zmniejszyła się też o 49 spraw liczba kradzieży z włamaniem.

Wykres – przestępczość w latach

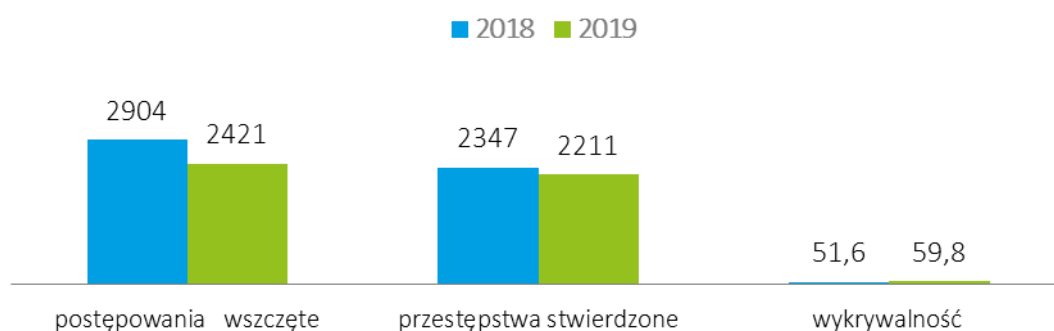

Poniżej przedstawiono najważniejsze, najbardziej istotne kategorie obrazujące skalę i poziom przestępczości oraz wyniki uzyskane przez Komendę Miejską Policji w Olsztynie w zakresie jej zwalczania.

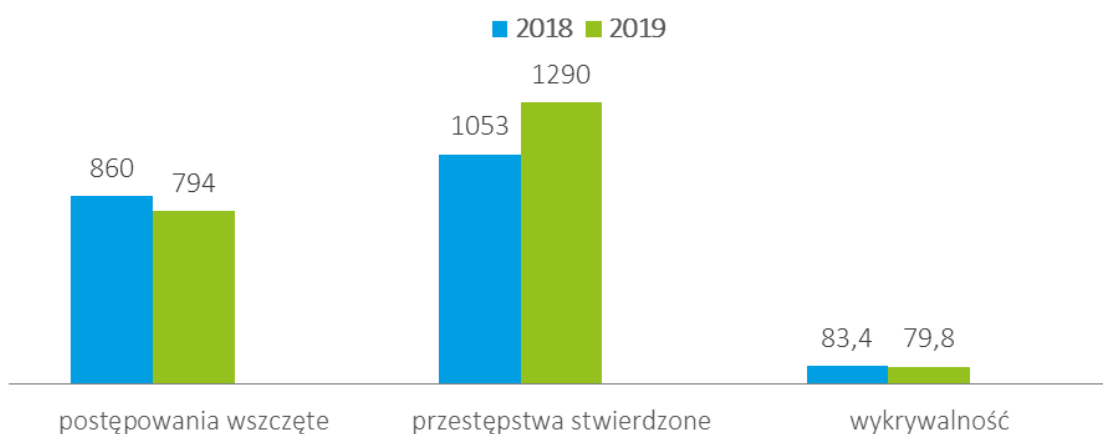
Wykres – przestępczość ogólna

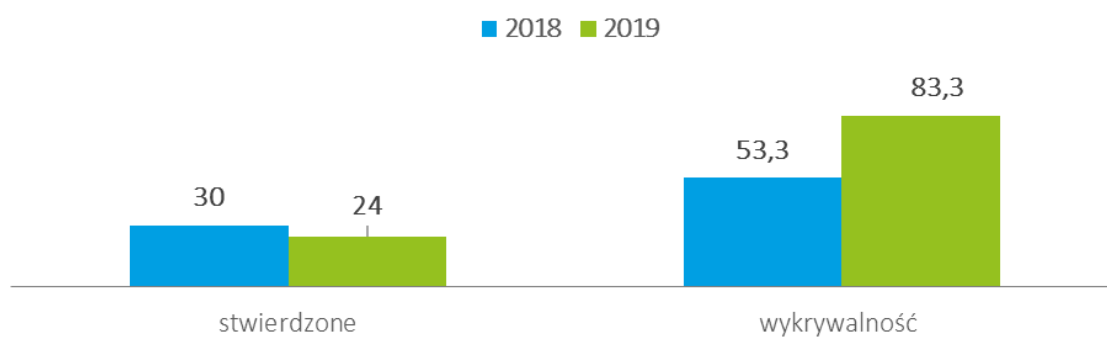
Wykres – przestępczość kryminalna

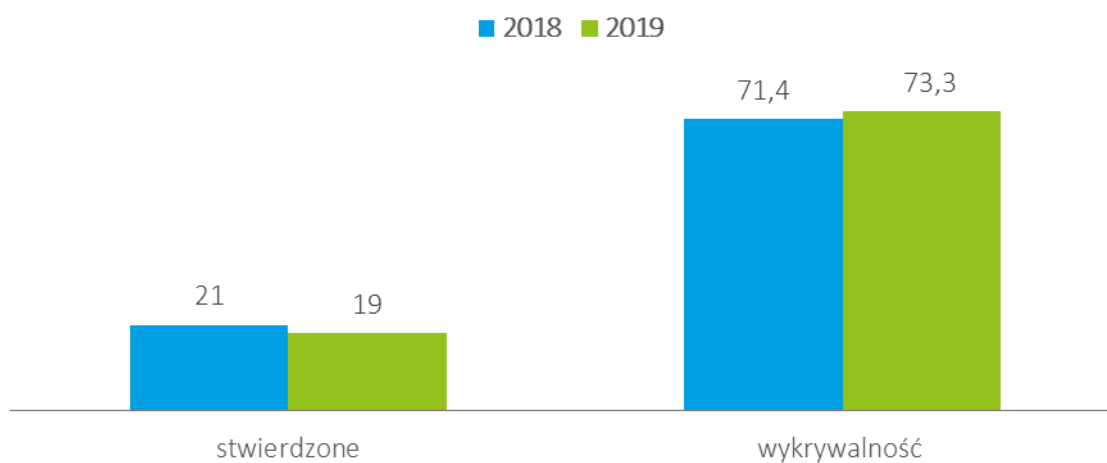
Wykres – przestępczość gospodarcza

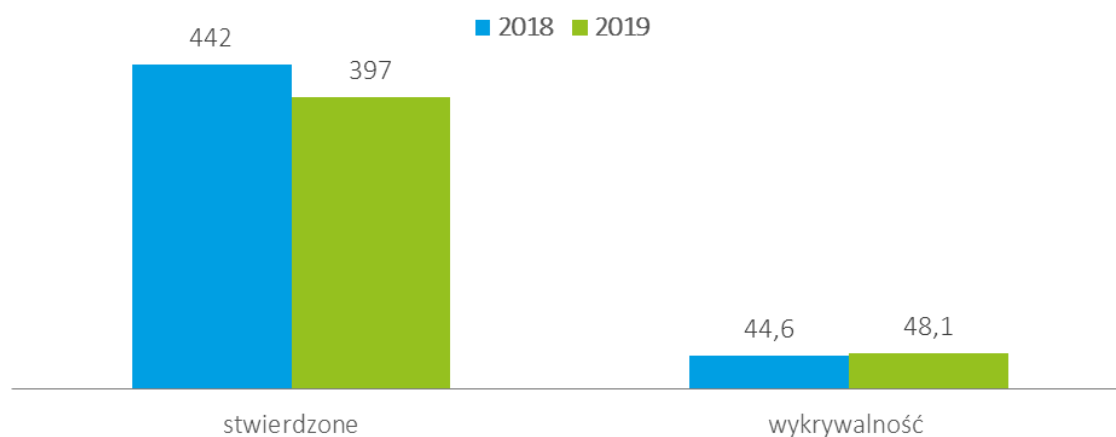
Wykres – rozboje, kradzieże i wymuszenia rozbójnicze

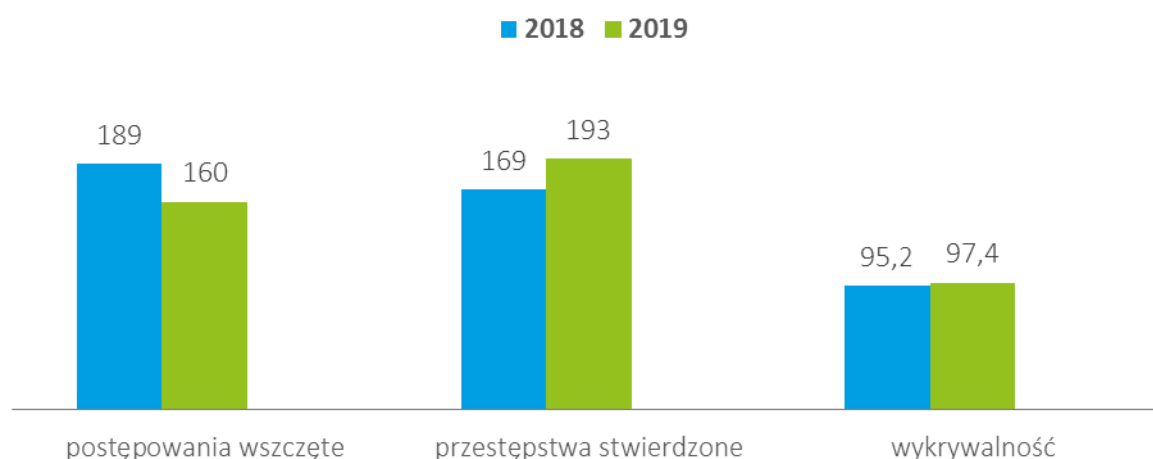
Wykres – bójki i pobicia

Wykres – kradzież z włamaniem

Wykres – przestępczość narkotykowa

Istotnym obszarem działań jest bezpieczeństwo w ruchu drogowym. W roku 2019 na terenie Olsztyna liczba wypadków spadła z poziomu 256 do 225 (o 31 wypadki mniej). Liczba ofiar śmiertelnych zmalała o 2, jak również o 36 osób spadła liczba rannych. Zmniejszyła się także o 135 liczba kolizji.

Zdarzenia drogowe w Olsztynie w latach 2018-2019

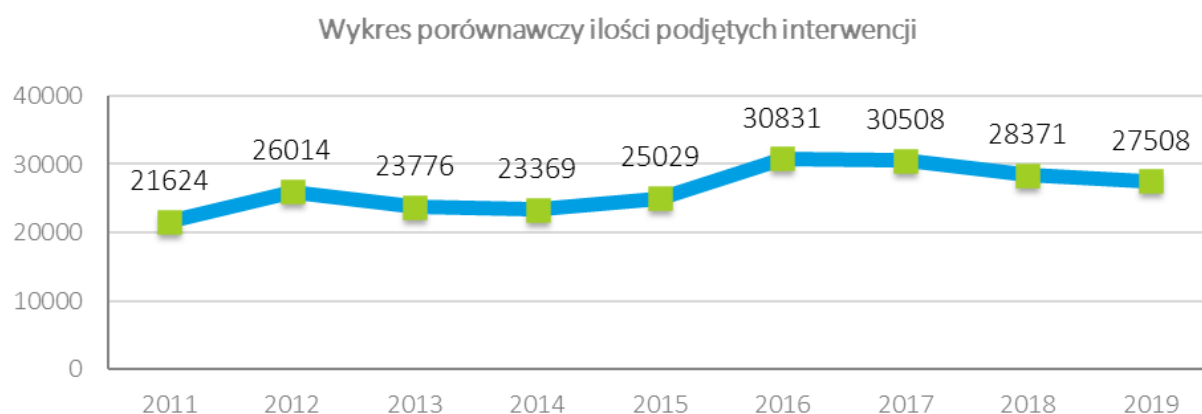
	Liczba wypadków	Liczba zabitych	Liczba rannych	Liczba kolizji	RAZEM
2018	256	4	287	3 144	3 400
2019	225	2	251	3 118	3 343
Różnica	- 31	-2	- 36	- 26	- 57

Na wzrost stanu porządku oraz poczucia bezpieczeństwa mieszkańców istotny wpływ miała działalność funkcjonującej w mieście Straży Miejskiej.

Realizując zadania przewidziane w ustawie o strażach gminnych i miejskich olsztyńscy strażnicy miejscy w okresie od stycznia do grudnia ubiegłego roku podjęli ogółem 27 508 interwencji.

Interwencje Straży Miejskiej

W 2019 roku Dyżurny Straży Miejskiej przyjął 17 477 zgłoszeń od mieszkańców Olsztyna. Zgłoszenia dotyczyły głównie utrzymania czystości i porządku w mieście, zakłócania porządku publicznego i bezpieczeństwa w ruchu drogowym. W pozostałych sprawach dominowały zgłoszenia dotyczące nieprawidłowego trzymania zwierząt, uszkodzeń nawierzchni dróg, awarii występujących w urządzeniach sieci komunalnych i w budynkach oraz osób potrzebujących natychmiastowej pomocy.

Straż Pożarna

W 2019 roku na terenie miasta zanotowano ogółem 1 549 zdarzeń, w tym 416 pożarów, 821 miejscowych zagrożeń oraz 312 alarmów fałszywych. W odniesieniu do roku 2018 nastąpił spadek o około 15% pożarów powstałych na terenie miasta Olsztyna. Wymiernym wsparciem, jeśli chodzi o podejmowanie działań z zakresu bezpieczeństwa pożarowego, jest działalność Ochotniczej Straży Pożarnej Olsztyn – Gutkowo, która brała czynny udział w 110 zdarzeniach. Dzięki środkom z Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego w 2019 roku rozpoczęto budowę nowych garaży dla tej jednostki.

W 2019 roku w 100% zrealizowano założenia Miejskiego Planu Zarządzania Kryzysowego. Dyżurny Centrum Zarządzania Kryzysowego w 2019 przyjął i obsłużył 9 661 zgłoszeń, co stanowi podobny poziom w stosunku do lat poprzednich. Na szczególną uwagę zasługują odnotowane w minionym roku dwa zdarzenia: osunięcie się zabytkowego muru oporowego na terenie Szkoły Podstawowej nr 10 i osunięcie się skarpy wraz ze schodami przy ul. Gietkowskiej.

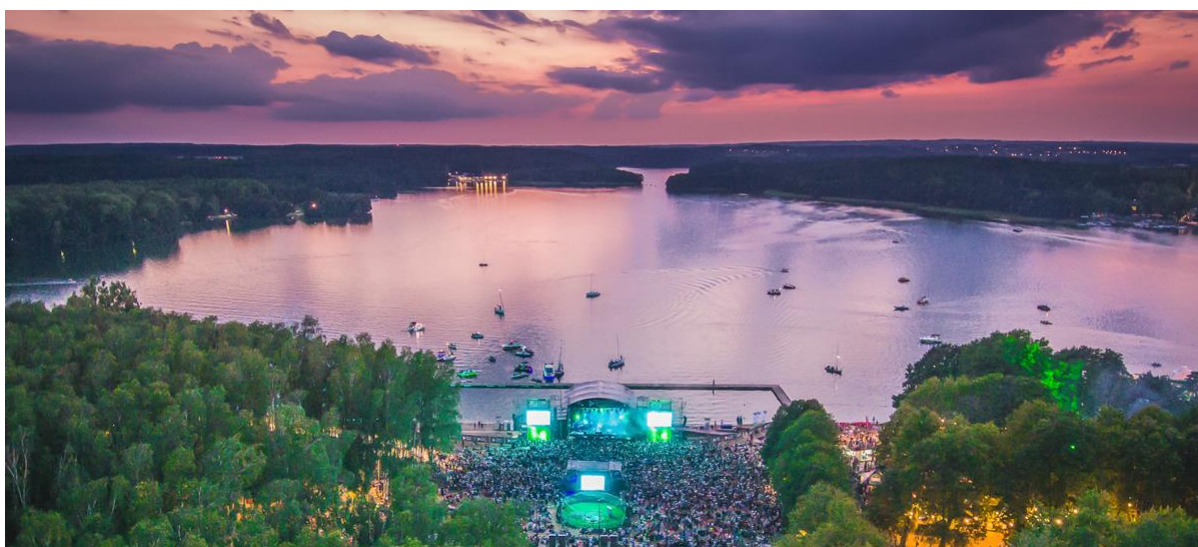
Obrona Cywilna/ Zadania Obronne

W roku 2019 zadania Obrony Cywilnej realizowało 269 instytucji i zakładów pracy, z czego 97 zadań na rzecz bezpieczeństwa Olsztyna i jego mieszkańców. Utrzymywano 46 zakładowych formacji obrony cywilnej, które skupiały 648 ratowników. W 2019 r. przeszkolono łącznie ponad 1 150 pracowników zakładów pracy z tematyki powszechnej samoobrony i 87 dyrektorów z zagadnień ochrony ludności. Przeprowadzono 89 ćwiczeń zakładowych z ewakuacji I stopnia, w których uczestniczyło ok. 4 000 pracowników i ratownicy Formacji Obrony Cywilnej. Ponadto, utrzymywano w gotowości do użycia 68 budowli ochronnych.

W zakresie realizacji zadań obronnych i wojskowych wydano 431 decyzji administracyjnych na świadczenia osobiste i rzeczowe, opracowano dokumentację oraz przeszkolono 78 kurierów Urzędu Miasta Olsztyna przeznaczonych do Akcji Kurierskiej, mającej na celu powiadomienie żołnierzy rezerwy. Przeprowadzono również rejestrację i aktualizację rejestru osób stawiających się do kwalifikacji wojskowej. Do stawienia się przed komisją lekarską w 2019 r., wezwano 686 osób rocznika podstawowego (2000) i 148 osób rocznika starszego oraz 42 kobiety.

Bezpieczeństwo

Dużym wyzwaniem dla miasta i służb było zapewnienie bezpieczeństwa podczas imprez i zgromadzeń. W 2019 roku wydano 38 decyzji na imprezy masowe, przyjęto 329 zawiadomień o imprezach oraz 79 w sprawie zgromadzeń publicznych. Wszystkie zgromadzenia miały pokojowy charakter i nie wymagały rozwiązania. Największymi imprezami w 2019 r., były: *Kortowiada 2019*, w której udział wzięło ok. 15 000 uczestników oraz coroczny *Olsztyn Green Festival* – ok. 35 000 uczestników. Imprezami wymagającymi szczególnej uwagi ze względu na bezpieczeństwo były mecze piłkarskie w rozgrywkach o Mistrzostwo I Ligi rundy wiosennej 2018/2019 i rundy jesiennej 2019/2020.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa wodnego na akwenach miasta Olsztyna w 2019 roku bezpieczeństwa strzegło 9 ratowników etatowych i 1 koordynator oraz 15 ratowników społecznych. Od dnia 1 maja do 12 września ratownicy interweniowali 52 razy. Wszystkie akcje zakończyły się pomyślnie. Nad jeziorami: Ukiel, Skanda i Kortowskie uruchomiono 5 punktów powiadamiania mieszkańców i turystów o zagrożeniach związanych z nagłymi zmianami pogody. W sezonie letnim zorganizowano bezpośrednią łączność radiową ze szkołkami żeglarskimi prowadzącymi zajęcia na jeziorze Ukiel.

Od osiemnastu lat teren miasta objęty jest nadzorem monitoringu wizyjnego, w którego skład obecnie wchodzi 104 kamery, w tym 78 punktów kamerowych z głowicami szybkoobrotowymi, 26 kamer stacjonarnych, w tym monitoringu lokalne: Dworca Zachodniego, placu zabaw przy ul. Zamenhofa, terenu przyległego do Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1, Skweru Fieldorfa-Nila oraz Górki Jasia. W roku 2019 Centrum Monitoringu zrealizowało 2 889 interwencji.

Rok 2019 nie był łatwy, przede wszystkim z uwagi na zwiększoną liczbę turystów, przestępczość związaną z migracją ludności oraz dużą liczbę przedsięwzięć inwestycyjnych. Niezależnie od występujących trudności cele, zadania oraz założenia przyjęte na rok 2019 zrealizowano na poziomie uwzględniającym oczekiwania społeczne w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Wszystkie działania w 2019 roku były ukierunkowane na pracę zapobiegawczą zarówno w przestępczości kryminalnej, jak i w obszarze zdarzeń drogowych oraz porządkowych.

Rozdział III

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA OLSZTYNA

Monitoring *Strategii rozwoju Miasta – Olsztyn 2020* jest realizowany cyklicznie, zgodnie z Zarządzeniem nr 111 Prezydenta Olsztyna z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie *monitoringu Strategii rozwoju Miasta – Olsztyn 2020* ze zmianami.

1. Realizacja celu strategicznego A. Wzrost poziomu kapitału społecznego
(105,19% wykonania)

1.1 Cel operacyjny A1. Umacnianie międzynarodowej pozycji Olsztyna jako miejsca styku kultur wschodu i zachodu wykonano poprzez niżej wymienione wskaźniki:

- 122 wydarzeń promocyjnych, kulturalnych i sportowych o wymiarze międzynarodowym, w tym:
 - 31 międzynarodowych wydarzeń kulturalnych, sportowych, naukowych i wymian doświadczeń realizowanych przez miejskie jednostki oświatowe,
 - 6 międzynarodowych imprez sportowych,
- 5 wizyt dziennikarzy zagranicznych *study tour*,
- 15 kampanii promocyjnych w mediach ogólnopolskich,
- 30 wydarzeń służących nawiązywaniu kontaktów organizacji pozarządowych z Olsztyna i miast partnerskich.

1.2 Cel operacyjny A2. Budowa tożsamości miasta wykonano poprzez niżej wymienione wskaźniki:

- w ramach działań podejmowanych w obszarze kultury i promocji:
 - przeprowadzono prace poprawiające stan zachowania 20 zabytków,
 - wykonano 16 dokumentacji konserwatorskich, umożliwiających trwałe zachowanie dziedzictwa kulturowego obiektów zabytkowych,
 - zrealizowano 13 wydarzeń edukacyjnych z zakresu ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego,
 - zorganizowano bądź współorganizowano 2 810 wydarzeń (impresj kulturalnych, seansów astronomicznych, dydaktycznych programów astronomicznych i warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, spektakli teatralnych, wystaw i wydarzeń pozawystawienniczych),
 - 15 olsztyńskich artystów uhonorowano nagrodami Prezydenta Olsztyna w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury, w dziedzinie muzyki i plastyki,
 - 17 animatorom kultury i zespołom artystycznym przyznano stypendia,
- w zakresie działań na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego i wzrostu aktywności grup społecznych:
 - przeprowadzono 5 procesów konsultacji społecznych,
 - zrealizowano 4 inicjatywy lokalne,
 - zrealizowano 28 projektów w ramach Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego (4 miejskie, 24 osiedlowe),
 - podjęto wspólne działania wykonywane przez i na rzecz mieszkańców 3 podwórek w ramach programu *Podwórka z Natury*,
- w ramach przedsięwzięć wspierających rodziny i dzieci realizowano:
 - 18 programów i projektów, poprzez które pomoc uzyskało 567 rodzin, w tym 298 dzieci,
 - 136 rodzin objęto wsparciem asystenta rodziny, w tym 292 dzieci.

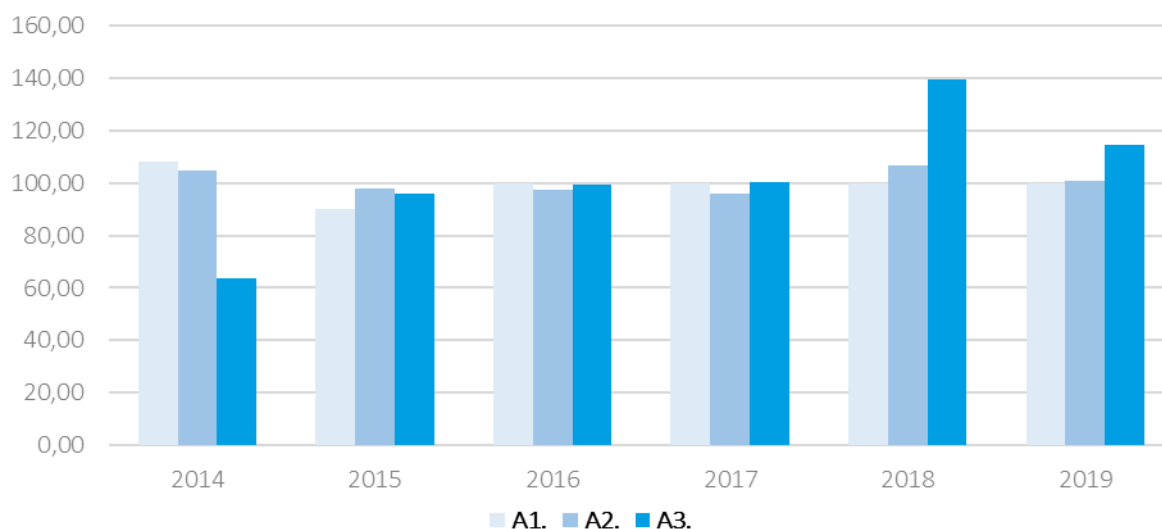

1.3 Cel operacyjny A3. Wzrost współpracy opartej na zaufaniu wykonano poprzez niżej wymienione

wskaźniki:

- w ramach 30 przedsięwzięć inwestycyjnych podnoszących jakość przestrzeni publicznych, w tym zgłoszonych do Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego wykonano:
 - 6 186 metrów bieżących ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych,
 - 4,55 kilometrów dróg,
 - 2 344 metrów bieżących chodników,
 - zainstalowano 34 urządzenia zagospodarowania terenu (place zabaw, urządzenia do ćwiczeń fizycznych, obiekty małej architektury),
- w ramach wsparcia aktywności organizacji pozarządowych oraz rozwoju partycypacji społecznej 96 organizacji pozarządowych (2 000 osób) wzięło udział w 12 szkoleniach,
- w ramach wspierania organizacji pozarządowych w zakresie działań obejmujących zdrowie i opiekę społeczną:
 - 437 osób objęto wsparciem i opieką realizowaną w 6 domach pomocy społecznej,
 - 667 osób objęto wsparciem prowadzonym w 10 środowiskowych domach samopomocy,
 - 15 osób znalazło wsparcie w prowadzonych 15 mieszkaniach chronionych,
 - zrealizowano 11 przedsięwzięć z zakresu profilaktyki zdrowotnej (270 odbiorców zadania),
 - 740 dzieci w wieku do 3 lat objęto opieką w 59 placówkach opieki nad najmłodszymi,
 - zrealizowano 292 programy profilaktyczne, których uczestnikami było 22 084 osób,
 - prowadzono 7 form wsparcia osób uzależnionych (zajęć terapeutycznych, konsultacji, treningów),
 - zrealizowano 5 programów wspierających rodziny w sytuacjach kryzysowych, uczestnikami, których było 760 osób,
 - prowadzono 7 form wsparcia w ramach pomocy specjalistycznej dla dzieci i młodzieży doświadczającej przemocy w rodzinie,
 - działaniami prowadzonymi przez Centrum Rozwiązywania Problemów Dzieci i Młodzieży, Punkt Pomocy *Promyk* i Punkt Pomocy *Moc* oraz 46 wolontariuszy objęto 371 uczestników,
 - zorganizowano 20 wydarzeń aktywizujących i włączających osoby niepełnosprawne w życie społeczne Olsztyna (liczba uczestników – 872 osób),
- organizacja wolontariatu: 185 olsztyńskich wolontariuszy wspierało 3 wydarzenia organizowane na terenie Gminy Olsztyn.

Poziom wykonania celów operacyjnych A1, A2, A3 w latach 2014-2019

źródło: dane UM Olsztyna

2. Realizacja celu strategicznego B. Wzrost napływu kapitału inwestycyjnego (110,41% wykonania)

2.1 Cel operacyjny B1. Wysokiej jakości edukacja przedsiębiorczości wykonano poprzez niżej wymienione wskaźniki:

- 7 przedsiębiorców uhonorowano tytułem „Pracodawca Przyjazny Szkole”,
- 14 nowo uruchomionych kwalifikacyjnych kursów zawodowych w szkołach zawodowych/branżowych I stopnia,
- 9 nowo uruchomionych kierunków kształcenia,
- 10 jednostek oświatowych realizuje programy wspierające rozwój przedsiębiorczości i uwzględniające zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska,
- zorganizowano 21 spotkań i zajęć kreatywnych, proinnowacyjnych i proprzedsiębiorczych dla dzieci, młodzieży i studentów.

2.2 Cel operacyjny B2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wykonano poprzez wskaźniki:

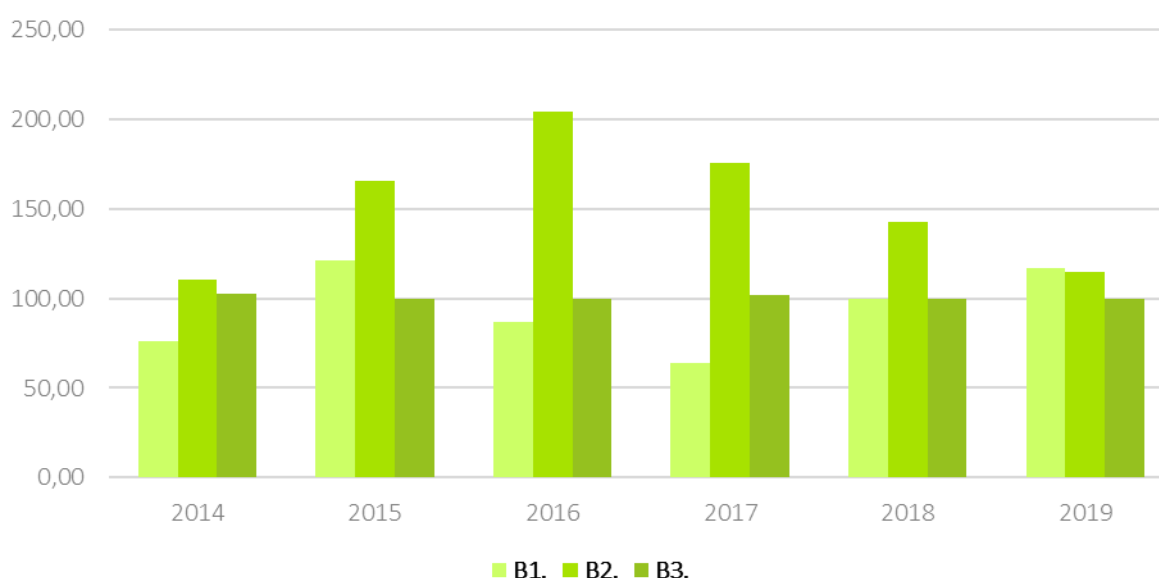
- 260 wydarzeń w zakresie wspierania rozwoju przedsiębiorczości (warsztaty, seminaria, spotkania biznesowe, doradztwo biznesowe, posiedzenia Rady Gospodarczej),
- wsparło 8 nowo przyjętych firm oferując preferencyjne warunki usługi Olsztyńskiego Parku Naukowo-Technologicznego (branże nowo przyjętych firm: ICT, automatyka, naprawa konserwacja sprzętu telekomunikacyjnego, nadzór i zarządzanie mediami komunalnymi, fundusze inwestycyjne),

- w ramach działań na rzecz promocji zatrudnienia:
 - utworzono 145 nowych podmiotów gospodarczych,
 - 152 podmiotom gospodarczym zrefundowano koszty wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, wynagrodzenia i składki na ubezpieczenie społeczne w ramach prac interwencyjnych,
 - 121 pracodawców otrzymało dofinansowania do kształcenia ustawicznego pracodawcy i pracowników (liczba uczestników 508 osób).

2.3 Cel operacyjny B3. Skuteczna promocja gospodarcza wykonano poprzez niżej wymienione wskaźniki:

- 113 specjalistyczne usługi doradcze zorganizowane lub współorganizowane na rzecz przedsiębiorców,
- 56 przedsięwzięć promocyjnych (publikacje w mediach, misje, targi konferencje, fora, sympozja, wizyty studyjne krajowe i zagraniczne),
- 97 spotkań biznesowych z przedsiębiorcami, ambasadorami, bankowcami, przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu,
- w zakresie rozwoju i promocji innowacyjnej przedsiębiorczości nawiązano współpracę z 6 podmiotami (instytucjami otoczenia biznesu, przedsiębiorstwami, instytucjami naukowymi).

Poziom wykonania celów operacyjnych B1, B2, B3 w latach 2014-2019

źródło: dane UM Olsztyna

3. Realizacja celu strategicznego C. Wzrost innowacyjności (100% wykonania)

3.1 Cel operacyjny C1. *Olsztyn – przyjazne środowisku centrum innowacyjności i nowoczesnych technologii* wykonano poprzez niżej wymienione wskaźniki:

- 60 przedsiębiorstw działających w OPN-T objęto wsparciem skierowanym do małych i średnich innowacyjnych przedsiębiorstw, z tego 25 podmiotów prowadzących działalność w Inkubatorze Przedsiębiorczości i Inkubatorze Biotechnologicznym,
- 36 podmiotów skorzystało z usługi wirtualnego biura w OPN-T,
- w ramach rozwoju współpracy na linii biznes-nauka-administracja:
 - podpisano porozumienia z 5 podmiotami (przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu, instytucjami naukowymi),
 - 2 projekty realizowano,
 - 27 przedsiębiorstw objęto wsparciem projektowym,
 - wypracowano 27 programów inkubacji (dokumentacji wdrożeń innowacyjnych rozwiązań działalności firm).

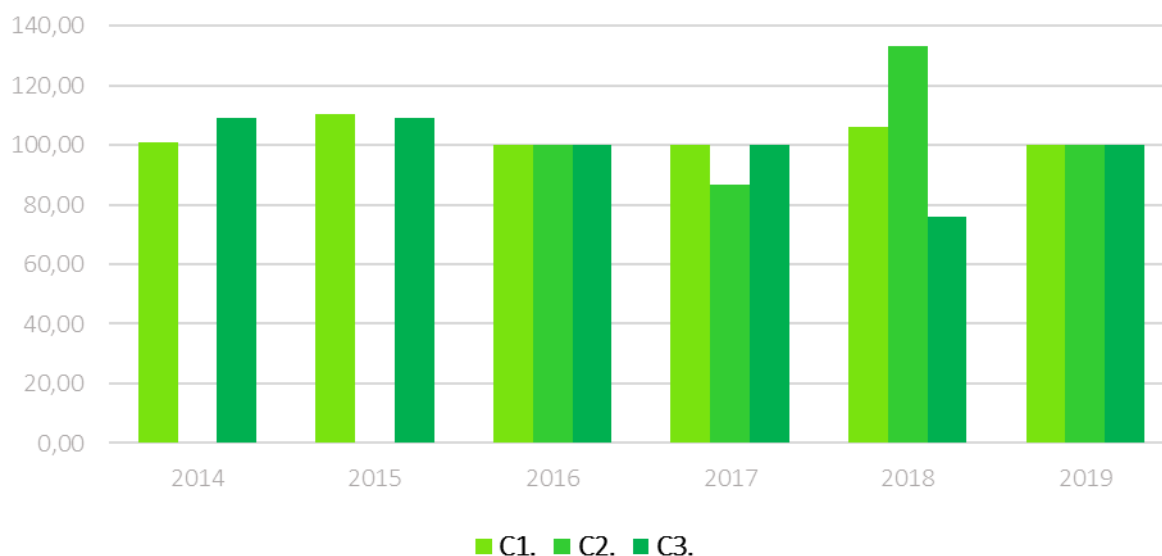
3.2 Cel operacyjny C2. *Przekształcanie Olsztyna w wyspecjalizowany ośrodek biznesowych usług zewnętrznych* wykonano poprzez niżej wymienione wskaźniki:

- 81 spotkań biznesowych z przedsiębiorcami, ambasadorami, bankowcami, przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu,
- 14 przedsięwzięć promocyjnych, prezentujących możliwości rozwoju biznesowych usług zewnętrznych na terenie Olsztyna; działania były prowadzone poza granicami kraju – Zagrzeb (Chorwacja), Praga (Czechy), Graz (Austria), Chateauroux (Francja), Weifang (Chiny), Kaliningrad (Rosja), Telenești (Mołdawia), Tarnopol (Ukraina), Gelsenkirchen (Niemcy), Szawle (Litwa), Zelenogradsk (Rosja), Bursa (Turcja).

3.3 Cel operacyjny C3. *Olsztyn – centrum inteligentnych specjalizacji Warmii i Mazur* wykonano poprzez niżej wymienione wskaźniki:

- podpisano porozumienia o współpracy z 5 podmiotami (przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu, instytucjami naukowymi),
- 2 projekty realizowano,
- 27 przedsiębiorstw objęto wsparciem projektowym,
- wypracowano 27 programów inkubacji (dokumentacji wdrożeń innowacyjnych rozwiązań działalności firm).

Poziom wykonania celów operacyjnych C1, C2, C3 w latach 2014-2019

źródło: dane UM Olsztyna

4. Realizacja celu strategicznego D. Rozwój funkcji metropolitalnych (92,07% wykonania)

4.1 Cel operacyjny D1. Regionalne centrum komunikacyjne wykonano poprzez niżej wymienione wskaźniki:

- 32 projekty usprawniające miejski system komunikacyjny, przyjazny komunikacyjnie mieszkańcom Olsztyna, w rezultacie których wybudowano bądź przebudowano:
 - 22 174 metrów bieżących chodników,
 - 18 562 metrów bieżących ciągów pieszo-rowerowych i ścieżek rowerowych,
 - 24,12 kilometrów dróg,
 - rozbudowano system ITS,
 - powstało 15 miejsc parkingowych,
- w zakresie transportu publicznego:
 - 43 530 954 pasażerów przewieziono środkami komunikacji miejskiej (tramwaj, autobus),
 - wykonano 9 129 011,96 wozokilometrów,
 oraz sprzedano:
 - 7 928 059 biletów jednorazowych,
 - 74 423 biletów 10-przejazdowych,
 - 209 881 biletów okresowych miesięcznych i 30-dniowych.

4.2 Cel operacyjny D2. Wzrost dostępności usług publicznych o znaczeniu regionalnym i międzynarodowym wykonano poprzez niżej wymienione wskaźniki:

- 11 jednostek oświatowych miasta współpracowało z ośrodkami naukowymi i uczelniami wyższymi,
- 70 wydarzeń kulturalnych o zasięgu regionalnym i międzynarodowym zorganizowano bądź współorganizowano w ramach promocji Olsztyna, jako Miasta o dużym potencjale rekreacyjnym, turystycznym, z szeroką ofertą kulturalną,
- w ramach rozwoju usług e-administracji:
 - 13 przedsięwzięć zrealizowano,
 - 25 usług on-line uruchomiono,
 - 7 usług on-line zmodernizowano,
- na rzecz poprawy opieki medycznej zrealizowano 6 przedsięwzięć (w obiektach Miejskiego Szpitala Zespolonego oraz Przychodni Specjalistycznej).

4.3 Cel operacyjny D3. Budowa silnej pozycji Olsztyna w sieciach współpracy wykonano poprzez niżej wymienione wskaźniki:

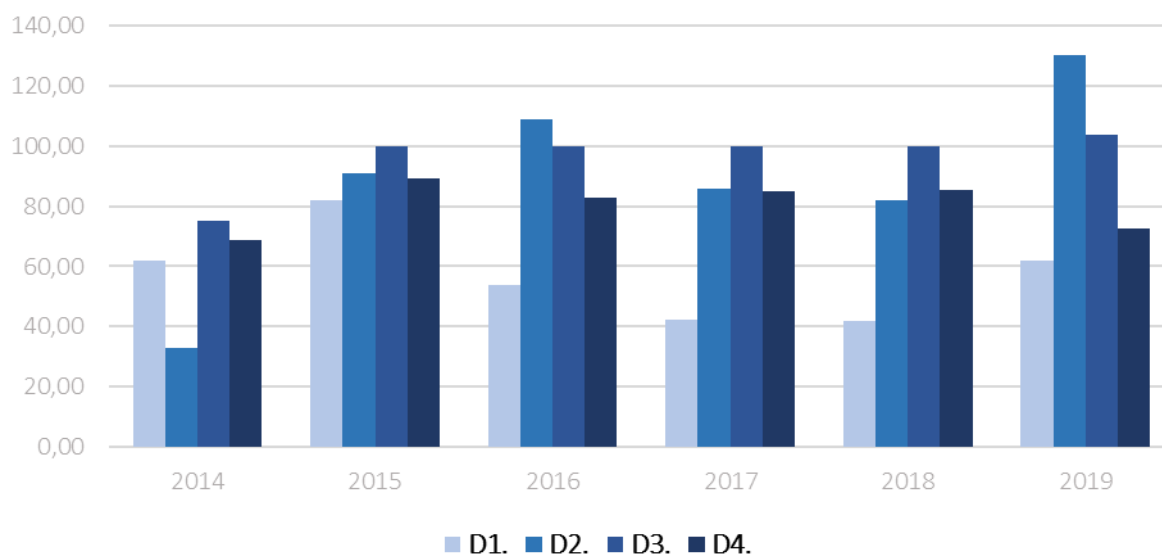
- 7 jednostek oświatowych nawiązało współpracę międzynarodową,
- 7 wydarzeń sportowych zorganizowano w ramach działań wspierających inicjatywy klubów sportowych,
- w zakresie inicjatyw wspólnych oraz współpracy z organizacjami krajowymi i międzynarodowymi zrealizowano:
 - 4 inicjatywy wspólne (Partnerska Inicjatywa Miast, projekt INTERCONNECT, projekt SUMBA, pilotaż w zakresie przygotowania przez miasta/obszary funkcjonalne planów zrównoważonej mobilności miejskiej),
 - 4 projekty wspólne w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych,
 - wymianę doświadczeń i dobrych praktyk poprzez inicjatywy wspólne 10 organizacji i stowarzyszeń, do których należy Olsztyn.

4.4 Cel operacyjny D4. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i wysokiej jakości środowiska przyrodniczego wykonano poprzez niżej wymienione wskaźniki:

- w zakresie edukacji ekologicznej:
 - 36 miejskich placówek oświatowych prowadziło i brało udział w działaniach edukacyjnych,
 - uzyskano 8 certyfikatów w zakresie ekologii,

- zorganizowano 245 wydarzeń o charakterze ekologicznym (ekolekcje, kampanie promocyjne w mediach, strefa Eco podczas Olsztyn Green Festival),
- w ramach działań na rzecz poprawy jakości powietrza i ochrony środowiska:
 - 3 projekty realizowano w zakresie zmniejszenia emisyjności gospodarki ciepłej,
 - udzielono 41 dotacji na wymianę istniejącego źródła ciepła na proekologiczne,
 - o 4 696 kg zmniejszono emisję PM10,
 - usunięto 17,888 ton wyrobów zawierających azbest,
 - 779,511 ton odpadów ogółem przyjęto do PSZOK, z tego 11,51 ton odpadów niebezpiecznych,
 - 163 717 ton odpadów komunalnych przetworzono w instalacjach ZGOK, w tym:
 - 124 342 ton odpadów komunalnych zmieszanych,
 - 39 375 ton odpadów selektywnie zebranych,
- w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej budynków:
 - zrealizowano 1 projekt,
 - zmodernizowano energetycznie 1 obiekt,
 - oddano do użytku 1 jednostkę wytwarzania energii ciepłej z OZE,
 - oddano do użytku 1 jednostkę wytwarzania energii elektrycznej z OZE,
- w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej systemu ciepłowniczego Olsztyna:
 - realizowano 1 projekt,
 - nowo przyłączono do sieci ciepłowniczej Olsztyna 62 węzły ciepłne,
 - przebudowano 1,716 kilometrów sieci ciepłej,
- w ramach inwestycji w system wodociągowy i kanalizacyjny Olsztyna:
 - wybudowano 342,27 metrów nowych odcinków sieci wodociągowej,
 - zmodernizowano 216,16 metrów sieci kanalizacyjnej,
 - 544,70 metrów sieci wodociągowych przejęto na stan majątkowy Spółki od osób fizycznych i podmiotów zewnętrznych,
 - 279,00 metrów sieci kanalizacyjnych przejęto na stan majątkowy Spółki od osób fizycznych i podmiotów zewnętrznych,
- w zakresie modernizacji systemu gospodarowania wodami opadowymi:
 - zrealizowano 1 projekt,
 - wybudowano bądź przebudowano 22,57 kilometrów sieci kanalizacji deszczowej.

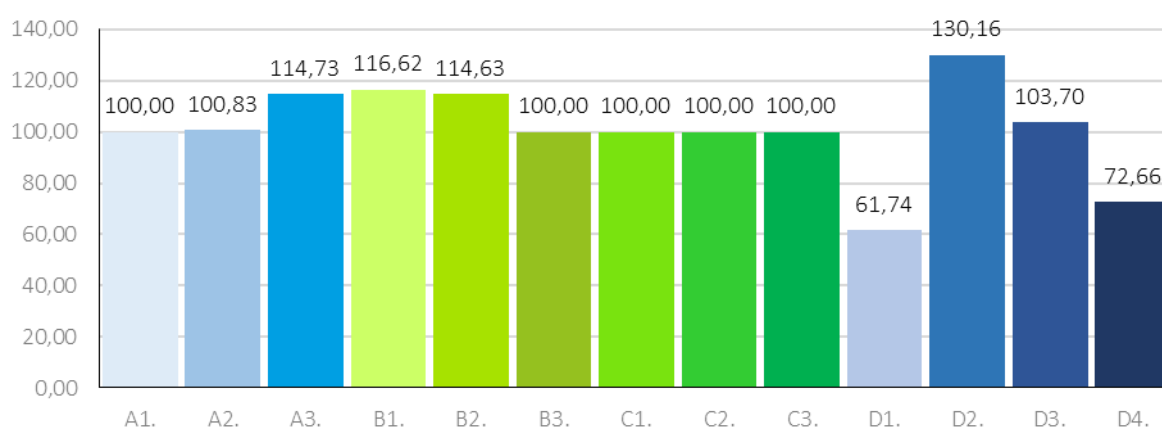
Poziom wykonania celów operacyjnych D1, D2, D3, D4 w latach 2014-2019

źródło: dane UM Olsztyna

Wartości wskaźników przedstawionych w niniejszej części *Raportu* a dotyczących roku 2019 jednoznacznie wskazują na wysoki poziom wykonania celów operacyjnych. Jedenaście spośród trzynastu celów oscylowało na poziomie 100,00% wykonania, z czego: sześć celów przekroczyło poziom 100,00%; pięć było równych 100,00%. Rezultat na poziomie przewyższającym 70,00% zarejestrowano w przypadku jednego celu. Wartość realizacji jednego celu przekroczyła 60,00%.

Poziom wykonania celów operacyjnych w roku 2019 (w %).

źródło: dane UM Olsztyna

Rozdział IV

**DE
CY
DU
JE!**
OLSZTYN

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI OLSZTYŃSKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

Olsztyński Budżet Obywatelski (OBO) funkcjonuje w Olsztynie od 7 lat. Do 2018 roku procedura OBO była przeprowadzana na podstawie zarządzenia Prezydenta Olsztyna, od roku 2019 zasady OBO reguluje uchwała Rady Miasta Olsztyna nr VIII/17/19 z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego uchwalona na podstawie ustawy z 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych.

W VI edycji OBO 2019 pula finansowa dla projektów miejskich i osiedlowych wynosiła 3 730 000 zł. Limit finansowy projektu osiedlowego wynosił 110 000 zł, a projektu zintegrowanego – 300 000 zł. Zgodnie z zarządzeniem nr 91 Prezydenta Olsztyna z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Olsztyna na temat VI edycji Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego OBO 2019 głosowanie odbyło się w dniach: 10-23 września 2018 r., za pomocą kart do głosowania oraz elektronicznie, a wyniki głosowania podano do publicznej wiadomości 22 października 2018 r.

Statystyki głosowania

Liczba oddanych w OBO 2019 głosów	41 246
Liczba wszystkich prawidłowo oddanych głosów	37 664
Liczba głosów oddanych na projekty zintegrowane	19 673
Liczba głosów oddanych na projekty osiedlowe	17 991
Liczba głosów złożonych elektronicznie	15 579

źródło: dane UM Olsztyna

Po dokonaniu wyboru najważniejszych projektów zostały one skierowane do realizacji przez wydziały i jednostki Urzędu Miasta Olsztyna. Duża część wybieranych projektów dotyczyła sfery inwestycyjnej, którą realizuje Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu oraz Wydział Inwestycji. Oprócz projektów typowo inwestycyjnych w roku 2019 zrealizowano projekty sportowe oraz kulturalne.

1. Stan realizacji projektów OBO wyłonionych w roku 2018 do wykonania w roku 2019

Wśród zwycięskich projektów edycji VI zrealizowano 5 projektów o charakterze rozrywkowo-kulturalnym. Do realizacji trafiło także 7 projektów o charakterze sportowo-rekreacyjnym, a 4 projekty służyły podniesieniu bezpieczeństwa oraz zaktywizowaniu mieszkańców. Pozostałe projekty dotyczyły przedsięwzięć inwestycyjnych o różnym zasięgu: chodniki, miejsca postojowe, schody, uliczki, oświetlenie.

Lista zwycięskich projektów osiedlowych, wykonanie, wydatki

Osiedle	Tytuł projektu	Wartość projektu w zł	Komórka organizacyjna/ jednostka miejska - realizacja	Kwota realizacji
Brzeziny	Realizacja projektów budowy przejść między ulicami	110 000,00	ZDZiT	132 547,68
Dajtki	Budowa chodnika i odcinka ulicy Rolnej	110 000,00	ZDZiT	103 935,00
Generałów	Siłownia plenerowa w dwóch lokalizacjach Generałów i Zacisze	110 000,00	ZDZiT	80 741,10
Grunwaldzkie	Remont chodnika przy ul. Żarskiej	110 000,00	ZDZiT	108 209,71
Gutkowo	Światło dla Gutkowa – oświetlenie ulic Jerzyka, Skowronka, Wróbla	110 000,00	ZDZiT	109 167,34
Jaroty	Wykonanie oświetlenia i ławek w ciągu traktu pieszego – łączącego ul. Kanta i Mroza	110 000,00	ZDZiT	87 936,00
Kętrzyńskiego	Wykonanie miejsc postojowych	110 000,00	ZDZiT	105 327,00
Kormoran	Ustawienie tzw. piesuarów w ciągu parkowo-spacerowym ul. Piłsudskiego – ul. Dworcowa	18 800,00	ZDZiT	26 792,30
	Ustawienie tzw. piesuarów w ciągu parkowo-spacerowym Hala „Urania” – ul. Żołnierska	11 900,00		11 907,70
Kościuszki	Rozbudowa istniejącej ścianki wspinaczkowej	110 000,00	OSiR	81 253,35
Likusy	Budowa schodów przy kapliczce z ulicy starej Bałtyckiej	110 000,00	ZDZiT	107 966,12
Mazurskie	Chodnik i miejsca postojowe przy przedszkolu nr 3, ul. Opolska	110 000,00	ZDZiT	109 518,38
Nad Jeziorem Długim	Ale Sztuka! Nad Długim!	20 000,00	ZDZiT	25 830,00
		90 000,00	MOK	90 000,00
Nagórki	Budowa parkingu dla samochodów osobowych przy ZSO nr 3 ul. Wańkowicza 1	110 000,00	ZDZiT	100 737,00
Pieczewo	Remont chodników ulicy Żurawskiego	110 000,00	ZDZiT	110 000,00
Podgrodzie	Wymiana nawierzchni chodnika ul. Gałczyńskiego – skrzyżowanie z ul. Rymkiewicza – ul. Iwaszkiewicza	110 000,00	ZDZiT	110 000,00

Podleśna	Dzieci i seniorzy razem – plac zabaw Biblioteka łączą pokolenia	8 000,00	MBP	8 000,00
		102 000,00	ZDZiT	95 995,00
Pojezierze	Jaśniejsza strona Parku Kusocińskiego	110 000,00	ZDZiT	109 963,48
Redykajny	Ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Jemioły, od ul. Hozjusza do ul. Poziomkowej	110 000,00	ZDZiT	109 854,41
Śródmieście	Starówka Muzyczne Serce Olsztyna	110 000,00	Wydział Kultury i Ochrony Zabytków /MOK	110 000,00
Wojska Polskiego	Drugie życie Parku Jakubowo – kultura w Parku.	110 000,00	Wydział Kultury i Ochrony Zabytków/ OTL	110 000,00
Zatorze	Zaulek Optymistów – zagospodarowanie podwórka u zbiegu ulic Puszkina, Żeromskiego i Jagiellońskiej	110 000,00	ZLiBK	109 968,69
Zielona Górka	Budowa chodnika dla pieszych przy ul. Marii Zientary – Malewskiej.	110 000,00	ZDZiT	188 995,65

źródło: dane UM Olsztyna

Wśród projektów zintegrowanych mieszkańcy postawili na różne ich rodzaje – kultura, sport, aktywność społeczna, rekreacja i wypoczynek. Niektóre inwestycje mają dłuższy czas realizacji np. projekt dotyczący budowy stadionu rugby. Bez przeszkód udało się zrealizować wyjątkowy w zamyśle i wykonaniu projekt *Olsztyńskiego Teatru Tańca. Prolog*.

Najwięcej problemów w realizacji napotkały projekty *Centrum Aktywnego Seniora*, którego lokalizację przeniesiono do Centrum Rekreacyjno-Sportowego Aquasfera *Galeria Warmińska* oraz projekt *Publicznej tężni solankowej*, który został zrealizowany w fazie projektowej i stanowi podkład pod budowę nowego miejsca rekreacji i wypoczynku. Ze względu na brak zgody wnioskodawcy na zmianę lokalizacji wzrosła bardzo znacząco wycena tężni i jej obsługa, co uniemożliwiło pełną realizację.

Lista zwycięskich projektów zintegrowanych, wykonanie, wydatki

Numer i nazwa projektu	Kwota projektu (w zł)	Komórka organizacyjna/ jednostka miejska - realizacja	Kwota realizacji (w zł)
Olsztyński Teatr Tańca. Prolog	300 000,00	MOK	300 000,00
Budowa ogrodzenia stadionu rugby z bramą wjazdową oraz przyłącza el.	300 000,00	IM	195 551,09
Centrum Aktywnego Seniora	300 000,00	OSiR	w kosztach WCR-S Aquasfera
Publiczna tężnia solankowa	300 000,00	nie jest realizowany	30 000,00

źródło: dane UM Olsztyna

W VI edycji budżetu obywatelskiego złożono 152 projekty, a w głosowaniu wyłoniono 28. Mieszkańcy wybrali je z listy 82 wniosków osiedlowych i 29 wniosków zintegrowanych. Znakomita większość projektów została zrealizowana zgodnie z pomysłami wnioskodawców, choć daje się obserwować trend zbyt ogólnej wyceny projektów, co powoduje, że w realizacji nie mieści się 100% zakresu projektu. Podobnie dzieje się z ustalaniem lokalizacji, która często nie jest konsultowana i w efekcie realizacji generuje koszty wykraczające poza ustalone limity. W procedurze OBO 2020 uwzględniono te obserwacje w formie zapisów w uchwale i zarządzeniu, opisujących zasady budżetu obywatelskiego.

2. Raport ewaluacyjny z przebiegu konsultacji społecznych projektów Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego przeprowadzanych w roku 2019

Raport ewaluacyjny przedstawiający przebieg procedury konsultacji społecznych o nazwie *Olsztyński Budżet Obywatelski OBO 2020* został przedstawiony na XVIII sesji Rady Miasta Olsztyna w dniu 26 lutego 2020 r.

Rozdział V

A photograph of a council meeting in a grand hall with arched windows and coats of arms. Several people are standing at a long wooden table, and a large screen displays a coat of arms. The audience is seated in the foreground, seen from behind.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIASTA OLSZTYNA

262

liczba uchwał podjętych w roku 2019
przez Radę Miasta Olsztyna

Rada Miasta Olsztyna podjęła w 2019 roku 262 uchwały dostępne pod adresem: http://bip.olsztyn.eu/bip/dokument/199671/uchwaly_rady_miasta_olsztyna/. Ponadto przyjęła Obwieszczenie Nr 1/2019 w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały nr XXXV/435/04 Rady Miasta Olsztyn z dnia 27 października 2004 r. w sprawie nadania Statutu Miejskiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie oraz Stanowisko w sprawie pozyskania inwestora, zbycia akcji i wyjścia Gminy Olsztyn ze spółki Stomil Olsztyn S.A.

1. Realizacja uchwał Rady Miasta Olsztyna.

Zrealizowanych zostało 235 uchwał, 27 jest w trakcie realizacji.

Problematyka spraw podejmowanych w uchwałach Rady Miasta Olsztyna:

- Uchwały z zakresu budżetu i podatków dotyczące:
 - wieloletniej prognozy finansowej Miasta Olsztyna,
 - budżetu Miasta Olsztyna na 2019 rok,
 - zmiany uchwały w sprawie budżetu Miasta Olsztyna na 2019 rok,
 - zmiany wieloletniej prognozy finansowej Miasta Olsztyna,
 - emisji obligacji komunalnych oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu,
 - rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego z wykonania budżetu,
 - udzielenia absolutorium Prezydentowi Olsztyna z tytułu wykonania budżetu Miasta za 2018 r.,
 - trybu prac nad projektem uchwały budżetowej,
 - budżetu Miasta Olsztyna na 2020 rok,
 - stawek podatku od nieruchomości.

Spśród 20 uchwał z tego zakresu 17 zrealizowano, 3 są w trakcie realizacji.

- Uchwały z zakresu zdrowia i spraw społecznych dotyczące:
 - *Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Olsztynie na lata 2019-2021,*
 - *Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Olsztynie na lata 2019-2021,*
 - zwolnienia samorządowego zakładu budżetowego o nazwie Centrum Integracji Społecznej w Olsztynie z obowiązku wpłaty nadwyżki środków obrotowych,
 - przystąpienia do realizacji projektów konkursowych pod nazwą: *Aktywni - Przedsiębiorczy – Skuteczni; Wdrożenie usprawnień organizacyjnych w pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie nakierowanych na poprawę obsługi klienta,*
 - określenia zadań, na które przeznaczają się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznane na realizację zadań ustawowych z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w 2019 roku,
 - ustalenia opłaty za pobyt dzieci w żłobkach prowadzonych przez Gminę Olsztyn, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie oraz warunków zwolnienia z tych opłat,
 - zmiany statutu Zespołu Żłobków Miejskich w Olsztynie,
 - wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących niepubliczne instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Olsztynie w roku 2019,
 - zatwierdzenia sprawozdania finansowego Miejskiego Szpitala Zespołowego w Olsztynie oraz Przychodni Specjalistycznej w Olsztynie ul. Dworcowa 28 za rok 2018,
 - określenia wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego,
 - powołania Rady Społecznej przy Miejskim Szpitalu Zespołowym w Olsztynie oraz Przychodni Specjalistycznej w Olsztynie i zwołania ich pierwszych posiedzeń,
 - ustalenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania,
 - przystąpienia Miejskiego Szpitala Zespołowego w Olsztynie do realizacji projektu pod nazwą: *Zwiększenie efektywności energetycznej w Miejskim Szpitalu Zespołowym w Olsztynie* w ramach konkursu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
 - wyodrębnienia Środowiskowych Domów Samopomocy: *Dworek i Wyspa*, ze struktur Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie oraz nadania statutu,
 - statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie,
 - wyboru biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego za rok 2019 Miejskiego Szpitala Zespołowego w Olsztynie,

- powołania Komisji konkursowej w celu przeprowadzenia konkursu na stanowisko dyrektora samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej Przychodnia Specjalistyczna w Olsztynie ul. Dworcowa 28,
- *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020,*
- zatwierdzenia do realizacji projektów: *Razem rozwiązujemy problemy; Żyjemy jak wszyscy,*
- wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Olsztyn,
- przyjęcia *Programu współpracy Miasta Olsztyna z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2020.*

Pośród 32 uchwał z tego zakresu 29 zrealizowano, 3 są w trakcie realizacji.

• Uchwały z zakresu oświaty, kultury i promocji dotyczące:

- dostosowania sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych do nowego ustroju szkolnego,
- planu sieci publicznych ośmioletnich szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Olsztyn, a także określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych,
- nadania imienia przedszkolu miejskiemu,
- nadania statutu szkole podstawowej, Olsztyńskiemu Centrum Edukacji Nauczycieli,
- ustalenia opłat za korzystanie z miejsc noclegowych w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym w Olsztynie,
- likwidacji liceum ogólnokształcącego i rozwiązania zespołu szkół ogólnokształcących,
- określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli przedszkoli pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i młodsze,
- ustalenia regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego oraz za warunki pracy, sposób obliczania wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania nagród Prezydenta Olsztyna i dyrektora szkoły nauczycielom przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez Miasto Olsztyn,
- zasad udzielenia i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych,
- nadania sztandaru szkole podstawowej,
- wystąpienia z wnioskiem o zezwolenie na utworzenie oddziałów międzynarodowych w szkole,
- stwierdzenia przekształcenia szkół,

- utworzenia liceum ogólnokształcącego specjalnego,
- określenia jednostek budżetowych, które gromadzą dochody na wydzielonym rachunku,
- w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji udzielanych jednostkom oświatowym prowadzonym na terenie Miasta Olsztyna przez osoby fizyczne lub osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego,
- zmiany nazwy Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie,
- określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych,
- ustalenia czasu przeznaczonego na realizację bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki w publicznych przedszkolach oraz określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w publicznych przedszkolach prowadzonych przez Gminę Olsztyn,
- wystąpienia Gminy Olsztyn ze Stowarzyszenia *Dom Warmiński* i Warmińsko-Mazurskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej,
- w sprawie udzielenia pomocy finansowej Samorządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego na działalność: Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie, Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie,
- przyznania stypendiów osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem oraz ochroną dóbr kultury,
- zmian w składzie osobowym Rady Artystycznej,
- udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub w gminnej ewidencji zabytków,
- przystąpienia do realizacji projektu *Bałtycka Odyseja – powstanie wspólnego obszaru historyczno-kulturalnego*.

Spółród 59 uchwał z tego zakresu, 57 zostało zrealizowanych, 2 są w trakcie realizacji.

- Uchwały z zakresu geodezji i gospodarki nieruchomościami dotyczące:
 - odstąpienia od żądania zwrotu całości lub części udzielonej bonifikaty,
 - wyrażenia zgody na udzielenie miejskim jednostkom organizacyjnym bonifikaty od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu,
 - sprzedaży w trybie bezprzetargowym z bonifikatą nieruchomości położonej w Olsztynie, na cele: prowadzonej działalności pożytku publicznego, działalności sakralnej,

- określenia warunków udzielenia bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe, w prawo własności tych gruntów wnoszonej za dany rok,
- wyrażenia zgody na nabycie przez Gminę Olsztyn prawa własności działek położonych w Olsztynie,
- nadania nazwy ulicy na terenie Olsztyna,
- wyrażenia zgody na zawarcie w trybie bezprzetargowym umowy dzierżawy gruntu stanowiącego własność Gminy Olsztyn z dotychczasowym dzierżawcą,
- sprzedaży w trybie bezprzetargowym nieruchomości niezabudowanej, na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, położonej w Olsztynie,
- wyrażenia zgody na sprzedaż na rzecz Skarbu Państwa nieruchomości położonych w Olsztynie.

Spośród 21 uchwał z tego zakresu 19 zostało zrealizowanych, 2 są w trakcie realizacji.

- Uchwały z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska dotyczące:

- wyrażenia zgody na odstąpienie od trybu przetargowego zawarcia umów najmu garaży, lokali użytkowych, pomieszczenia gospodarczego, stanowiących własność Gminy Olsztyn,
- określenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Olsztyn,
- wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów najmu lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Olsztyn,
- przyjęcia przez Gminę Olsztyn do realizacji w 2019 roku zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych na terenie Gminy Olsztyn,
- pozbawienia statusu pomnika przyrody,
- uzgodnienia przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych pomnika przyrody,
- ustalenia stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawek opłat za pojemniki o określonej pojemności,
- zmiany statutu Schroniska dla Zwierząt w Olsztynie,
- przyjęcia *Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Olsztynie na rok 2019*,
- wykazu kąpielisk na terenie Gminy Olsztyn,
- wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości,

- wyrażenia zgody na utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli na terenie Gminy Olsztyn,
- regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Olsztyn na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ogrzewania na proekologiczne, w budynkach mieszkalnych na terenie Miasta Olsztyna,
- wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu lokali użytkowych stanowiącego własność Gminy Olsztyn na okres 3 lat,
- wyrażenia zgody na zawarcie w trybie bezprzetargowym kolejnych umów dzierżawy gruntu stanowiących własność Gminy Olsztyn z dotychczasowym dzierżawcą,
- Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Spośród 31 uchwał z tego zakresu 26 zostało zrealizowanych, 5 jest w trakcie realizacji.

- Uchwały z zakresu transportu i komunikacji dotyczące:
 - strefy płatnego parkowania w Olsztynie, zasad jej funkcjonowania oraz wysokości stawek opłat i opłaty dodatkowej oraz sposobu ich pobierania,
 - stawek opłat za korzystanie przez operatora i przewoźnika z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem albo zarządzającym jest Gmina Olsztyn oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków,
 - uprawnień do zwolnień i ulg za przejazdy wykonywane lokalnym transportem zbiorowym w Olsztynie,
 - *Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Miasta Olsztyna na lata 2012-2027,*
 - wysokości opłat obowiązujących w 2020 roku za usunięcie pojazdu z drogi w trybie art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku – Prawo o ruchu drogowym i jego przechowywanie na parkingu strzeżonym oraz wysokości opłat wynikających z kosztów powstałych w przypadku odstąpienia od usunięcia pojazdu, jeżeli wydanie dyspozycji usunięcia pojazdu spowodowało powstanie tych kosztów.

Spośród 10 uchwał z tego zakresu 5 zostało zrealizowanych, 5 jest w trakcie realizacji.

- Uchwały z zakresu gospodarki przestrzennej dotyczące:
 - przystąpienia do sporządzenia Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
 - uchwalenia Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

Spośród 8 uchwał z tego zakresu, 5 zostało zrealizowanych, 3 są w trakcie realizacji.

- Uchwały z zakresu spraw różnych dotyczące:
 - wyrażenia opinii o lokalizacji kasyna gry,
 - Regulaminu Organizacyjnego Straży Miejskiej w Olsztynie,
 - wysokości opłat obowiązujących w 2020 roku za usunięcie i przechowywanie statku lub innego obiektu pływającego na obszarach wodnych Miasta Olsztyna,
 - wyznaczenia dwóch dodatkowych przedstawicieli Miasta Olsztyna w Zgromadzeniu Związku Gmin Warmińsko-Mazurskich,
 - wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego i zapasowego Stomil Olsztyn S.A. w Olsztynie,
 - wyrażenia zgody na zbycie akcji Gminy Olsztyn w spółce działającej pod firmą Stomil Olsztyn S.A. z siedzibą w Olsztynie,
 - zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji przez Prezydenta Olsztyna,
 - zapewnienia wspólnej obsługi informatycznej dla jednostek organizacyjnych Gminy Olsztyn,
 - przyjęcia dofinansowania z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 na realizację przedsięwzięcia *Rozbudowa systemu gospodarowania wodami opadowymi na terenie Miasta Olsztyna*,
 - udzielenia pomocy finansowej Samorządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego na działalność Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli na rok 2019,
 - określenia szczegółowych wymogów *Raportu o stanie Miasta Olsztyna*,
 - zasad i trybu przeprowadzenia Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego,
 - upoważnienia Wiceprzewodniczącego Rady Miasta Olsztyna do wykonywania czynności związanych z wydaniem polecenia wyjazdu służbowego,
 - zarządzenia wyborów do Rady Osiedli,
 - skarg na Prezydenta Olsztyna i kierowników miejskich jednostek organizacyjnych,
 - ustalenia składu osobowego stałych komisji VIII kadencji Rady Miasta Olsztyna,
 - przedłużenia kadencji samorządów osiedli Kortowo, Pieczewo, Podleśna, Zielona Górka, Zatorze oraz zarządzenia wyborów w tych osiedlach,
 - rozpatrzenia petycji oraz przekazania petycji zgodnie z właściwością,
 - obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej,
 - udzielenia wotum zaufania Prezydentowi Olsztyna,
 - wniesienia skargi na rozstrzygnięcie nadzorcze,
 - powołania zespołu ds. zaopiniowania kandydatów na ławników do sądów powszechnych,
 - przekazania skargi według właściwości,

- zgłoszenia kandydata na ławnika, które pozostawia się bez dalszego biegu,
- wyboru ławników do Sądu Rejonowego i do Sądu Okręgowego w Olsztynie na kadencję 2020-2023.

Spośród 81 uchwał z tego zakresu 77 zostało zrealizowanych, 4 są w trakcie realizacji.

2. Uchwały podjęte przez Radę Miasta Olsztyna w 2019 roku, przekazane organom nadzoru, które zajęły stanowiska w stosunku do niżej wymienionych uchwał:

- Uchwała nr IV/39/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 23 stycznia 2019 r. w sprawie ustalenia stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawek opłat za pojemniki o określonej pojemności. Uchwała częściowo uchylona przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie uchwałą z dnia 28 lutego 2019 r. Nr 0102-104/19. Nie zaskarżano uchwały Kolegium RIO do sądu administracyjnego,
- Uchwała nr VI/86/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie zmiany statutu Zespołu Żłobków Miejskich w Olsztynie, zaskarżona przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego 3 czerwca 2019 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie wydał wyrok z dnia 23 września 2019 r. oddalający skargę. Wyrok nieprawomocny,
- Uchwała nr VI/97/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Gutkowo, zlokalizowanego między linią kolejową a ulicami Kanarkową, Basieńki i Rzędziana w Olsztynie*, zaskarżona przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego 30 sierpnia 2019 r. Wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 21 listopada 2019 r. oddalono skargę. Wyrok nieprawomocny,
- Uchwała nr VII/108/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej. Wojewoda Warmińsko-Mazurski Rozstrzygnięciem Nadzorczym NR PN.4131.277.2019 z dnia 27 maja 2019 r. stwierdził nieważność części uchwały. Wniesiono skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, który wydał wyrok z dnia 15 października 2019 r. oddalający skargę. Wyrok prawomocny (powiązana ze sprawą uchwała formalna nr X/141/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie wniesienia skargi na rozstrzygnięcie nadzorcze),
- Uchwała nr VIII/117/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego. Wojewoda Warmińsko-Mazurski Rozstrzygnięciem Nadzorczym PN.4131.356.2019 z dnia 4 lipca 2019 r. stwierdził nieważność

uchwały w części. Nie podjęto decyzji o zaskarżeniu rozstrzygnięcia Wojewody do sądu administracyjnego,

- Uchwała nr XIII/214/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 30 września 2019 r. w sprawie wyodrębnienia Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi *Dworek* z filią w Olsztynie ze struktur Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie oraz nadania statutu. Wojewoda rozstrzygnięciem nadzorczym PN.4131.549.2019 stwierdził nieważność uchwały w części,
- Uchwała nr XIII/215/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 30 września 2019 r. w sprawie wyodrębnienia Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi *Wyspa* w Olsztynie ze struktur Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie oraz nadania statutu. Wojewoda rozstrzygnięciem nadzorczym PN.4131.550.2019 stwierdził nieważność uchwały w części,
- Uchwała nr XV/256/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania w Olsztynie, zasad jej funkcjonowania oraz wysokości stawek opłat i opłaty dodatkowej oraz sposobu ich pobierania. Rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Warmińsko-Mazurskiego PN.4131.6.2020 stwierdził nieważność części uchwały. W dniu 31 stycznia 2020 r. podjęto uchwałę o wniesieniu skargi do WSA.

Rozdział VI

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Raport o stanie miasta Olsztyn 2019 ma za zadanie pokazać aktualny obraz Olsztyna, dynamikę jego rozwoju oraz stopień realizacji *Strategii Rozwoju Miasta - Olsztyn 2020* oraz towarzyszących strategii sektorowych, planów i programów. Lektura *Raportu* pozwala spojrzeć na Olsztyn poprzez skalę różnorodnych zadań, jakie ma do spełnienia jednostka samorządu terytorialnego. Sens realizacji tych zadań sprowadza się do oczywistej potrzeby zaspokajania życiowych potrzeb mieszkańców oraz podnoszenia jakości ich życia.

Analizując *Raport* trzeba zwrócić uwagę na ujawniające się tendencje oraz wskaźniki, które mogą być zarówno powodem do satysfakcji, jak i na te, które mogą niepokoić.

DEMOGRAFIA/BUDŻET

Przeglądając dane demograficzne zastanawiająca jest rozbieżność w liczbie mieszkańców zameldowanych wynikająca z danych własnych, w porównaniu do danych Głównego Urzędu Statystycznego. Na dzień 30.06.2019 r. wg GUS liczba ludności w Olsztynie wyniosła 172 194, natomiast wg danych UMO to 163 001 osób (meldunek stały i czasowy). To rozbieżność wynikająca być może z innej metodologii liczenia. Jednocześnie największy wzrost liczby zameldowanych olsztynian odnotowano w grupie 70-79-latków (10 123 osoby – w roku 2015, zaś 12 915 osób – w roku 2019). Ten wzrost dobrze wpisuje się wizję Olsztyna jako miasta przyjaznego seniorom.

Równolegle do zmniejszania się liczby mieszkańców Olsztyna widać, jak wzrasta liczba mieszkańców Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna. Prognozowany przyrost mieszkańców MOF w roku 2030 w porównaniu do roku 2020 wynosi prawie 4 tysiące, co potwierdza fakt „rozlewania się” miasta na sąsiednie gminy. Warto także zauważyć bardzo niski stopień bezrobocia, który na koniec roku 2019 zamknął się liczbą 2,7%.

Olsztyn od lat operuje budżetem zdecydowanie przekraczającym miliard złotych. W 2019 roku dochody i wydatki budżetowe zamknęły się kwotą 1,31 mld. W strukturze wydatków ponad 13% dotyczyło działalności inwestycyjnej (172,6 mln zł). Jednocześnie miasto pozyskało potężne środki zewnętrzne w wysokości 886,9 mln zł. Wsparcie środkami zewnętrznymi dotyczyło 9 obszarów aktywności i objęło 79 projektów. Warto zwrócić uwagę, że 21 projektów o łącznej wartości 34,4 mln zł dotyczyło edukacji.

W największym stopniu pieniądze pochodziły z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 (617,7 mln). Z w/w Programem związane są też największe inwestycje 2019 roku, jakimi były: *Budowa DK 51 w Olsztynie na odcinku od skrzyżowania ul. Towarowej z ul. Leonharda do węzła Wschód (S51)* oraz *Budowa drogi wojewódzkiej nr AAA w Olsztynie na odcinku od ul. Pstrowskiego do*

węzła drogowego Pieczewo (S51). Te dwie drogi, a także Budowa ciągu dróg trzeciorzędnych ulic Gościnniej, Kresowej, Wołodajewskiego, Żurawiej, Perkoza wraz z odcinkiem drogi w gminie Gietrzwałd, jako połączenia drogi wojewódzkiej 527 z DK 16-węzeł Olsztyn Zachód oraz oddane w 2018 roku przedłużenie ulicy Płoskiego stworzyły system dowiązań do Południowej Obwodnicy Olsztyna, która również zainaugurowała swoją działalność w roku 2019.

GOSPODARKA KOMUNALNA, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ, ŚRODOWISKO

Coraz większym problemem, przed jakim staje miasto jest mieszkalnictwo komunalne. W roku 2019 w 4 140 lokalach komunalnych zamieszkiwało około 5% ogółu mieszkańców Olsztyna. Substancja mieszkaniowa jest w dużym stopniu zdegradowana, a potrzeby w tym zakresie są duże. Z tych względów rozpoczęto gruntowną modernizację tzw. *samotniaka* przy ulicy Niepodległości 52/58, w którym powstaną 84 lokale mieszkalne. Jednak największym problemem jest zadłużenie najemców, które zamknęło się kwotą przeszło 52,3 miliona złotych. Ponadto na dzień 31 grudnia 2019 r. do realizacji pozostawało 561 wyroków sądowych orzekających eksmisję z przyznanym uprawnieniem do najmu socjalnego lokalu. Kwota wypłaconych przez Gminę Olsztyn odszkodowań za niedostarczenie lokalu na potrzeby najmu socjalnego w 2019 r. wyniosła 660 025 zł.

W 2019 r. trwał proces przekształcania prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości. Ogółem z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wpływy do budżetu ponad trzykrotnie przekroczyły zakładany plan tj. 2 mln (312,27%). Warto podkreślić, że Olsztyn osiągnął najlepszy wynik w liczbie wydanych zaświadczeń o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności za okres III kwartałów 2019 r. w rankingu dużych miast w Polsce i niemal w stu procentach wywiązał się z terminu wydania zaświadczeń do końca 2019 roku.

Raport pokazuje, że gospodarka komunalna i zaopatrzenie mieszkańców w podstawowe media oraz zabezpieczenie komunikacji publicznej przebiega bez większych zakłóceń. Zadania te są realizowane przez spółki komunalne (MPEC, PWiK, MPK), a w przypadku odbioru odpadów przez spółkę ZGOK, w której Gmina Olsztyn ma większościowy udział. Spółki posiadają swoje plany rozwojowe, które z dużą skutecznością realizują. Pewne zaniepokojenie może wzbudzać fakt, że liczba osób wskazywanych w deklaracji o opłacie za gospodarowanie odpadami – po podwyżce opłat, od kwietnia 2019 r. – zmalała o blisko 1,5 tys. osób. Na koniec roku wynosi ona 143 587 osób. Skłania to do analiz, co do zasadności wybranej metody naliczania opłat i jej ewentualnej zmiany np. wg zużycia wody.

Analizując *Raport* nie sposób zauważyć, że inwestycje w komunikację publiczną przynoszą dobre efekty, bo wg szacunków w 2019 r. w autobusach miejskich i tramwajach przewieziono 43 530 954 pasażerów. Na zakup usług przewozowych Gmina wydała 104 mln zł. Jednocześnie w roku 2019 kolejnych 25 przystanków wyposażono w tablice elektronicznej informacji pasażerskiej, a system wzbogacił się o 11 biletomatów. Swoje miejsce na rynku komunikacyjnym zdobył także Olsztyński Rower Miejski. Użytkownicy roweru miejskiego wykonali ponad 220 tys. przejazdów, pokonując ok. 546 tys. km. Pomagał w tym fakt, że łączna długość ścieżek rowerowych wzrosła do 101 km.

W roku 2019 wydano 617 decyzji o pozwoleniu na budowę, z czego 42% na terenach, na których obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Warto podkreślić, że 56% powierzchni Olsztyna objęte jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dbłość o jakość przestrzeni publicznej powoduje, że na terenie Olsztyna znajduje się 300 ha gminnej zieleni urządzonej, w tym: 15 parków, liczne skwery, zieleń osiedlowa oraz przyuliczna. W omawianym roku łącznie posadzono ponad 2 000 drzew i powyżej 90 tysięcy sztuk krzewów. Osobnym tematem jest dobry stan jakości powietrza. W roku 2019 w strefie oznaczonej jako *miasto Olsztyn* nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 i benzo(a)pirenu.

Starania o przestrzeń publiczną spowodowały, że Olsztyn coraz częściej jest postrzegany, jako atrakcyjne miasto wypoczynkowe, co wpływa na wzrost zainteresowania branży turystycznej i eventowej. Miasto oferuje 2 700 miejsc noclegowych, a w budowie są trzy nowe hotele, w tym sieciowy hotel *Hilton*. Na największej imprezie lata – Olsztyn Green Festivalu bawiło się ponad 35 tysięcy uczestników. Duże znaczenie w kreowaniu tego wizerunku ma fakt bardzo dobrze rozwiniętej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i bogatej oferty imprez sportowych. Obiektami sportowo-rekreacyjnymi miasta administruje Ośrodek Sportu i Rekreacji. Przez obiekty OSiR-u w roku 2019 przewinęło się 2,4 miliona użytkowników. Budżet na dotacje w dziedzinie sportu wyniósł ponad 2,7 mln złotych i skorzystało z niego ponad 70 organizacji oraz ponad 15 tysięcy osób.

POLITYKA SPOŁECZNA

Szczególną rolę w życiu miasta ma do spełnienia działalność w sferze zdrowia, opieki społecznej, edukacji, a także kultury i komunikacji społecznej. To jednocześnie potężne wydatki w budżecie Gminy wynikające z rozległości zadań. Pewien pogląd na wymiar działań może dać liczba 106 774 świadczeń zdrowotnych udzielonych w roku 2019 przez Miejski Szpital Zespolony i Przychodnię Specjalistyczną.

Świadczenia w ramach opieki społecznej kosztowały miasto prawie 23 miliony złotych. To bardzo szeroka gama usług skierowana do osób pozostających w trudnej sytuacji życiowej. Szczególne akcenty, zapisane w kierunkowych programach pomocowych, położone są na pomoc rodzinom oraz osobom

starszym i wymagającym opieki. Z myślą o tych ostatnich prowadzone są środowiskowe domy pomocy, z których korzysta 647 osób. Domy Pomocy Społecznej w roku 2019 dysponowały 440 miejscami, z których skorzystało 515 osób, a dzienne domy opieki 285 miejscami. W roku 2019 ich pensjonariuszami były 452 osoby. Warto też zwrócić uwagę, że Olsztyn, jako jedno z niewielu miast prowadzi Izbę Wyrzeźwien, która przyjęła w 2019 roku ponad 4,6 tys. osób.

Sytuacja w edukacji, po zawirowaniach wynikających z reformy oświatowej zaczęła się stabilizować. W roku szkolnym 2018/2019 Miasto Olsztyn prowadziło 69 jednostek oświatowych. Do przedszkoli i szkół prowadzonych przez Gminę uczęszczało w roku szkolnym 2018/2019 – 24 598 dzieci i uczniów, a w roku 2019/2020 uczęszcza 25 367 dzieci i uczniów.

Nauczyciele zatrudnieni w szkołach i przedszkolach obsadzają 2 778 etatów. Blisko dwie trzecie (64,44%) nauczycieli posiada najwyższy stopień awansu zawodowego – stopień nauczyciela dyplomowanego. Wysoki stopień przygotowania zawodowego przekłada się na dobre wyniki nauczania w olsztyńskich szkołach. Średni wynik egzaminów maturalnych absolwentów liceów prowadzonych przez Miasto Olsztyn, przekroczył o ponad 2% średnią krajową i wyniósł 93,55%.

W olsztyńskich szkołach funkcjonuje 40 oddziałów sportowych, w których uczy się i doskonali w dyscyplinach sportu 827 uczniów oraz 16 oddziałów mistrzostwa sportowego, obejmujących kolejne 6 dyscyplin. Z tej formy kształcenia korzysta 236 uczniów.

W 2019 roku zapewniono wszystkim dzieciom uczestniczącym w rekrutacji do przedszkoli, miejsca w przedszkolach prowadzonych przez Miasto Olsztyn oraz w przedszkolach niepublicznych wyłonionych w drodze konkursu ofert.

Poza placówkami gminnymi na terenie miasta funkcjonuje 139 placówek prowadzonych przez inne podmioty. W 2019 roku przekazano do tych placówek łączną kwotę dotacji w wysokości przekraczającej 127 milionów złotych. Jest to bardzo poważna pozycja w budżecie Gminy wymagająca analizy, co do zasadności wydatkowania aż tak dużych środków.

Oceniając stan miasta nie sposób pominąć kultury, która jest spoiwem wspólnotowości miasta. W Olsztynie kultura była realizowana zarówno przez jednostki miejskie, jak i poprzez dotowanie podmiotów niepublicznych. Na całościowy obraz kultury miasta, jak w żadnej innej dziedzinie funkcjonowania miasta, składają się również nieujęte w opracowaniu samorządowe jednostki kultury szczebla wojewódzkiego – Teatr im. S. Jaracza, Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. F. Nowowiejskiego, Muzeum Warmii i Mazur, Biblioteka Wojewódzka oraz Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych.

Gmina Olsztyn jest organizatorem 5 miejskich placówek kultury: Miejskiego Ośrodka Kultury, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Olsztyńskiego Teatru Lalek, Biura Wystaw Artystycznych i Olsztyńskiego Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego, na których działalność przeznacza ponad 15,6 mln złotych. Całość działalności kulturalnej finansowanej z budżetu Gminy zamyka się kwotą ponad 18,1 mln złotych. Zasoby instytucji kultury w roku 2019 powiększyły się o zrewitalizowany obiekt dawnej zajezdni trolejbusowej, która po odbudowie stała się częścią Muzeum Nowoczesności w Tartaku Raphaelsohnów.

Warto zauważyć, że olbrzymim zainteresowaniem cieszyła się działalność Olsztyńskiego Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego, które w roku 2019 odwiedziło blisko 87 tysięcy osób. Cieszy także zainteresowanie czytelnictwem – liczba czytelników zarejestrowana w Miejskiej Biblioteki Publicznej w 2019 r. wyniosła 39 768 osoby, a we wszystkich filiach odnotowano 817 391 wypożyczeń. Niezwykle ciekawą inicjatywą okazał się projekt prowadzony przez Miejski Ośrodek Kultury pod nazwą *Autobus Kultury*, z którego skorzystało 2 224 osób i który zaowocował zaproszeniem przedstawicieli MOK do udziału w Ogólnopolskiej Konferencji *Wolontariat w kulturze*.

Osobnym zagadnieniem związanym z kulturą jest ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego. W Olsztynie znajduje się 435 zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych oraz 1 067 obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Prace poprawiające stan zachowania zabytków, współfinansowane z dotacji z budżetu Olsztyna, objęły 20 zabytków i zamknęły się kwotą 590 tys. zł. Dotacje, w różnym wymiarze procentowym w stosunku do kosztów całości zadania, otrzymują wspólnoty mieszkańców, w drodze wyboru wniosków zaopiniowanych przez miejskie służby konserwatorskie. Z każdym rokiem widać poprawiający się stan olsztyńskich kamienic, ale z uwagi na dużą degradację w dalszym ciągu jest to poważne wyzwanie rewitalizacyjne na najbliższe lata.

Olsztyn jest miastem wysoce uspołecznionym. W mieście funkcjonuje 1 200 organizacji pozarządowych, z których około 600 aktywnie współpracuje z mieszkańcami. Mieszkańcy czynnie uczestniczą w konsultacjach społecznych. Z różnych form konsultacyjnych, włączając w to Olsztyński Budżet Obywatelski, skorzystało prawie 70 tysięcy osób. Tylko w sprawie lokalizacji stacji roweru miejskiego wypowiedziało się ponad 16 tys. zainteresowanych.

Organizacje pozarządowe były też beneficjentami dotacji na realizację zadań wynikających z *Programu współpracy Miasta Olsztyna z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2019*. Łączna wartość dotacji dla organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne Miasta Olsztyn wyniosła ponad 32,4 mln złotych.

Od lat tradycyjnym obszarem aktywności społecznej jest Olsztyński Budżet Obywatelski. W 2019 roku na zadania w ramach budżetu obywatelskiego przeznaczono kwotę 6,4 mln złotych, która stanowiła 0,5% budżetu miasta z 2018 roku. W roku 2019 w wyborze projektów do realizacji oddano 56 673 głosów. Dla porównania, w roku 2015 było to 14 000 głosów.

Bezpośrednia forma kontaktów jest też realizowana poprzez cotygodniowe spotkania prezydenta i kierownictwa miasta z mieszkańcami. W roku 2019 Prezydent Olsztyna i Zastępcy Prezydenta w ramach cotygodniowych dyżurów odbyli 261 spotkań z interesantami. Najczęściej powtarzającymi się tematami były prośby dotyczące spraw mieszkaniowych, przyznania bądź zwiększenia świadczeń z zakresu pomocy społecznej, umorzenia lub rozłożenia na raty zaległości wobec Gminy, a także sprzedaży bądź zamiany gruntów.

BEZPIECZEŃSTWO

Osobnym, ale bardzo istotnym elementem stanu miasta jest bezpieczeństwo. Wyniki w tym obszarze w roku 2019 uległy poprawie i są co najmniej dobre. Wydatki Olsztyna na ten cel wyniosły ponad 24,6 mln złotych, z czego 17,3 mln zł stanowiły wydatki majątkowe, poniesione w głównej mierze na realizację Projektu *Bezpieczny MOF* i budowę Regionalnego Centrum Bezpieczeństwa, obejmującego Olsztyn i powiat olsztyński. Może też cieszyć to, że na terenie Olsztyna spadła o 136 przestępstw liczba przestępstw kryminalnych, a ich wykrywalność wzrosła o 8,2 %. Spadek odnotowano również w liczbie wypadków, z poziomu 256 w roku 2018 do 225 w roku 2019, czyli o 31 wypadków mniej.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA OLSZTYNA

Strategia jest kluczowym dokumentem w ocenie realizacji stopnia rozwoju i dalszych perspektyw rozwojowych miasta. Jest to niezbędny element każdego Raportu o stanie gminy. *Strategia Rozwoju Miasta - Olsztyn 2020* wchodzi w ostatni rok realizacji i z tego względu interesujące jest, jak jej poszczególne cele są realizowane.

W *Strategii* zapisane są cztery cele strategiczne i związane z nimi 13 celów operacyjnych. Wykonanie zadań przypisanych poszczególnym celom można uznać za wysokie. W omawianym roku 2019 cele: A (*Wzrost poziomu kapitału społecznego*), B (*Wzrost napływu kapitału inwestycyjnego*) i C (*Wzrost innowacyjności*) zostały osiągnięte na poziomie przekraczającym 100%. Procent wykonania wyniósł odpowiednio dla celu: A – 105,19%, B – 110,41% i C – 100%. Cel D (*Rozwój funkcji metropolitalnych*) został zrealizowany na poziomie 92,07%. Niepokoić może niski procent wykonania

celu operacyjnego D1 (*Regionalne centrum komunikacyjne*) – 61,74% oraz celu operacyjnego D4 (*Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i wysokiej jakości środowiska przyrodniczego*) – 72,66%. Natomiast najwyższy wskaźnik wykonania osiągnięto przy realizacji celu operacyjnego D2 (*Wzrost dostępności usług publicznych o znaczeniu regionalnym i międzynarodowym*) – 130,16%.

Powodem niższych wskaźników mogą być przesunięcia niezbędnych inwestycji, takich jak budowa nowej elektrociepłowni zasilanej paliwem alternatywnym, zakończenie budowy BIO ciepłowni czy też budowa II nitki traktacji tramwajowej. Inwestycje te powinny rozpocząć się w roku bieżącym, podobnie jak budowa nowego obiektu dworca kolejowego realizowanego przez PKP S.A. Te inwestycje powinny wpłynąć na wskaźniki o wartościach niższych niż założone w Strategii.

Polityka miasta i strategiczne decyzje związane z jego rozwojem realizowane są poprzez Uchwały Rady Miasta. W roku 2019 podjęto 262 takie uchwały, z których zrealizowanych zostało 235 uchwał, 27 jest w trakcie realizacji. Uchwały dotyczyły szerokiego spektrum problemów miasta, zarówno tych bieżących, jak i strategicznych. W przypadku 5 uchwał Wojewoda Warmińsko-Mazurski rozstrzygnięciem nadzorczym stwierdził ich nieważność w całości lub części, 2 uchwały zostały przez Wojewodę zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, a 1 uchwała została częściowo uchylona przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie.

Raport o stanie Miasta Olsztyn 2019 zapewne nie wyczerpuje wszystkich spraw i problemów, jakie dotyczą Olsztyna. Nie ma także jednoznacznej metodologii tworzenia *Raportu*, wydaje się jednak, że daje on obraz tego jak wyglądało i jak toczyło się życie w mieście w roku 2019. Mamy nadzieję, że lektura *Raportu* pokaże też jak funkcjonowało i jak było zarządzane miasto, i będzie trwałym elementem jego obrazu, pomocnym w kształtowaniu wizji dalszego rozwoju Olsztyna.